

(A) = Åpen, kan bestilles fra Arkeologisk museum i Stavanger
(B) = Begrenset distribusjon
(C) = Kan ikke utleveres

Undersøkelse rapport fra Løland, gnr. 47, bnr. 1 Forsand Kommune Rogaland

Theo Gil Bell

AmS saksnummer:067/2003
Journalnummer: 03/94

Dato:8/2/2008
Sidetall:28 + 26
Opplag:12

Oppdragsgiver: NCC Roads AS, Avd. Helle

Stikkord:Gårdsanlegg fra romertid-folkevandringstid
Funn fra vikingtid

Oppdragsrapport 2007/3
Arkeologisk museum i Stavanger
Avdeling for fornminnevern

Utgiver:
Arkeologisk museum i Stavanger
Box 478
4002 STAVANGER
Tel.: 51 84 60 00
Fax: 51 84 61 99
E-post: ams@ark.museum.no

Stavanger 2007

Undersøkelse rapport fra Løland, August-September 2007.

Løland, gnr.47 / bnr. 1
Forsand kommune, Rogaland

Theo Gil Bell

Arkeologisk museum
i Stavanger

Innberetning til topografisk arkiv

Vår ref.:

Saksbehandler: Olle H. Hemdorff

Arkivkode:

Dato:

Kommune: Forsand

Gardsnavn: Løland

Gardsnummernr:47

Bruksnummenr:1

Lokalitetsnavn: Løland

Tiltakshaver: NCC Roads AS, Avd. Helle.

Adresse: 4110 FORSAND

Sakens navn: Utvidelse av masseuttakk på Løland

Saksnummer i Fu saksnr:067/2003

Brevjournalnr: 2003/94

ID (Askeladden:) 95308

Kartblad og UTM:

UTM: 401318 1312IV

Flyfotoreg .nr.:

Fornminnenr:

H o h: 124

Aksesjonsnr: 53/2007

Museumsnr: 12361

Natvit. prøvenr:2007/17

Fotonr:

Notat om:

UNDERSØKELSE AV BOSETTING FRA ROMERSK JERNALDER / FOLKEVANDRINGSTID PÅ LØLAND, GNR. 47, BNR.1, FORSAND, ROGALAND.

Befart (dato):

Av:

Feltundersøkelse (tidsrom): 13.08.07-14.09.07

Ved: Ansvarlig AmS: Olle H. Hemdorff.

Theo Gil Bell (Feltleder)

Anne Drageset, Even Bjørdal og Katherina Lorvikk (Feltassistenter)

Rapport: 26.11.07-11.01.08)

Ved: Theo Gil Bell (AmS)

Innberetning til topografisk arkivTil:

Notat

INNBERETNING FRA UTGRAVING

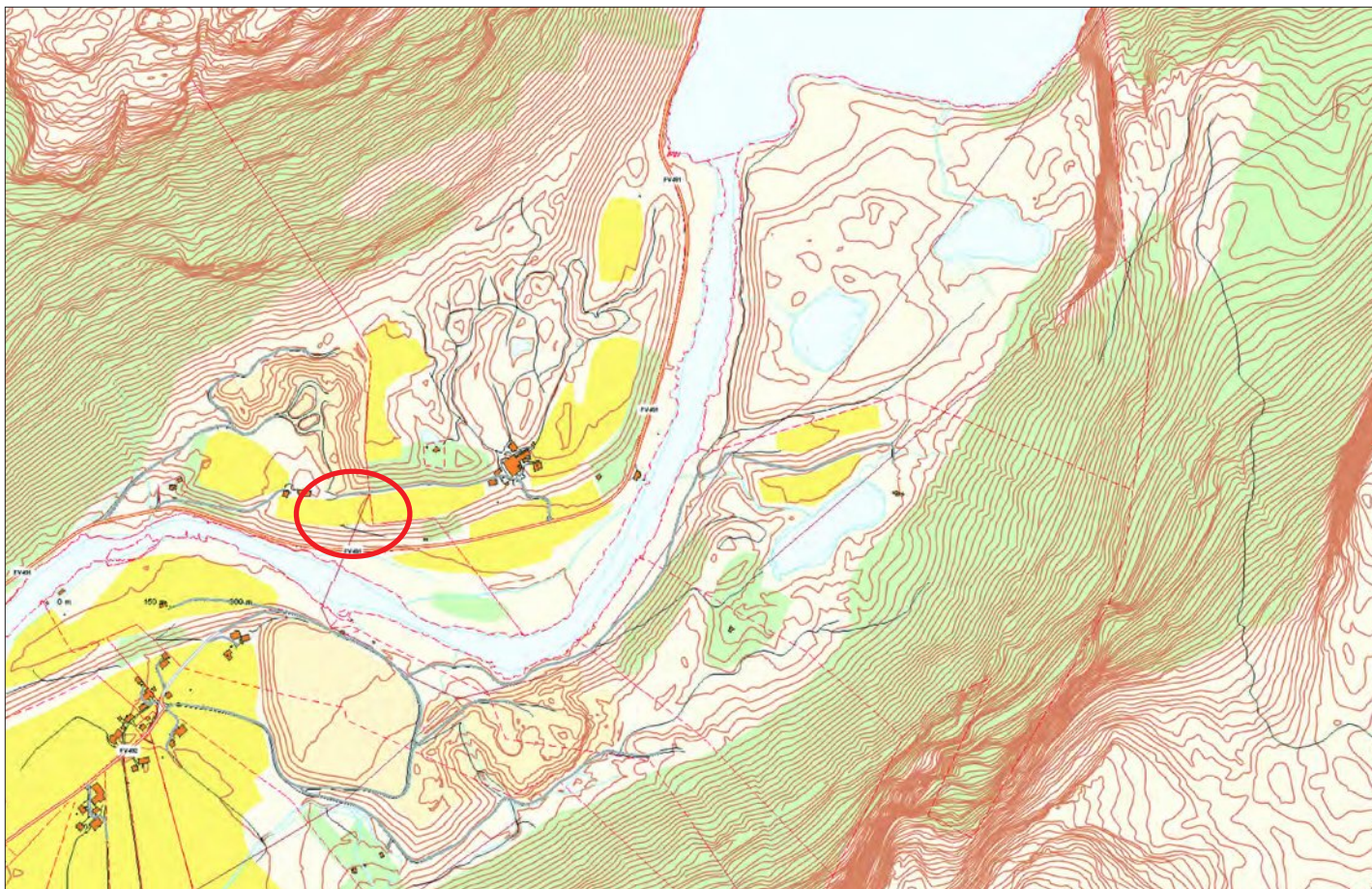
1.	SAMMENDRAG	6
2.	INNLEDNING	6
2.1	BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN	7
2.2	REGISTRERTE KULTURMINNER I OMRÅDET	7
2.2.1	I PLANOMRÅDET	7
2.3.2	I NÆROMRÅDET	7
2.3.3	STEDSHISTORIE OG TERRENGBESKRIVELSE	8
2.3.4	OBJEKTBEKRIVELSE FØR UTGRAVING	8
3.	TIDSRUM OG DELTAKERE	8
3.1	GJENNOMFØRING	8
3.2	VÆRFORHOLD	9
3.3	TIDSBRUK	9
4.	METODE	9
4.1	GRAVETEKNISK METODE	9
4.2	DOKUMENTASJON	9
4.2.1	TEGNING	9
4.2.2	FOTOGRAFERING	9
4.2.3	INNSAMLING AV PRØVER	10
4.2.4	FUNN (NUMMERERING OG KATALOGISERING)	10
4.2.5	INN MÅLING (KOORDINATSYSTEM)	10
5	UTGRAVINGENS FORLØP	10
5.1	EVALUERING OG PLANNLEGING AV UTGRAVNINGEN	11
5.2	UTGRAVNING	11
6.	STRATIGRAFI OG KILDEKRITISKE FORHOLD	11
6.1	STRATIGRAFISKE FORHOLD OG FUNNFORDELING	11
7.	ANLEGG	11
8.	FUNN	12
9.	BESKRIVELSE AV ANLEGG / STRUKTURER	13
9.1	INNLEDNING	13
9.2	HUS I	14
9.3	HUS II	16
9.4	HUS III	16
9.5	HUS IV	18
9.6	HUS V	20
9.6	HUS VI	23
9.7	HUS VII	24
9.8	JERNPRODUKSJON OMRÅDE I	24
9.9	JERNPRODUKSJON OMRÅDE II	25
9.10	STI OMRÅDE	25
9.11	ANDRE STRUKTURER	27
9.12	SAMMENFATNING	27
10.	NATURVITENSKAPELIG MATERIALE	27
10.1	PRØVEMATERIALE TIL C14-DATRINGER	27
10.2	POLLEN- OG MAKROFOSSILPRØVER	27
11.	TOLKNING AV LOKALITETEN I LYS AV STRUKTURER OG FUNN	28
12.	FORMIDLING OG PUBLIKUMSKONTAKT	28
12.	LITTERATUR	28
13.	VEDLEGG	29

Liste over illustrasjoner:

- Figur 1** Plan over Espedalen med gnr. 47 bnr.1 merket i rødt.
- Figur 2** Plan over den vestre siden av Lølands terrasse (gnr.47 bnr.1) og forundersøkelsens sjakter. Positive resultater markert rødt.
- Figur 3 (a-c)** A-B) To bilder som illustrerer de store forandringene landskapet har gjennomgått de siste 85 år.
Over: Løland i 1921. Under: Løland i 1999.
B) Plan av området i 1878 med forsvunne strukturer.
- Figur 4** Omkretsen av området flateavdekket på gnr.47 bnr.1
- Figur 5** Oversikt av utgravningsområdet mot øst.
- Figur 6** Utgravde anlegg.
- Figur 7 (a, b)** a) Oversiktsbilde mot sør som viser den avdekkede flaten med indikasjoner av strukturer.
b) Plantegning som viser de dokumenterte strukturene. Denne rapportens beskrivene områder merket i rødt, med navn på de underkapitlene hvor disse er beskrevet.
- Figur 8** Over: Oversikt av hus I (merket i rødt) mot sør
Under: Oversikt av hus I mot øst
- Figur 9** Plan- og profiltegninger av hus I sine utgravde anlegg.
- Figur 10** Oversiktsbilde mot øst av hus III, i forgrunnen, og Hus II I bakgrunnen
- Figur 11** Plan- og profiltegninger av hus II og III sine anlegg.
- Figur 12** Oversikt mot nordøst av hus IV, i grønt.
- Figur 13** Plan- og profiltegninger av hus IV sine utgravde anlegg.
- Figur 14** Plan- og profiltegninger av hus V sine utgravde anlegg.
- Figur 15** Plan- og profiltegninger av hus VI sine utgravde anlegg.
- Figur 16 (a,b)** Oversiktsbilder av hus VII, a) mot sørvest, b) mot øst.
- Figur 17.** Oversiktsbilde av jernproduksjonsområde I mot øst.
- Figur 18 (a,b)** a) Oversiktsbilde av jernproduksjonsområde II mot sørøst.
b) Grop AG3195 etterutgravning, mot sørvest.
- Figur 19.** Oversiktstegning og bilder av stiområdet.
- Figur 20:** Oversiktstegning av anlegger N og V fra hus I

Tabell liste.

Tabell 1. Tabell som viser tidsbruken til forskjellige faser av undersøkelsens arbeid.

Figur 1: Plan over Espedalen med gnr. 47 bnr.1 merket i rødt.

1. SAMMENDRAG.

Den følgende rapporten omhandler utgravningen av et gårdskompleks datert til eldre jernalder. I dette området ble det avdekket om lag 300 anlegg, hvorav rundt 100 ble utgravet. Disse anleggene tilhører forskjellige kategorier: stolpehull, kokegroper, ildsteder, groper, steinsetninger, sti og grøfter. Noen av disse anleggene var vanskelige å tolke pga. dårlig bevaring og/eller vanskelig undergrunn. De er antatt å tilhøre flere forskjellige hus/bygninger og aktivitetsområder tilknyttet gården. De utgravde anleggene representerer den samme gården gjennom forskjellige faser over et lengre tidsrom. I alt seks forhistoriske hus/bygninger kunne påvises

2. INNLEDNING

Lokaliteten ligger på en naturlig, flat terrasse, over Espedalselven, som ligger mot sør og øst. Dette er en lang og smal terrasse som er delt av et steingjerde i to bruk: gnr. 47 bnr.1 mot vest og bnr.4 mot øst. Det undersøkte areal var på 2605 m² på østre side av bnr.1. Lokaliteten er naturlig avgrenset på nordre side av en bratt bakke, som i tillegg beskytter området mot vær og vind. Det var langs denne kanten at den gamle vegen til Espedalsvatn var fortsatt i bruk mot slutten av 1800-tallet. Vegen er fortsatt gjenkjennelig på bnr.1. På søndre side så er området avgrenset av terrassekanten like over elven. Mot vest er det ingen

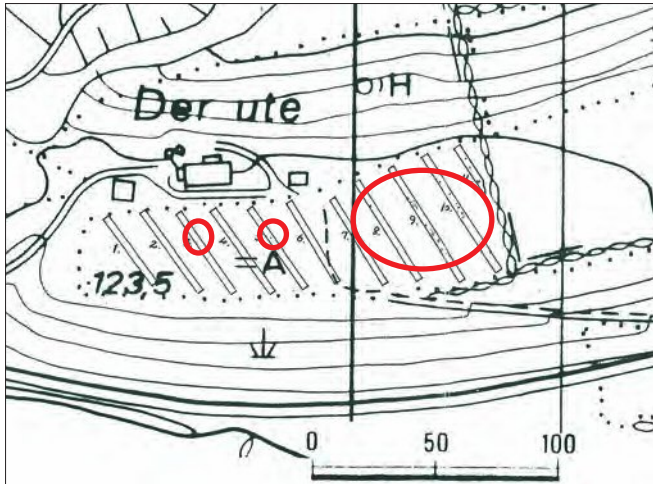
indikasjoner på arkeologiske strukturer omtrent 50 m unna gjerdet. Noen mulige strukturer ble funnet omtrent 100 - 125 m fra gjerdet, men de ble ikke utgravet. Den østlige avgrensningen av lokaliteten er fortsatt usikker ettersom området ikke er registrert og ingen strukturer var synlige på overflaten. Allikevel er det sterke indikasjoner på at lokaliteten fortsetter mot øst inn i på bnr.4.

Ingen strukturer var synlige på overflaten og lokaliteten er dekket med nesten 40 cm med mørk grå jord uten stein og med noe trekull. Dette stemmer overens med intens jordbruksaktivitet. Undergrunnen i det avdekkede området er variabel, med områder med grov sand og grus i den nordre halvdel som kontrasterer med store mengder av større og mindre stein i den søndre halvdel. De dokumenterte strukturene var for det meste dårlig bevart og konsentrert mot midten og den indre delen av terrassen (den nordre siden), men noen strukturer ble også funnet langs kanten av terrassen mot sør.

2.1 BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Undersøkelsen er foranlediget av en ny reguleringsplan med utvidelse av det nærliggende sandtaket till NCC Roads AS. Dette firmaet kontaktet AmS i mai 2006 (se J.nr 03/94-6 Ark. 433 Beh. av AJN).

Rogaland fylkeskommune foretok i 1999 registreringssøk i området. Saksbehandler var Olle H. Hemdorff (AmS), og budsjettet var stipulert til 1.040.396 kroner. (OHH 03/94-8/433)

Figur 2: Plan over den vestre siden av Lølands terrasse (gnr.47 bnr.1) og forundersøkelsens sjakter. Positive resultat markert rødt.

2.2 REGISTRERTE KULTURMINER I OMRÅDET

2.2.1 I PLANOMRÅDET

Rogalands Fylkeskommune (RFK) foretok en registrering av området i perioden 31.05 - 04.06.99, 14 - 18.06.99 og 07.07.99. Det ble gravd 11 søkesjakter i 3 m's bredde med en samlet lengde på 362m. Resultatet av disse undersøkelsene var en stor konsentrasjon av stolpehull og kokegroper i det østre området til bnr.1. I tillegg ble det oppdaget noen isolerte mulige arkeologiske strukturer 15 m sør for gårdens SV hjørne.

I alt ble det påvist 33 anlegg hvorav 23 stolpehull, 8 ildsteder og indikasjoner på mulige kulturlagsrester to steder. Funn av spannformet keramikk indikerer en datering til folkevandringstid imens en C-14-prøve ble datert til vikingtiden (see vedlegg 7).

Lokaliteten har nr 95308 i Askeladden, og rapporten fra RFK har saks nr. 97/13115.

2.2.2 I NÆROMRÅDET

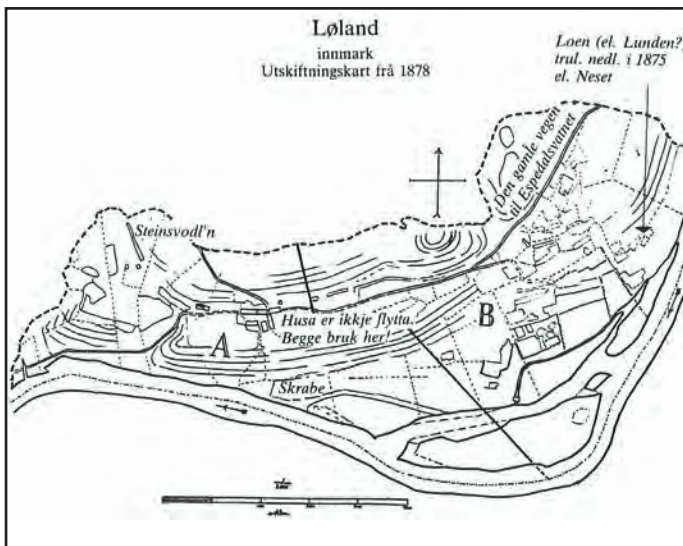
I 1911 utgravde A.W.Brøgger en stor gravhaug. Den var bygget av blandet jord med et steinsatt gravkammer hvor det ble funnet et skår av spannformet keramikk. Forfatteren omtaler flere gravhauger samt synlige hustuffer i området. Dessverre er det ingen tydelig stedsangivelse hvor på Løland disse haugene var lokalisert, og heller ikke for den som ble utgravet.

Oppdyrking av området på slutten av femtitallet resulterte i fjerning av disse synlige kulturminnene, inkludert en 20 m langt hustuft som fortsatt var synlig på overflaten

Figur 3 (A-B): To bilder som illustrerer de store forandringene landskapet har gjennomgått de siste 85 år. Under: Løland i 1921. Over: Løland i 1999.

Figur 3 (C): Plan av området i 1878 med forsvunne strukturer.

2.3 STEDSHISTORIKK OG TERRENG-BESKRIVELSE

Løland ligger på en small men lang terrasse som ligger på morenen mellom Espedalsvatn og Nedre Espedal. Terrassen er orientert mot sørvest om lag 35 m ovenfor Espedalselven. I dag er terrassen delt av et steingjerde i to bruk: 47/1 i vest og 47/4 i øst. Dette området har vært kjent for kulturminner som var synlige på overflaten siden begynnelsen av 1900-tallet. Som det står i Forsandboka:

“På garden var det tidlegare gravrøysar og hustuft frå jernalderen. I ei av røysane vart det i 1911 funne eit gravkammer med skår av leirkar frå folkevandringstida. Som me ser har det vore eldgammal busetjing på Lølandsgarden. Det nemnde gravkammeret skriv seg alt frå folkevandringstida, ca. 400-600 etter Kristus. Det er frå den tida geologane grev fram og finn så mykje forvitneleg på Forsandmoen.

I det heile skal det ha vore ein god del gravrøysar eller rydningsrøysar fra ymse bolkar av jernalderen på denne garden. Men det meste er vel nå rundt bort og jorda er dyrka. Så ein kjem vel for seint om ein ville læra meir om jernalderen på Løland”.

Forsandboka, band III, s. 362.

Landskapet har forandret seg mye siden disse første arkeologiske observasjonene. Veggen til Espedalsvatn har endret trasé og løper ikke lenger langs midten av terrassen. Nå følger den elvekanten i stedet. Og slik som mange steder i Forsand kommune, så har området blitt utsatt for intens masseuttaking, og det opprinnelige landskapet er i hurtig forandring. I tillegg så har jordbruksaktivitet den siste halvdel av 1900-tallet resultert i at de synlige kulturminner er forsvunnet.

2.4 OBJEKTBEKRIVELSE FØR UTGRAVING

Områdets overflate var flat og viste tegn på intens dyrking. Ingen steinansamlinger kunne ses på overflaten, noe som indikerer at området var ryddet for stein for lenge siden. Vegetasjonsdekket besto for det meste av gress, med enkelte trær voksende på eiendommens søndre og østre kanter. Grensen mellom eiendom 47/1 og 47/4 består av et steingjerde omtrent 70 cm høyt. Det er også et steingjerde langs sørsiden av 47/1, men den er delvis begravet og stikker ikke mer enn 20 cm over overflaten. Dette steingjerdet ble antageligvis bygget med den hensikt å hindre jorderosjon ned bakken. Dette gjerdet fortsetter inn i eiendommen 47/4 og kan ha vært bygget før disse eiendommene ble utskilt (i 1878?). Langs bakken som leder ned til elva så er det en bred og velbygget sti som forbinder 47/1 med hovedvegen under. Den synes å ha blitt brukt til å lede dyrene ned til elven. Langs den nordre grensen til 47/1 leder en ikke-asfaltert veg til inngangen til 47/4. I tillegg, nedenfor vegen, i det NØ hjørne av 47/1 er det en liten transformatorstasjon.

3. TIDSROM OG DELTAKERE

Utgravningen tok sted mellom 13.08.07 og 14.09.07 (5 uker). Utgravningslaget feltleder I (Theo Gil Bell) og tre feltassistenter (Anne Drageset, Even Bjørdal og Katharina Lorvik). Ansvarlige fra AmS var Olle Hemdorff og Sverre Bakkevig (nat. vit.). Det ble avdekket et område på 2605 m² og brukt 100 dagsverk i felt. Gravemaskinførere var Ola Mæle og Alf Hagen, som arbeidet om hverandre under utgravningens to første uker. De hadde begge deltatt under registreringen og var erfarne med flateavdekking. Fikspunktene ble innmålt av Heidi A. Sørskår, fra Rycon AS.

3.1 GJENNOMFØRING, VÆRFORHOLD OG TIDSBRUK

3.1.1 GJENNOMFØRING

Undergrunnens hadde stor betydning for gjennomføring av utgravningen. Dette resulterte i større tidsforbruk til den maskinelle avdekkingen enn det som er vanlig. Totalt ble 32 % av den avsatte utgravningstiden anvendt til flateavdekkingen. Maskinførernes arbeidsdag var delt mellom selve avdekkingen, sammen med utgravningslaget, og fjerning av massene fra utgravningens kanter for å optimalisere avdekkingen. I tillegg ble det anlagt en stor haug med jord på en side av åkeren mot slutten av avdekkingen for å skape en god plattform for oversiktsfoto. Resten av tiden (de siste 3 ukene) ble anvendt til utgravning, dokumentering og uttaking av jordprøver fra strukturene.

3.1.2 VÆRFORHOLD

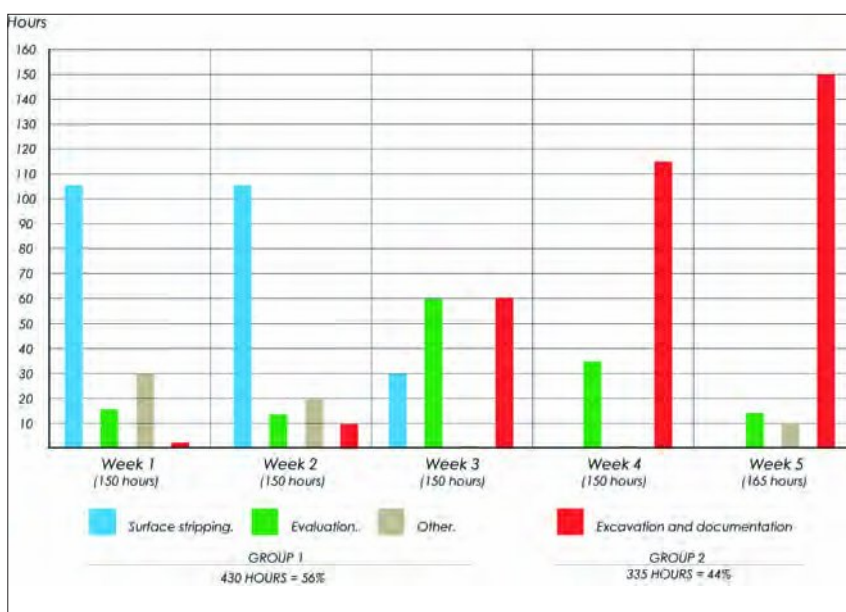
Været var vekslende, med mange dager med regn (omtrent 40 %). De gode dreneringsforholdene til sanden og grusen gjorde at utgravningsfeltet ikke kom til å stå unner vann. Avdekkingen ble vanskeliggjort av kombinasjonen av regnet og den vanskelige undergrunnen, særlig på den sørlige halvdel av åkeren der hvor steinene i undergrunnen var større. Gravemaskinens framdrift var nesten halvert under disse vanskelige forholdene. Den sakte framgangen i avdekkinga resulterte i at hele laget trengtes til å assistere gravemaskinen, noe som reduserte arealet vi ønsket å avdekke. Det ble besluttet ikke å avdekke de mulige strukturene funnet i søkesjaktene 3 og 5.

I tillegg var det nesten mulig å foreta oppmåling med totalstasjonen de dagene det var vind. Ettersom det var nødvendig å ha hele gravemannskapet til å hjelpe med avdekkinga, måtte oppmålinga vente til dette arbeide var overstått .

3.1.3 TIDSBRUK

På Løland ble det brukt 430 t til selve avdekkingen og 335 t til nærmere undersøkelse av anleggene. Den vanskelige undergrunnen forsinket avdekkinga og gjorde det vanskelig å tolke og dokumentere de utgravde anleggene, som ofte trengte ekstra opprensning. Flateavdekkingen var ikke avsluttet inntil mandag den tredje uken, og den generelle oppmålingen og framrensningen av strukturer fortsatte langt inn i den femte uken. Utgravningsarbeidet begynte på tirsdagen den tredje uken, men hele laget kunne ikke settes til dette ettersom enkelte avdekkede områder trengte mer framrensning.

Tabell 1: Tabell som viser tidsbruken til forskjellige faser av undersøkelsens arbeid.

4. METODE

4.1. FLATEAVDEKKING

Metoden består i at matjordlaget fjernes maskinelt med for å lokalisere og avgrense arkeologiske spor i utgravningsområdet og den fremgravde overflaten renses av manuelt med krafse og graveskje og strukturer/anlegg som antas å være skapt av mennesker blir markert fortløpende.

4.2 DOKUMENTASJON

4.2.1 INNMALING (KOORDINATSYSTEM)

For å lokalisere totalstasjonen i forhold til arbeidsområdet trengs minst to fikspunkter. Ingeniør Heidi A. Sørskår fra Rycon AS etablerte fem fikspunkter. Alle disse ble dobbeltsjekket og lokalisert ifølge koordinatsystemene NGO1 og EUREFF.

4.2.2 TEGNING

De avdekkede strukturene og kanten av det avdekkede området ble målt og tegnet med hjelp av en totalstasjon. Disse målingene ble importert in i det arkeologiske GIS-programmet Intrasis. Dette programmet gir oss en presis oversikt over feltet og en database til å legge in dokumenteringa fra utgravningen. Denne informasjonen er senere lagret i en Intrasis prosjektfil.

I tillegg ble alle de utgravde anleggene tegnet i plan og profil i skalaen 1:10. Disse tegningene ble integrert i utgravningsskjemaet for strukturen og inkluderte lokaliseringa av jord- og trekullprøver med deres nummer, beskrivelse av lagene som utgjorde strukturen og strukturens nummer. Når det regnet så brukte vi vannfast papir til disse tegningene. Alle tegningene ble digitalisert i løpet av rapportskrivningsfasen og er inkludert i appendiks 12. Til dette ble CAD programmet Adobe Illustrator CS3 benyttet.

4.2.3 FOTOGRAFERING

All fotografisk dokumentasjon ble foretatt i digitalt format, og til dette anvendte vi et speilreflekskamera (NikonD40). Kvaliteten til disse bildene var det maksimale mulige for denne typen kamera. Alle bildene ble lagret i NEF format. (.NEF – Nikon Electronic File). Disse bildene inkluderer oversiktsbilder av utgravningsområdet og strukturer forut for utgravning, bilder som tilsvarer den tegnede dokumentasjonen og bilder som illustrerer forskjellige aspekter ved arbeidet. Fotolisten er ordnet etter struktur og tema og ikke kronologisk og er oppdelt i tretten hovedgrupper (se appendiks 1).

4.2.4 INNSAMLING AV PRØVER TIL NATURVITENSKAPELIGE ANALYSER

Alle jordprøvene ble tatt fra strukturenes profil, og dette er markert på profiltegnene. Til sammen ble 87 prøver tatt, og har aksjonsnummer 2007/17 og er fortløpende nummerert. Fra anlegg med daterbart materiale (trekull) ble det tatt prøver til C-14- datering, som ble gitt samme koder som jordprøvene.

4.2.5 FUNN

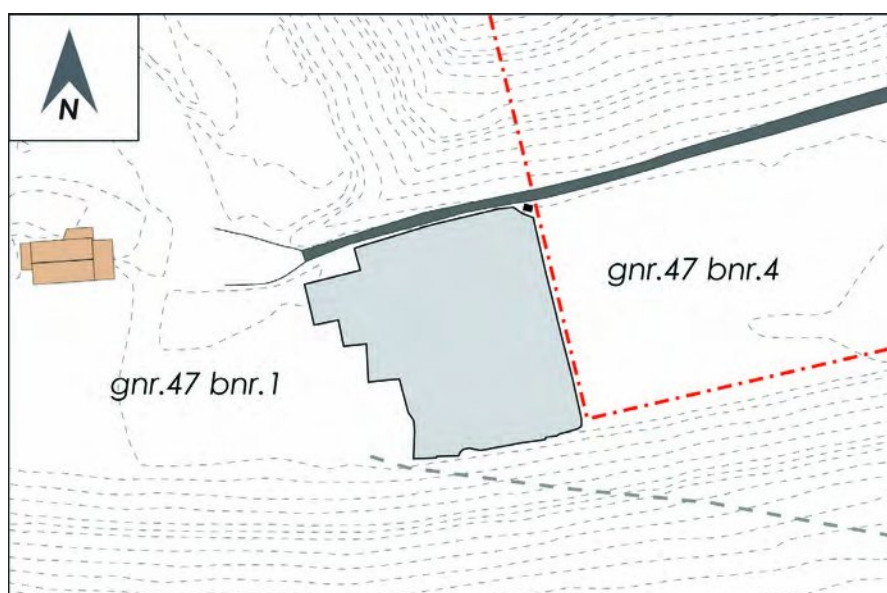
Det ble tatt inn 105 funn fra utgravningen. Av disse var de første 18 gjenstander, mens de resterende 87 var naturvitenskapelige prøver.

5. UTGRAVINGENS FORLØP

Området hvor den største mengden med strukturer ble funnet ved registreringen i 1999 ble prioritert. Dette området ligger mellom sjakt 8 og åkerens østre grense, og mellom levningene av den gamle veien til Espedalselva (som løper langs terrassens nordre kant) og terrassens søndre kant (se fig 2 og 3b). I tillegg har vi tatt med i betraktningen moderne trekk slik som stien som leder fra den sørvestre delen av terrassen og ned til elven. Denne måten å avgrense avdekkingen ga oss gode resultater, med funn av en eldre sti (sannsynligvis relatert til de forhistoriske hus/bygninger) og noen strukturer lokalisert på kanten av terrassen, i tillegg til de strukturene vi visste lå under overflaten på terrassens sentrale område.

Det avdekkede matjordlaget besto av flere lag med naturlig grov sand og grus, som befant seg i parallelle rekker langs terrassen, med en mye høyere konsentrasjon av mindre stein i den søndre halvdel av terrassen. I dette området ble avdekkingen vanskeligere og tidskrevende enn ellers. Forskjellen

mellom den nordre og den søndre halvdel av åkeren er vanskelig å forklare, og det kan ikke utelukkes at den nordre delen har vært gjennom flere rydningsfaser. Ved RFK sin registrering kunne det konstateres at flere store steiner var blitt sprengt bort på slutten av femtallet og et par av disse kunne fortsatt ses i det avdekkete området. Flere anlegg som ble tolket som resultat av steinfjerning ble funnet over hele flaten. Dette gjorde det iblant vanskelig å definere hvilke anlegg som var forhistoriske og hvilke tilhørte fjernede steiner og som følge herav var tolkningen mindre sikker.

Figur 4: Omkretsen av området flateavdekket på gnr.47 bnr.1

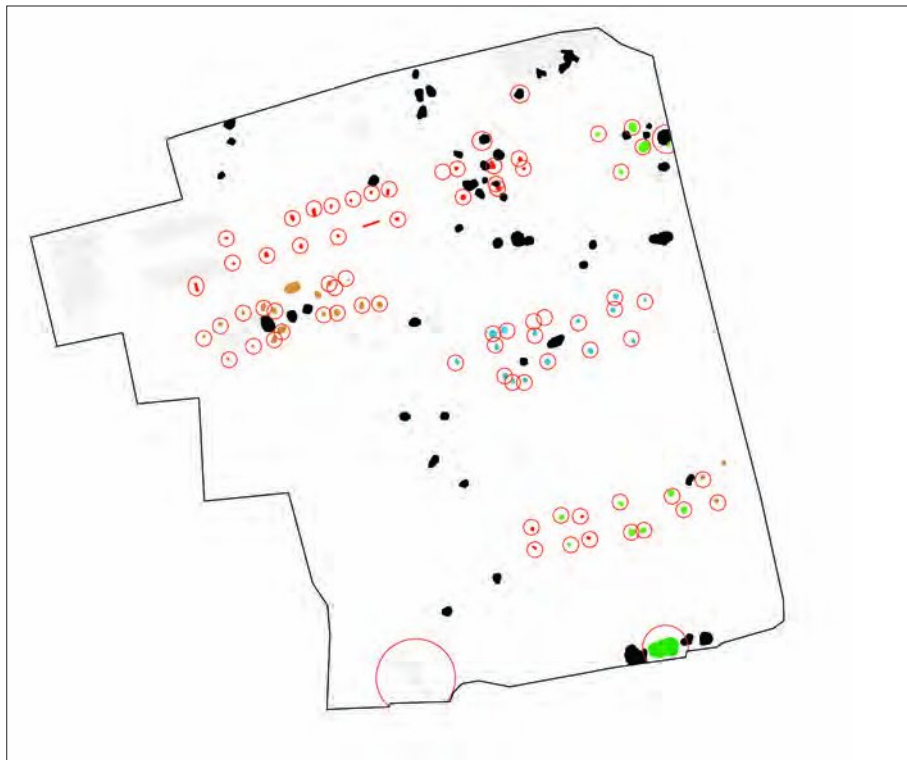
Figur 5: Oversikt av utgravningsområdet mot øst.

5.1 EVALUERING OG PLANLEGGING AV UTGRAVNINGEN

De avdekkede anleggene ble tolket til å utgjøre en gruppe med mer eller mindre tydelige hustomter orientert Ø-V, sammen med noen spor etter menneskelig aktivitet tilknyttet disse husene, først og fremst kokegroper/ildsteder.

Levningene etter husstrukturene synes å bestå av flere faser av bruken av et enkelt gårdsbruk. Til sammen kunne det skilles ut 6 forhistoriske bygninger i form av symmetriske samlinger av stolpehull. Vi avdekket også levningene av et moderne hus, i et område som samstemte med en tidligere sti som ledet mot den moderne stien i åkerens søndre del, samt flere områder med aktivitet av forskjellig art. I alt ble mer enn 300 anlegg avdekket og dokumentert i flaten.

Figur 6: Utgravde anlegg markert med rød sirkel.

På grunn av den ekstra tiden som ble brukt til flateavdekkingen, i tillegg til mengden med avdekkede strukturer, ble det bestemt å utvide utgravningens 4 uker med en ekstra uke. I tillegg til dette måtte vi prioritere hvilke anlegg som skulle undersøkes nærmere, med fokus på de som kunne knyttes til husstrukturer framfor de med uklar karakteristikk og tilknytning. Anlegg som kunne gi oss informasjon om kronologiske forhold, slik som overlappende anlegg (med stratigrafi) og de hvis relasjon syntes å være klar. I alt ble mer enn 80 anlegg valgt ut til å bli utgravet, hvorav over 80 % av disse var stolpehull, resten var kokegroper, groper og en profil gjennom området med stien.

5.2 UTGRAVNING

Grunnplanet til de fleste (alle?) hustomtene syntes å være ufullstendige. Til tross for intensiv søk lyktes det ikke å finne flere stolpehull som kunne ha gjort disse tydeligere. Vi begynte med Hus II, og etterfulgte dette med Hus III. Etter at disse mindre hustomtene var utgravet fortsatte vi med Hus I, Hus IV og Hus VI, i tillegg til prøvetaking fra en stor grop i jernproduksjonsområde 1. I løpet av den siste uken så grov vi ut Hus V, enkelte kokegroper og ildsteder og en profil gjennom området med stien. De siste to dagene ble brukt til å ta jordprøver fra strukturene til naturvitenskapelige analyser, og til å sikre at alle disse var undersøkt og dokumentert ifølge planen.

6. STRATIGRAFI OG KILDEKRITISKE FORHOLD

Som tidligere bemerket var undergrunnsforholdene på Løland ekstremt vanskelige. Mange av de observerte anleggene syntes å være meget grunne, noe som kan være et resultat av at hele området har vært utsatt for omfattende inngrep i ettertid (*rydding, pløying etc.*). Det var ikke mulig å fastslå en tydelig stratigrafisk sammenheng for hele lokaliteten. Konsentrasjonen og organiseringen av noen samlinger av overlappende anlegg viser at bebyggelsen har flere faser.

I de tilfelle hvor to eller flere anlegg skjærer hverandre ble de utgravet slik at vi kunne få trekullprøver til relativ datering for å få klarhet i kronologien av disse anlegg.

7. ANLEGG (Se liste av anlegg i appendiks 2)

Det ble registrert om lag 300 anlegg av arkeologisk interesse. Disse anleggene faller innenfor forskjellige kategorier, som stolpehull, kokegroper, ildsteder, groper, steinansamlinger og grøfter. Enkelte av disse anleggene var enkle å tolke på overflaten, men det var også mange som ikke var helt tydelige og som ikke ble undersøkt nøyere på grunn av tidsnød.

De fleste av anleggene var enten stolpehull eller brukt i sammenheng med ild. Den romlige organiseringen i symmetriske ansamlinger av stolpehull betydde

at disse kunne sees i sammenheng og tolkes som samtidige og som deler av større konstruksjoner slik som hus eller mulige gjerder. I noen tilfeller, slik som i Hus I og Hus IV har vi klart å etablere relasjoner mellom noen av disse samlingene av stolpehull og noen ildsteder. Totalt elleve stk.

i) *Pollenprøver.*
Totalt en stk.

I tillegg ble tre store groper undersøkt og dokumentert. To av disse kan ha vært relatert til jernproduksjon, noe funn av slagg antyder.

8. FUNN (Funnliste i appendiks 4)

Det ble funnet i alt 38 gjenstander (f.nr. 1 – 18). Alle av disse var laget av ikke-organisk materiale (leire, skifer og jern), og ble funnet i kontekst (kun Fnr 2 er uten kontekst). I tillegg ble mange moderne gjenstander funnet innenfor Hus 7, men disse ble ikke samlet inn. Alle funn ble katalogisert innenfor fem kategorier.

a) Dekorert keramikk.

(Fnr. 4, 5, 6). Totalt fire fragmenter. Disse fragmentene var dekorert med langsgående graverte linjer på yttersiden. Ett av fragmentene inkluderer del av randen.

b) Udekorert keramikk

(Fnr. 1-3, 12-14, 18 og 19). Sytten fragmenter av udekorert keramikk. Fragmentene er av vanlig gods, og av små størrelser.

c) Nyere tids funn.

(Fnr. 10). Spisset gjenstand av svart skifer med uviss funksjon.

d) Mulige fragmenter av ovnsforing.

(Fnr. 15). Fem fragmenter av brent leire tolket som deler av ovnsforing.

e) Slagg.

(Fnr. 11, 16, 17). Totalt elleve gjenstander.

ØKOFAKTER (Organiske og miljøprøver).

(Prøveliste i appendiks 6)

Alle disse ble samlet inn fra sikker kontekst (*anlegg*).

f) Beinmateriale.

Noen små beinfragmenter funnet i Hus IV, ildsted 2AI 1147. (Fnr 21)

g) Jordprøver.

Totalt syttifem stk.

h) Trekullprøver.

9. BESKRIVELSE AV ANLEGG/ STRUKTURER

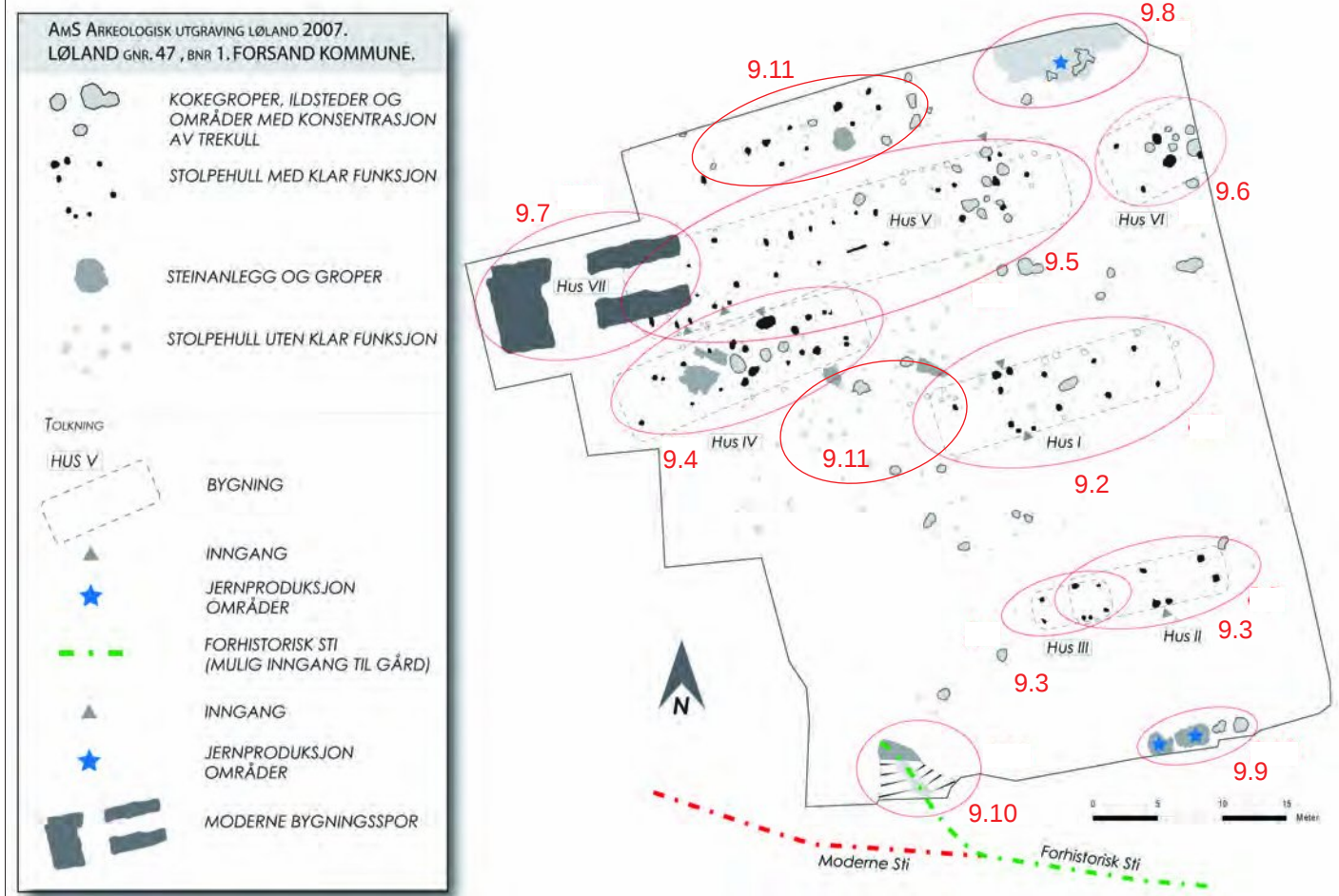
9.1 INNLEDNING

I det følgende vil de forskjellige områdene som ble fokusert på under årets utgravning bli gjennomgått. De fleste av anleggene var stolpehull som stammer fra forhistoriske hus/bygninger (husene I til VI). Hus VII er av annerledes karakter og er tolket som restene etter en nyere tids bygning. I tillegg er det to områder med indikasjoner på jernproduksjon og sporene av en

eldre sti som var forbundet med den moderne stien som kan ses på overflaten i dag.

Figur 7 (a, b) a) Oversiktsbilde mot sør som viser den avdekkede flaten med indikasjoner av strukturer.

b) Plantegning som viser de dokumenterte strukturene. Denne rapportens beskrevne områder merket i rødt, med navn på de underkapitlene hvor disse er beskrevet.

Figur 8a: Oversikt av hus I (merket i rødt) mot sør

9.2 HUS I

9.2.1 BESKRIVELSE

Hus I ligger på terrassens sentrale område, ca 10 m vest for steingjerdet som utgjør grensen mellom bruk nr. 1 og 2. Dette var den første hustomt som ble erkjent. Det var en rektangulær struktur, orientert Ø-V med et ildsted i husets midtakse. Rundt dens vestre halvdel var undergrunnen vanskelig å rense opp, med mange middelsstore steiner spredt over den avdekkede overflaten. Her ble det også observert mange spor etter fjernete steiner. I husets østre halvdel besto undergrunnen av grov sand og grus.

A) Stolpehull

Hus I består av fem par takbærende stolper benevnt som P1-P5, hvorav den ene (P1) er ufullstendig. I tillegg ble et stolpehull ved husets NØ ende tolket som hjørnestolpe. Hus I inneholder også to tydelige innganger, benevnt D1 og D2, samt en mulig tredje. Et ovalt ildsted mellom stolpepar 2 og 3 kan ut i fra beliggenheten antas å tilhøre Hus I.

Takbærende stolper:

I alt åtte stolpehull er tolket som spor etter takbærende stolper: 2AS 847 (P1), 378 og 365 (P2), 352 og 339 (P3), 312 og 324 (P4), 300 og 1592 (P5). Disse stolpehullene er rundovale og mellom 35 og 42 cm i diameter. Fyllen besto av lys brun humus blandet med grov sand uten skoningsstein.

Hjørnestolpe

I husets nordøstre hjørne var det et stolpehull tolket som en hjørnestolpe (2AS 438). Tross intensiv søk ble det ikke funnet en tilsvarende i motsatt side. Stolpen hadde en rund form med en diameter på 49 cm. Fyllen var brun humusblandet grov sand. Avstanden mellom 438 og den takbærende stolpen 300 var 1,23 m.

Innganger:

To sikre innganger ble funnet: D1 på den nordre siden og D2 på den søndre siden. Inngangene er vendt mot

hverandre og ligger mellom P2 og P3 – nær P2.

D1 besto av stolpehullene 2AS 502 og 484, som begge hadde en rund form. Den første målte omtrent 71 cm i diameter og den sistnevnte 53 cm. Fyllen besto av mørk brun humus iblandet grov sand med noe trekull. Avstanden mellom dem var 112 cm.

D2 besto av stolpehullene 2AS 3828 og 529. Begge hadde en rund form og en diameter på 37 cm. Stolpehullenes fyll besto av mørk brun humus iblandet med grov sand. Distansen mellom dem var 120 cm.

B) Ildsteder, kokegroper m.m.

Ildstedet benevnt 2AI 451, ligger mellom P3 og P4, nærmere P3 og presist i midten av husets lengdeakse og er tolket som sentralildstedet i huset. Ildstedet er ovalt og orientert øst – vest med en lengde på 162cm og bredde på 78cm. Ildstedet besto av store mengder trekull og noen skjorbrente steiner i toppen. I tillegg ble det funnet et annet ovalt anlegg (2AK 531) i området mellom P3 og P4. Det ligger sør for husets hovedakse og består av trekull og skjorbrent stein og tolkes som ildsted/kokegrop, dens relasjon til huset er usikkert. Det kan ha tilhørt en tidligere eller senere fase heller enn å ha vært samtidig med huset.

C) Andre anlegg (stolpehull).

Der fantes andre anlegg som kan ha vært tilknyttet huset, men de ble ikke nærmere undersøkt da deres forhold til huset var svært usikkert. (se punkt 8.11.1).

9.2.2 FUNN

To fragmenter av uornert keramikk ble funnet, den ene på overflaten av stolpehull (2AS 438, F.nr. 3). og den andre under sålding av jordprøve (2AS 339, F.nr. 19).

9.2.3 PRØVER

A) Jordprøver

Det ble tatt totalt 14 jordprøver fra Hus I. De ble alle tatt fra utgravde anlegg, og er inntegnet på anleggenes profiltegning (Nat. Vit. Lab. Jnr. 2007/17- 15, 23-34, 74, 84)

B) Trekull prøver

En trekullprøve ble tatt fra sentralildstedet 2AI 451 (Nat. Vit. Lab. Jnr. 2007/17 – 26). Resultatet fra denne dateringen burde anses som samtidig med bruken av huset. Prøven er datert til 1770±55 BP (AD 225-370) (T-19482)

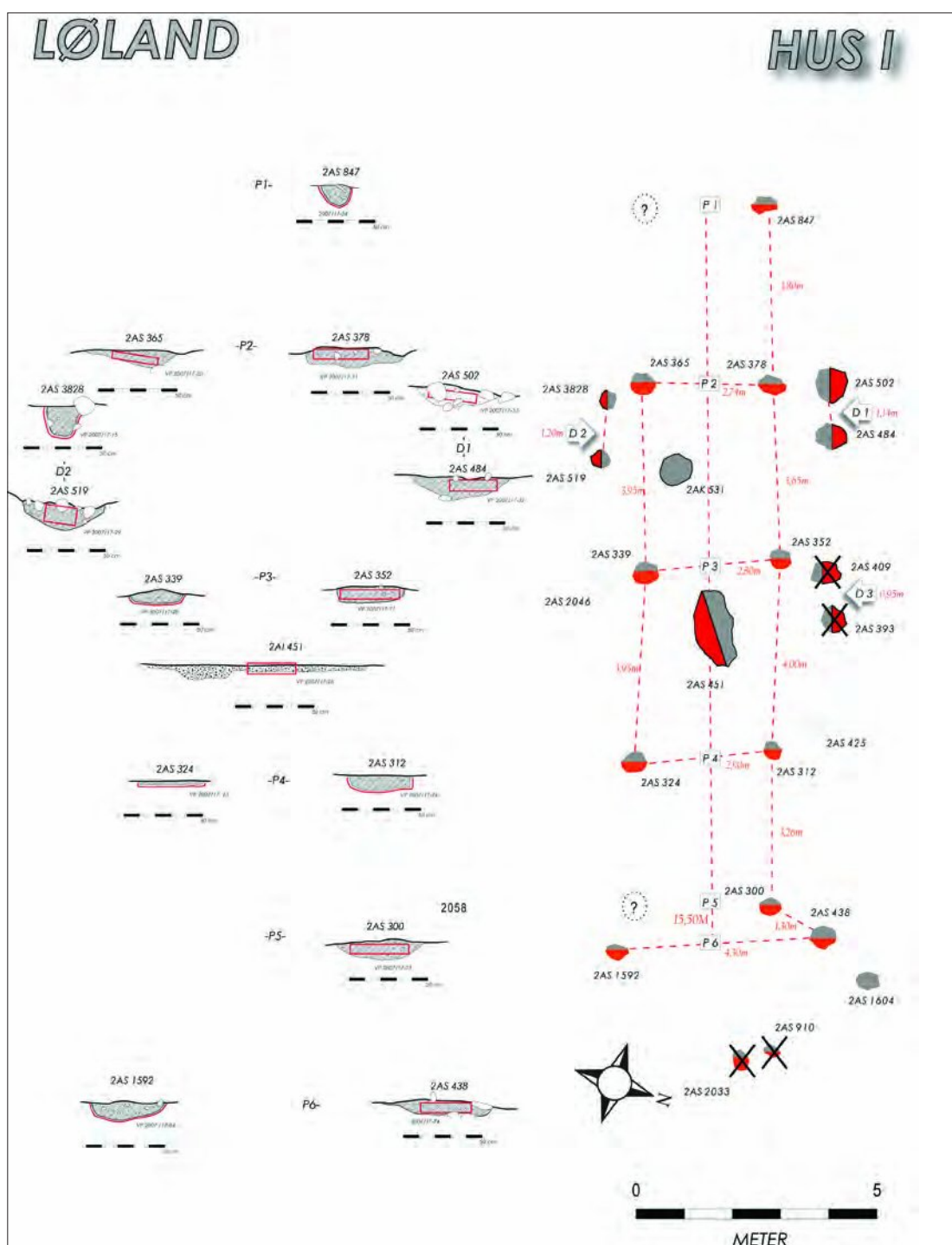
9.2.4 TOLKNING

Hus I tolkes som et treskipet langhus husbestående av to parallelle rekker med takbærende stolper, et ildsted langs dens midtakse og iallfall to innganger. Husets eksakte dimensjoner kan ikke beregnes da grunnplanet er ufullstendig. Huset kan med stor sikkerhet dateres til yngre romersk jernalder.

Figur 8b: Oversikt av hus I mot øst

Figur 9: Plan og profiltegninger av hus I sine utgravede anlegg.

9.3 HUS II OG HUS III

9.3.1 BELIGGENHET

Det ble avdekket to parallelle rekker med stolpehull orientert øst - vest på den sørøstre delen av åkeren som er tolket som sporene etter et treskipet langhus. Først ble disse anleggene tolket til å utgjøre én husstruktur, men det ble raskt klart at anleggene måtte stamme fra mer enn ett hus. Det synes å tilhøre to enkle bygninger, hvorav den ene besto av fire stolpehull på vestre side (Hus III) og den andre av ni stolpehull på den østre siden (Hus II)

A) Hus II.

Hus II ble definert i flaten ved to parallelle rekker med stolpehull orientert øst - vest i tre par P1(2AS742-2AS706), P2(2AS634-2AS655), and P3(2AS586-2AS604). Disse anleggene var noe oval i formen og inneholdt mørk brun sandig jord. I tillegg var det to ekstra stolpehull i den sørlige rekken; en omtrent 60 cm øst for P1 (2AS 753) og ca. 1 m fra P2 (2AS 618) Disse stolpehullene stammer antakelig fra utskiftninger.

Alle de nevnte stolpehullene ble utgravet og bekreftet som stolpehull, med unntak av 2AS 655, som viste seg å være et steinopptrekk. Stolpehullene som utgjorde P1 og den gjenværende fra P2 syntes å være veldig grunne, men noe trekull ble funnet i deres fyllmasse. Siden et blandet lag med grus ble fjernet for å kunne lokalisere dette huset, så var nok disse stolpehullene opprinnelig dypere, men ikke gjenkjennelig inntil denne dybden. Resten av stolpehullene var tydelige. I tillegg ble enda et par mulige stolpehull utgravd øst for P3 (2AS 573 og 2AS 562). Alle identifiserte og utgravde stolpehull ble dokumentert og det ble samlet inn makrofossilprøver fra disse. (Nat. Vit. Lab. Jnr. Nr. 2007/ 17 - 14, 51 - 54, 57, og 73).

Prøve nr 14 ble tatt fra stolpehull 2AS 573 og en analyse kan muligens avgjøre hvorvidt dette anlegget var et stolpehull eller ikke. Ingen ildsteder kan med sikkerhet relateres til dette huset. Det ble kun dokumentert en kullkonsentrasjon (2AQ 3377) nordvest for P3, men relasjonen til huset var meget usikkert og anlegget ble ikke utgravet.

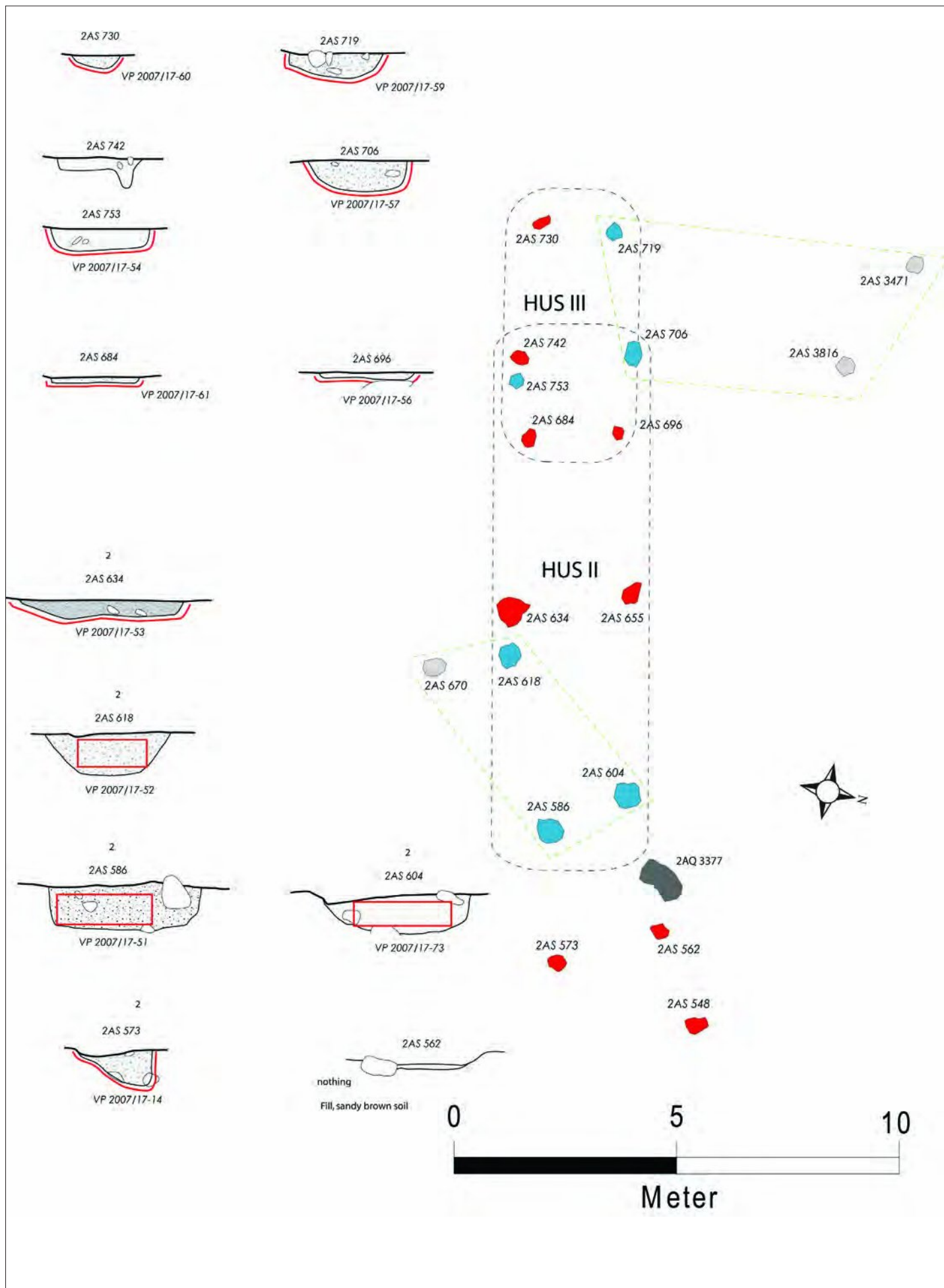
To stolpehull (2AS634-2AS618) er tolket som mulige dørstolper til hus II.

B) Hus III.

Hus III besto av to par med stolpehull, som begge var meget grunne og usikre P1 (2AS730-2AS719) og P2 (2AS684-2AS696). Alle disse ble utgravet og tatt makrofossilprøver fra, nat. Vit. Lab. Jnr. 2007/17- 56, 59-61). Det ble funnet et skår av ornamentert leirkar i stolpehull 2AS 730.

Figur 10: Oversiktsbilde mot øst av hus III, i forgrunnen, og Hus II i bakgrunnen

Figur 11: Plan- og profiltegninger av hus II og III sine anlegg.

9.4 HUS IV

9.4.1 BELIGGENHET

Dette huset ligger på midtre delen av terrassen, på den vestre siden av det avdekkede området. Huset har en rektangulær form og er orientert øst - vest.

Hus IV fremstår som et middels stort bygg, med flere ildsteder; kanskje en verkstedsbygning relatert til et av hovedhusene. Den besto av ti par med stolpehull (hvorav noen var ufullstendige), tre ildsteder og to tydelige steinlegginger arrangert som en liten passasje. I tillegg var det mange stolpehull som syntes å være fra andre faser av hus/bygning i det samme området.

I området til huset sin vestre side var det mange spredte stein, fra medium til stor størrelse, som kanskje var relatert til selve bygget. Den avdekkede flaten var meget uregelmessig og stenet, som kan forklare hvorfor enkelte stolpehull mangler.

9.4.2 BESKRIVELSE

A) Stolpehull

Takbærende stolper.

I alt ble femten stolpehull ansett for å være takbærende, anlagt i to parallelle rekker og som utgjorde syv komplette par (P3 til P9). Stolpehullene som utgjorde disse parene ble betegnet som: 2AS 1135-1123 (P3); 2AS 1072-1101 (P4); 2AS 1057-1082 (P5); 2AS 1037-1021 (P6); 2AS 984-977 (P7); 2AS 950-3709 (P8); 2AS 4317-4328-4114 (P9). I tillegg så var det et ikke-komplett par, P2, som var representert ved stolpehullet 2AS 4291. Alle disse stolpehullene hadde en oval form i overflaten, med fyll som besto av mørk brun jord iblant blandet med noe trekull. I enkelte ble det funnet mulige skoningsstein.

Alle stolpehullene utgravet og prøver til makrofossilanalyse ble samlet inn. Stolpene 2AS 1135 og 1032 var mye grunnere enn resten, men dette skyldtes antakelig den ujevne undergrunn. Enkelte av de utgravde stolpehullene viste tegn på å ha blitt utskiftet, slik som 2AS 1021 4328-4317 og muligens 1082. Noen skår ev leirkar ble funnet i to av stolpehullene (F.nr.1 og 9). Stolpehull 4114 ble dokumentert som et ujevnt hull mellom store steiner. Dens plassering passer for å være et stolpehull etter en takbærende stolpe, men utgravningen ga ingen bestemte resultat, og den ble ikke dokumentert i profil.

Andre stolpehull relatert til de takbærende stolpene

Det ble funnet noen flere stolpehull i området til husstrukturen. Enkelte av disse var meget nære til

Figur 12: Oversikt mot nordøst av hus IV, i grønt.

stolpehull som ble definert som takbærende, og de kan meget vel representere utskiftninger. Vi har indikasjoner på mulig utskiftning ved syv av de åtte stolpehullene som utgjorde den nordlige rekken, og ved to av syv stolpehull i den søndre rekken. De fleste av disse ble utgravet.

Stolpehull i den nordre rekken:

Utgravet: 2AS 4015, nær til 2AS4291 (P2); 2AS 4081 nær til 2AS 1082 (P5); 2AS 4127 nær til 2AS 1021 (P6) og 2AS 3698 nær til 2AS 3709 (P8).

Ikke utgravet: 2AS 4307 nær til 2AS 1101 (P4); 2AS 3976 nær til 2AS 977 (P7); og 2AS 4342 nær til 2AS 4114 (P9).

Stolpehull i den søndre rekken

Utgravet: 2AS 4317 nær til 2AS 4328.

Ikke utgravet: 2AS 3963, nær til 2AS 964.

Hjørnestolper

Disse stolpehullene ble gruppert i to par, P1 og P2, og ligger på hver sin side av huset. P1 var ikke komplett, ettersom den bare besto av det ene stolpehullet på søndre side av 2AS 4028. Den ujevne undergrunnen gjorde at dette stolpehullet virket veldig grunn, slik som det også var med 2AS 1135 og 1072. Stolpepar 10 besto av 2AS 1392 og 922 hvorav den sistnevnte var meget grunn.

Innganger

Tre stolpehull ble dokumentert og tolket som relatert til innganger. Disse inngangene ble definert som D1 i nord og D2 på husets søndre side. Disse er vendt mot hverandre mellom stolpeparene P6 og P7. D1 viste seg som et stort ovalt anlegg, benevnt 2AS 994. Vi tolket dette som restene etter to stolpehull, og vi delte den opp i 994a og 994b.

D2 bestå av bare ett stolpehull, 2AS 3988. Undergrunnen i området var meget ujevn, som kan være årsaken til at det andre stolpehull ikke kunne erkjennes.

B) Ildpåvirkede anlegg

Tre ildsteder er ut i fra plasseringen tolket som tilhørende hus IV. Disse ligger langs dens midtre akse, har en oval form, og inneholdt mye trekull og noe skjorbrent stein på overflaten. De ble benevnt 2AI 1145, 2AI 1188 og 2AI 1170. De ble alle utgravet, og tatt prøver fra. Den første av disse var betraktelig større enn de to andre, og ved flotering av masser fra denne ble det funnet noen beinfragmenter. Ett skår av leirkar ble funnet ved utgravningen av 2AI 1188 (F.nr. 18).

Ved utgravningen av ildstedet 2AI 1170 ble to stolpehull dokumentert, den ene på dens østre siden og den andre under selve ildstedet.

C) Andre strukturer.

To andre anlegg (2AG 4776 og 2AG 4851) er steinlegginge med steiner av forskjellig størrelse på den vestre siden av husstrukturen. Mellom dem var det en smal passasje uten steiner som ledet til ildstedet 2AI 1145 fra nordvest. De ble ikke nærmere undersøkt og deres relasjon til husstrukturen er usikker.

9.4.3. FUNN

Det ble funnet totalt tre fragmenter av keramikk under utgravningen av dette huset. Ingen av disse var dekorert. To av dem kom fra stolpehullskontekst på den østre siden av bygget, og en av dem fra et ildsted i midten av huset. I tillegg så ble det funnet noen små beinfragmenter ved flotering av masse fra ildstedet 2AI 1145.

9.4.4. PRØVER

A) Jordprøver

Totalt ble det tatt 25 jordprøver fra utgravningen av forskjellige stolpehull i denne husstrukturen. Disse prøvene ble merket som 2007/17- (5-7, 9-13, 66, 75-79, 81-83).

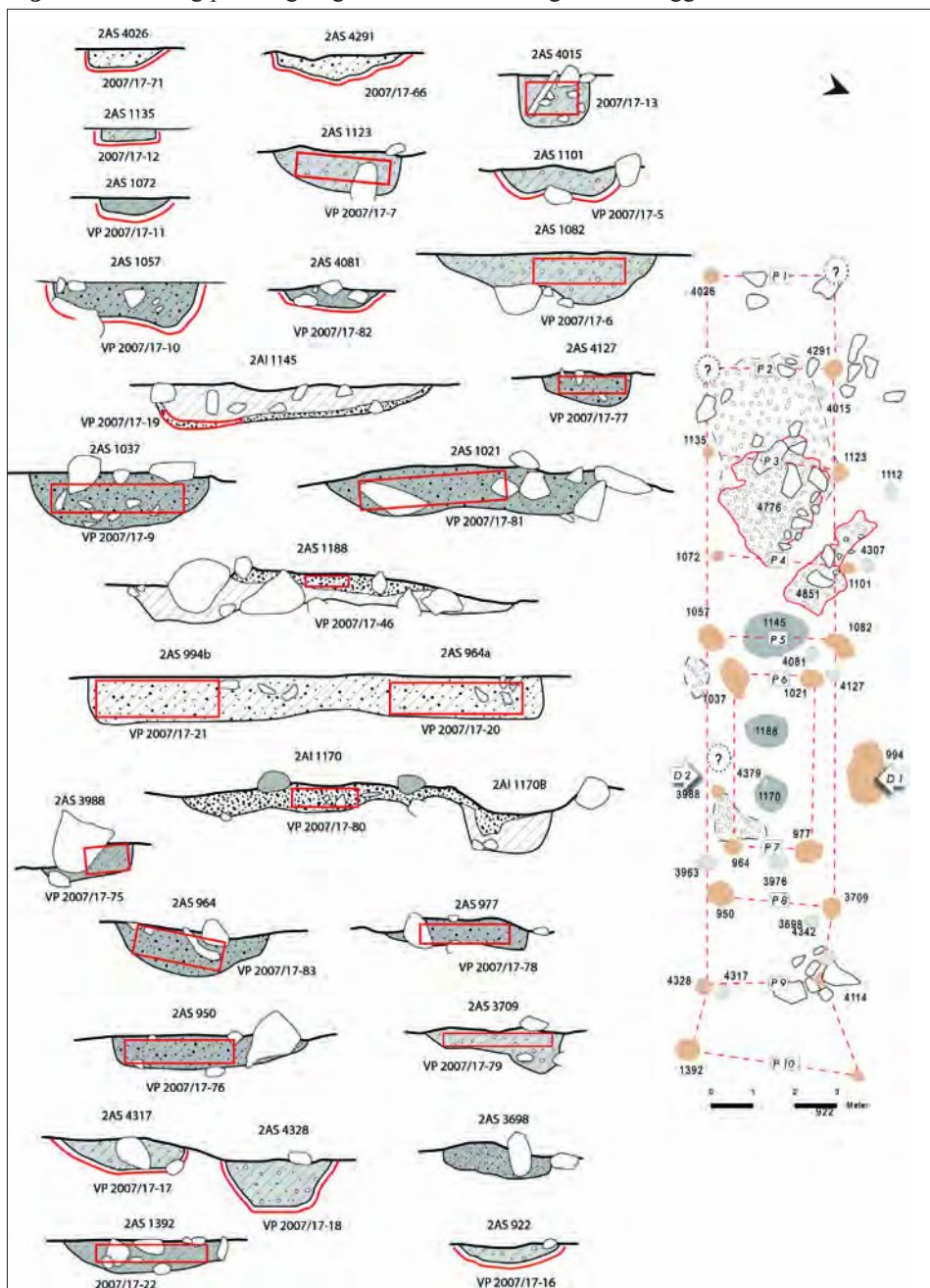
B) Trekullprøver

Tre trekullprøver fra ildstedene ble samlet inn. Disse antas å kunne datere husets forskjellige faser. Disse ble merket som 2007/17- (19, 46 and 80).

9.4.5. TOLKNING

Denne hustomten tolkes som en verkstedsbygning eller lignende basert på størrelsen og mengden av ildsteder. De mange sporene etter utskiftninger viser at bygningen har vært utsatt for reparasjoner etc. Det er flere likheter mellom dette bygget og hus 250 på Forsandmoen, som ble tolket som en verkstedsbygning (pers. meddelelse T. Løken). I denne bygning ble det også funnet fragmenter av keramikk på vestre side av huset, utskiftning av stolper og mange ildsteder.

Figur 13: Plan- og profiltegninger av hus IV sine utgravde anlegg.

9.5. HUS V

9.5.1 BELIGGENHET

Dette hus lå på åkerens nordre side, og strekker seg over 30 m mellom Hus VIII og jernproduksjonsområde I. I likhet med de andre husene er dette orientert øst – vest.

Mange av stolpehullene som var relatert til huset ble identifisert på overflaten som usikre anlegg. I mange tilfeller ble de erkjent ved at det kunne observeres forskjeller i fuktighet på overflaten, og en svak fargeforskjell av fyllmassen, som var noe mørkere enn den omkringliggende sterile undergrunnen.

Undergrunnen (som besto av grov sand med småstein og grus) gjorde det veldig vanskelig å erkjenne stolpehullene. Det ble funnet et stolpehull som kan ha utgjort sørøstre hjørnestolpe, i tillegg til noen mulige inngangsstolpehull, og de fleste av anleggene som ble tolket som veggstolper. På tross av vanskelighetene og de dårlige bevaringsforholdene har de dokumenterte anleggene en logisk plassering i en husstruktur. Plasseringen, dimensjonene og distansene mellom anleggene er i overensstemmelse med sporene etter et stort bygg. Det området det ligger i er veldrenert i forhold til det tilgrensende området langs åkerens nordre kant. Faktisk så er undergrunnen av en annen farge her enn de tilgrensende områdene, ettersom den har en mer rødfarget nyanse. Dette styrker tolkningen av at et stort hus har stått i dette området.

9.5.2 BESKRIVELSE

Hus V besto av tretten ufullstendige stolpepar, som strekker seg omtrent 30 m i lengden. Avstanden mellom stolpehullene som utgjør par var mellom 2 og 2.5 m. Disse parene ble, fra vest mot øst, gitt betegnelsene P1 – P13, hvor P1 utgjorde husets sørvestre hjørne, mens det ikke ble funnet spor etter husets østre hjørner. Flere mindre stolpehull ligger langs husets nordøstre side og størrelse og plassering (avstanden til de takbærende stolpene) samsvarer med en sannsynlig veggkonstruksjon. Lignende anlegg ble oppmålt på sørvestre side av huset, i tillegg til to mulige innganger som syntes å stamme fra to forskjellige faser av det samme huset.

I tillegg til disse stolpehullene fantes et ildsted (2AI 2960) som antas å tilhøre dette huset selv om det ikke ligger nøyaktig i husets midtakse. Dette ildsted er i størrelse og innhold annerledes enn de andre ildstedene i området.

På den vestre siden var sporene etter huset forstyrret av hus VIII (se eget kapittel)

Det ble funnet flere ildsteder på den østre siden av

Hus V. I to tilfelle er det klart at ildstedene er yngre enn huset da de skjærer stolpehullene, blant annet stolpe i P12.

A) Stolpehull

Hus V ble undersøkt mot slutten av utgravingen. Tidspress gjorde at vi måtte prioritere de takbærende stolper, slik at disse ble dokumentert og tatt prøver fra. I tillegg utgravde vi de stedene hvor anlegg overlappet hverandre, slik at kronologiske forhold ble avklart og dokumentert. Ildstedet 2960 som ble tolket som tilhørende huset ble undersøkt og trekullprøve til C-14 datering ble samlet inn. På grunn av tidsnøden ble verken dørstolpene eller veggstolpene undersøkt.

Åtte av de tjue utgravde anleggene er tydelige. Disse er 2AD 4671 (P.1), 2AS 1664 (P.5), 2AS 1955 (P.10), 2AS 2147, 2990 (P.12), 2AS 3020, 3021 (P.13).

De andre anleggene inneholdt i de fleste tilfellene noe trekull i dets fyllmasse, men var meget grunne (mindre enn 10 cm dype) med meget uklare grenser. Stolpen 2AD 4671 inneholdt noen store steiner i sin fyllmasse og hadde en utstrakt form, mulig dobbel stolpe.. Plasseringen, noe til siden for den søndre rekken med takbærende stolper, antyder at dette kan være en hjørnestolpe. Den var delvis dekket av et moderne hus (Hus VII), som dekker det området hvor den motstilte hjørnestolpen skulle ha vært.

Stolpene 2AS 1664, 2AS 2147, og 2AS 3031 var ”bøtteformede” stolpehull, mens 2AS 1955, 2AS 2990 og 2AS 3020 hadde en mer avrundet bunn. I tillegg ble det ”bøtteformete” stolpehull (2AS 5325) utgravet på husets nordre side som for å dokumentere stratigrafien med en yngre kokegrop.

B) Ildsted

I profilen viste det seg at ildstedet 2AI 2960 var grunn. Det er usikkert om dette ildstedet tilhører huset. Profilen ble ikke dokumentert

9.5.3. FUNN

Ingen funn fra denne husstrukturen. Det var noen skår av leirkar fra en stor grop (2AG 5048) som lå 2 m nord for huset (F.nr. 2), men relasjonen til huset er usikkert.

9.5.4 PRØVER

A) Jordprøver

Det ble samlet inn jordprøver fra alle de utgravde anleggene for makrofossilanalyse. Disse seksten prøvene ble merket som 2007/17- 2-3, 35-42, 44-45, 47-50, 55, 63-64, 70 og 85.

B) Trekullprøver

Det ble samlet inn tre trekullprøver fra dette området som kan brukes til å datere huset. To av prøvene ble tatt fra anlegg som lå over stolpehull: prøvene 2007/17-1 og 2007/17-43. I tillegg ble det tatt en trekullprøve fra ildstedet 2AI 2960 (prøve 2007/17-65) som ikke kan knyttes med sikkerhet til huset, da den ikke lå langs husets midtakse. Dateringen av prøve nr 1 vil gi en ante quem datering av huset. Prøvene 43 og 65 er fra usikre kontekster og bør ikke dateres

9.5.5 TOLKNING

Hus V representerer en ufullstendig hustomt. De undersøkte anlegg som relateres til huset synes å representere et tidlig stadium av bruken av området, noe som de stratigrafiske forholdene til ildstedene etc. på husets vestsida indikerer.

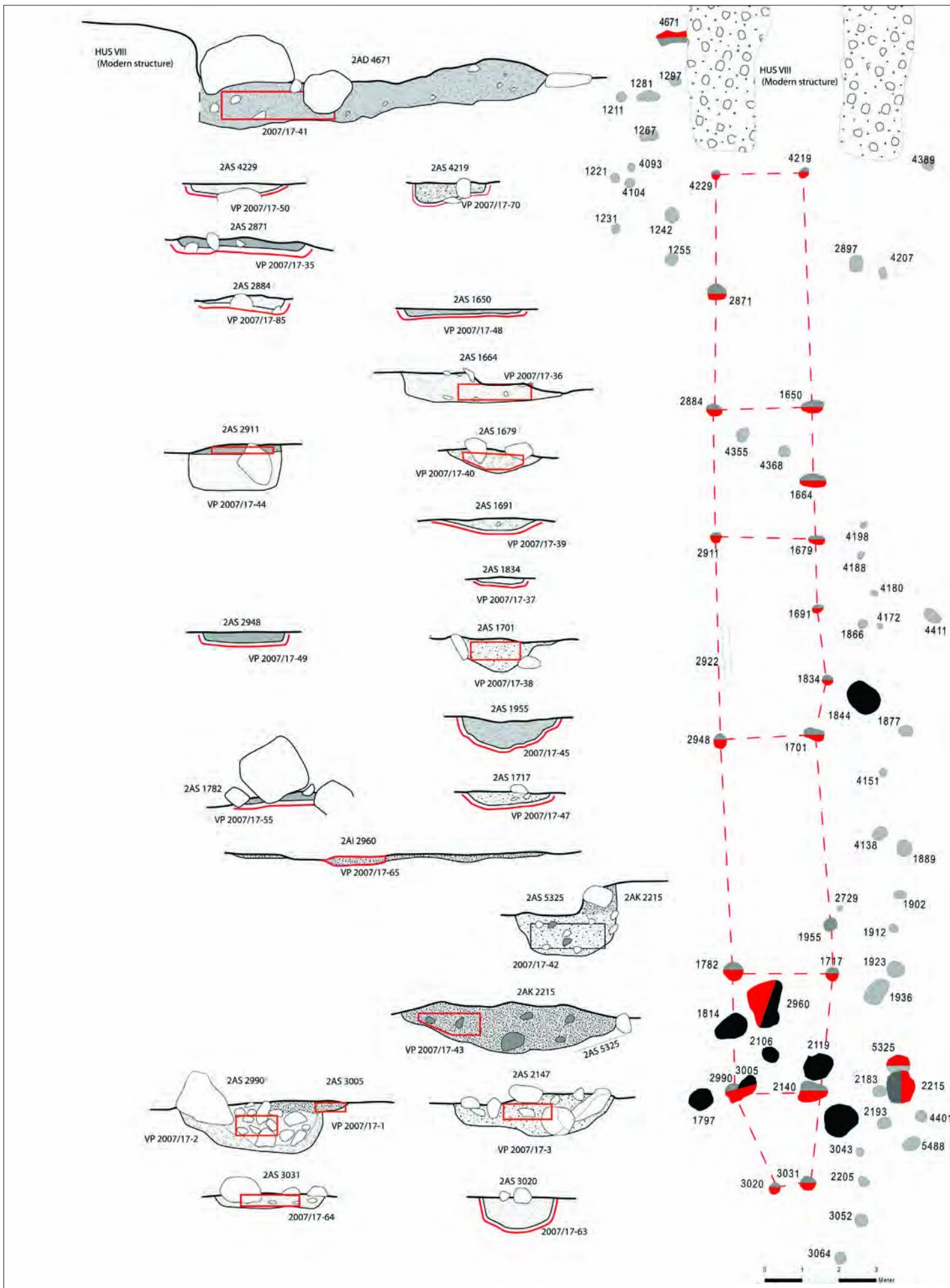
Det er to mulige tolkninger, hvorav den siste etter undertegnede mening er mest sannsynlig:

Hypotese 1. En mindre bygning

Det er kun de stolpehullene i det østre området som er tydelige definerbare, imens resten er usikre eller uten noe system. Plassering samt form og størrelse til disse er ikke nok til å tolke hva slags hus de var del av. Det er klart at området de ligger i hadde en annen bruk senere, som de overliggende ildstedene viser.

Hypotese 2. Hus V er et større bygg som har blitt forstyrret av senere aktivitet.

De avdekkede stolpehuller m.m. som kan knyttes til huset har store likhetstrekk med bolighusene på Forsandmoen.

Figur 14: Plan- og profiltegninger av hus VI sine utgravde anlegg.

9.6. HUS VI

9.6.1 BELIGGENHET

Området definert som hus VI lå på åkerens nordøstre grense, og fortsetter sannsynligvis inn i bnr.4. Anleggene besto av to distinkte typer: stolpehull og kokegroper. Kokegroperne synes å være eldre en huset. Stolpehullene, som var anlagt i to parallelle rekker, ble tolket som vestenden av et større treskipet langhus orientert øst - vest.

9.6.2 BESKRIVELSE

A) Stolpehull

Takbærende stolper

Kun to par med takbærende stolper hører til dette huset: P1 (2AS3075-2AS3087), P2 (2AS2442-2AS2463) og P3. Av disse var bare P1 komplett. Husets vestligste par var P1, og siden de lå noe utenfor av rekken til de andre parene er de muligens hjørnestolpene. Disse stolpehullene hadde noe mindre diameter og var grunnere enn resten, noe som i hovedsak var pga. at det området de lå i hadde blitt avdekket i løpet av forundersøkelsen (sjakt 11). Begge stolpehullene var avdekket ved forundersøkelsen og benevnt A1 (2AS 3075) og A2 (2AS 3087). Den siste av disse ble undersøkt i løpet av utgravningen, men var grunn og ble derfor ikke dokumentert.

Det andre paret, P2, var meget tydelig. Begge stolpehull var omtrent 40 cm dype. 2AS [?] inneholdt i tillegg store skoningsstein på sidene og i bunnen.

Inngang

Et stolpehull 2AS2432 ble tolket som del av en dør vendt mot sør. Dette anlegget ble betegnet som 2AS 2432. Stolpen skjærer inn i en kokegrop. En trekullprøve ble tatt fra kokegropen som vil kunne gi en post-quem relativ datering for dette huset.

B) Andre anlegg

Det ble funnet andre anlegg i dette området. De var for det meste trekullholdige, og ble tolket som rester etter ildsteder/kokegroper. Ildstedet 2AK2794, som var skåret av ovennevnte stolpe hadde to to bruksfaser (se profiltegning).

9.6.3 FUNN

Ingen funn.

9.6.4 PRØVER

A) Jordprøver

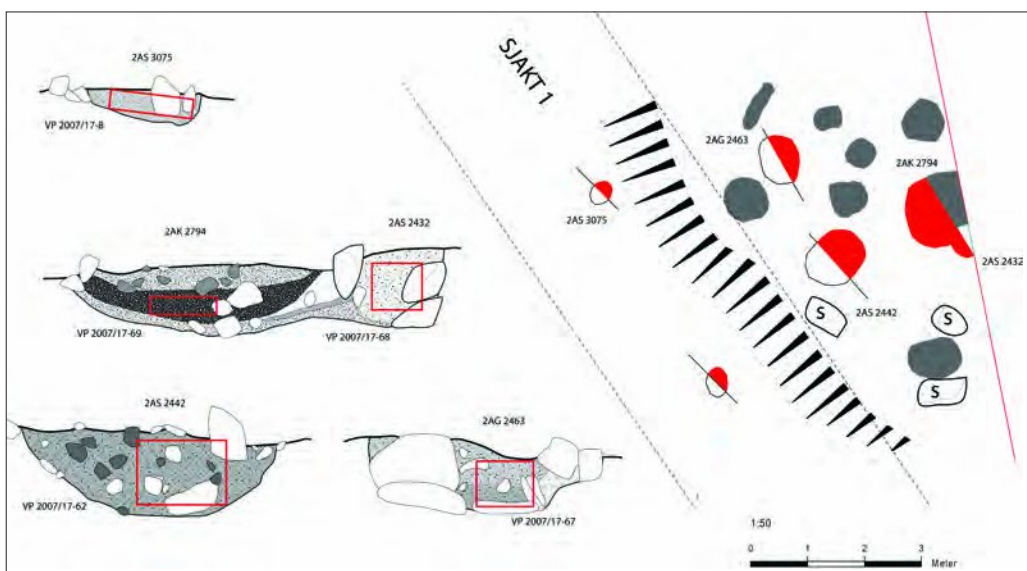
Fire jordprøver ble samlet inn fra stolpehullene, og disse ble tegnet inn på profiltegnningene. Prøvene er merket lab. jnr. 2007/17- (8, 62, 67-67)

B) Trekullprøver

En trekullprøve ble tatt fra kokegropen som ble beskåret av en av stolpehullene (prøve 2007/17-69). Den ville datere en tidligere bruksfase i området, og er derfor en relativ (post-quem) datering til huset, dvs huset var i bruk etter denne datoen.

9.6.5 TOLKNING

Det er vanskelig å komme med en endelig tolkning av dette huset ettersom mesteparten av det befinner seg i et område som ikke ble utgravet. De fem utgravde stolpehullene representerer levningene etter et større bygg, noe som er antydnet av dimensjonene til stolpehullene til P2. Dette hus var orientert øst - vest, og må fortsette in i den andre åkeren. Stolpehull 2AS 2432 synes å representere del av inngangen mot sør, med inngangens andre stolpehull fortsatt urørt under gjerdet som avgrenser eiendommene. Huset ble bygget i et område med eldre aktivitetsspor i form av kokegroper/ildsteder.

Figur 15: Plan- og profiltegninger av hus VI sine utgravde anlegg.

Figur 16: (a,b) Oversiktsbilder av hus VII, a) mot sørvest, b) mot øst.

9.7 HUS VII

På åkerens nordvestre side så ble levningene etter et moderne hus funnet i løpet av avdekkingsfasen. Disse levningene besto av:

-På den østre siden, to parallelle rektangulære strukturer, orientert øst-vest, og fylt med steiner.

-På den vestre siden, et stort rektangulært anlegg som også var fylt med steiner. Dette anlegget dekker omtrent samme området som de forannevnte anleggene, og også det området som ligger mellom dem.

Disse anlegg ble tolket som fundamentet til et moderne hus som ble flyttet en gang på 1800-tallet og ble ikke nærmere undersøkt.

Figur 17: Oversiktsbilde av jernproduksjonsområde I mot øst.

9.8. JERNPRODUKSJONSOMRÅDE I

9.8.1 BELIGGENHET OG BESKRIVELSE

På åkerens nordøstre side ble det avdekket flere store steiner dekket med jord og flere trekullkonsentrasjoner. Anleggene ble først tolket som restene etter vegen, eller tidligere steingjerder. Ved nærmere undersøkelse ble det funnet skår av leirkar samt noe jernslag samt noe som kunne være små stykker av brent leire muligens fra ovnsføring. Området ble ikke undersøkt nærmere og tolkes som et område med spor etter jernproduksjon. En av kokegropene (2AS 2272) som lå to meter unna ble utgravet, og her ble det funnet et klump med jernslag.

9.8.2 FUNN

Flere skår av leirkar ble funnet i overflaten i dette området, betegnet på plantegningen som 2AG 5388, f.nr 13-15. Noen av disse skårene viste tegn på å ha vært utsatt for ild. Det ble også funnet noen små fragmenter av leire som kan utgjøre del av ovnsvegger (F.nr 15) og også flere biter med jernslag (F.nr 16). I tillegg ble et stykke jernslag funnet i kokegrop 2AS2272 (F.nr 17)

9.8.3 PRØVER

Det ble bare tatt en enkel trekullprøve, fra kokegropen som inneholdt jernslag.

9.8.4 TOLKNING

Området er vanskelig å tolke, men funnene antyder en form for jernproduksjon i dette området.

9.9 JERNPRODUKSJONSOMRÅDE II

9.9.1 BELIGGENHET

Dette området ligger på den sørøstre kanten av det avdekkede området, én meter fra terrassekanten og omtrent tre meter nedenfor Hus II. Undergrunnen besto av fin gul sand med islett av rødlig sand, noe som ble tolket som resultat av bruk av ild i området. I dette området ble det avdekket to kokegropene og to store gropene. Begge kokegropene, betegnet som 2AK 3135 og 2AK 3165, lå på østre side. De store gropene lå på vestre side, og ble betegnet 2AG 3195 og 2AG 3299. Kun grop 2AG 3195 ble utgravet.

9.9.2 BESKRIVELSE

Kokegropene:

Kokegrop 2AK 3135 var rund i formen, og besto av et fyll med trekull og skjørbrante steiner. Kokegropen 2AK 3165 besto av to overlappende ovale kokegropene, som også hadde fyll med trekull og skjørbrante steiner. På overflaten ble det funnet et fragment av dekorert keramikk (F.nr 6)

Groper:

-Grop 2AG 3299 var rund i formen, og hadde et fyll som besto av småstein, noen stein av hodestørrelse på østre side, og mørk brun siltig jord med trekull. En nyere tids skiferspiss (griffel) ble funnet under avdekkingen av dette anlegget, som for øvrig ikke ble utgravet.

-Grop 2AG 3195 utgjør et stort ovalt anlegg fylt med knyttnevestore stein, enkelte større stein og mørk brun siltig jord med enkelte biter av trekull. Anlegget var maks. 25 cm dypt med konsentrasjon av små- og større stein i dens nordre og vestre side, mens den sentrale delen av anlegget var steinfritt. Få av steinene var skjørbrante. I tillegg ble det funnet én større slaggbit (knekt i tre deler) og en mindre (F.nr 11). En jordprøve (nr 2007/17-72) ble tatt fra anleggets midte.

9.9.3 TOLKNING

Funn av jernslag i anlegget og området rundt samt spor etter bruk av ild i området gjør at det er sannsynlig at anleggene er brukt i forbindelse med jernproduksjon. Praktiske forhold kan ha vært forklaringen på anleggenes beliggenhet på kanten av terrassen.

Figur 18 (A-B): a) Oversiktsbilde av jernproduksjons område II mot sørøst. b) Grop AG3195 etter utgravning, mot sørvest.

9.10. STIOMRÅDE (TRÅKK)

9.10.1. BELIGGENHET

På den sørvestre kanten av det avdekkede området ble det avdekket en markert senkning i terrenget, som var orientert nord - sør og faldt mot sør. Dette anleggets beliggenhet, omtrent to meter ovenfor en moderne sti som går langs terrassens søndre kant, gjorde at vi tolket den som sporene etter en eldre sti/tråkk som har ført fra den forhistoriske garden og ned til dalbunnen/elven.

Dette anlegget var dekket med fin mørk silt (2AG 5540) med enkelte fine linser av sand og noe trekull som ikke var forstyrret av moderne pløying.

9.10.2 BESKRIVELSE

Vi bestemte oss for å utgrave en del av dette anlegget ved hjelp av gravemaskinen mens avdekkingen fortsatt pågikk. Det utgravde området strekker seg tre meter fra terrassekanten i sør (markert med et moderne steingjerde) og et område som ikke ble utgravet i nord, slik at man fikk en profil gjennom anlegget (se profilbeskrivelsen nedenfor)

Kanten av det nedsunkne området var brattere på den østre siden, og steg gradvis til den normale undergrunnsnivået på den vestre siden. Det midtre området av nedsenkningen, som falt mot sør, samt

den moderne stien, besto av et belte omtrent en meter bredt med rødlig brun jord. Resten av dette området, med det fallende terrenget, besto av fin gul sand. Noen spredte steiner på overflaten av dette beltet med stien, og nær steingarden, ble dokumentert. Ved siden av dette beltet med stien var det et meget grunt og rundt anlegg (2AS 5599) som ble avdekket og utgravet. Det var omtrent 20 cm i diameter og 5 cm dyp hvor man påtraff en stor stein. Fyllen var mørkfarget siltig og sandig jord. Gropen kan ha vært et stolpehull (gjerdestolpe) til et gjerde ved siden av stien. En jordprøve ble tatt fra denne og merket nat. vit. lab. jnr. 2007/17-58.

Profil gjennom stien

Profilen var orientert øst - vest, diagonalt gjennom stien med følgende lagdeling:

1. *Torvdekke; organisk silt med trekull; svart.*
2. *Organisk grå - brun silt med sand.*
3. *Tynt trekulllag.*
4. *A-B Brun jord blandet med grov sand; to mulige lag*
5. *A-B Rødt fint sandlag; to mulige lag*

Tolkning av lag

Lag 1 ble tolket som levningene etter dyrkningslaget som hadde blitt delvis fjernet med maskin. Dette lagets form, som var tykkere over stien, antyder at nedsynkningen var synlig inntil området ble oppdyrket. Lag 2 er vanskelig å tilskrive noen spesifikk aktivitet. Det faktum at det er forskjellig fra laget ovenfor

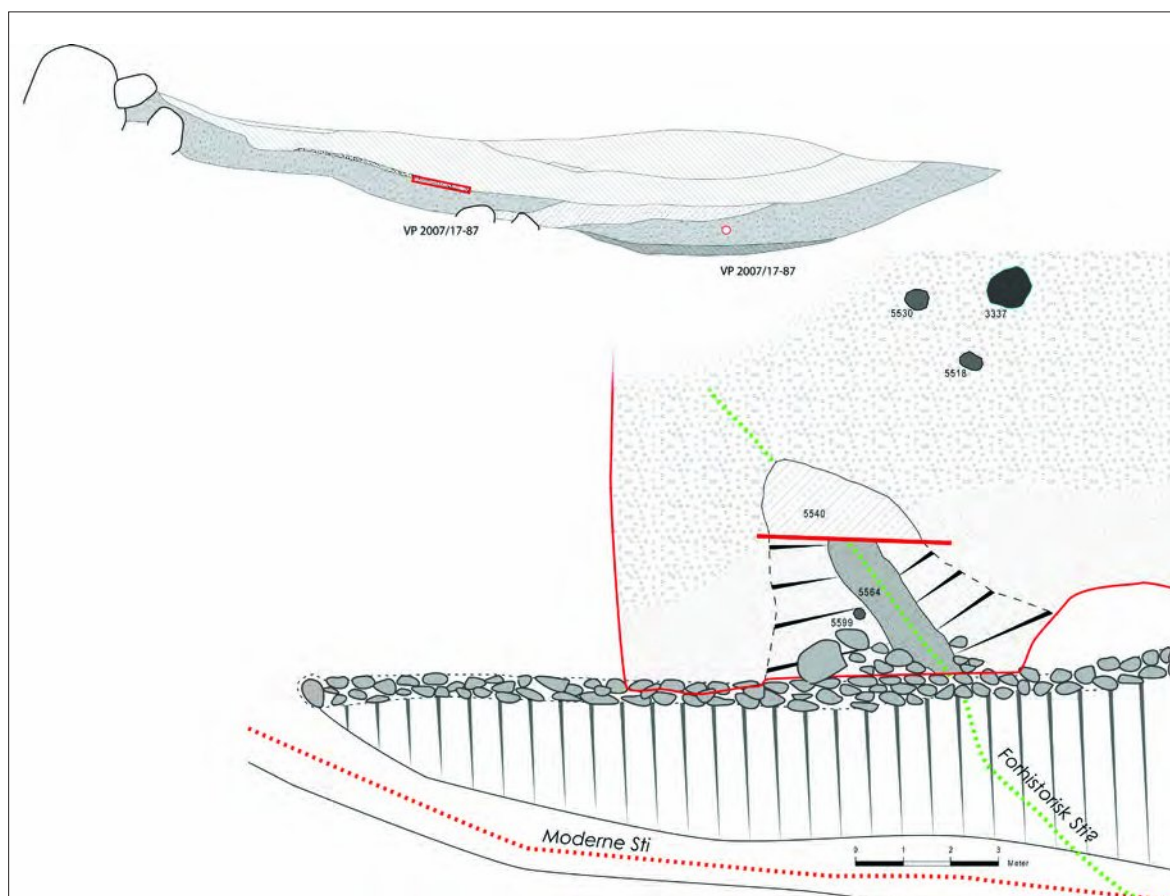
tyder på at den ikke har blitt forstyret av dyrkingen. Det kan være et vekstlag fra tiden etter at gården ble forlatt. Lag 3, som var et trekulllag, kan representere en brenning som har skjedd i området før lag 2 ble dannet. En trekullprøve ble tatt fra lag 3.

Lag 4 kan utgjøre en tidlig tildekking av stien. Vekslingen mellom 4 og 5 kan være resultat av to forskjellige faser i bruken av stien. En pollenprøve ble tatt fra det eldre av de to lag 4 (4B) som muligens kan gi informasjon om vegetasjonen i området når stien var i bruk. Lag 5 inneholdt ikke organisk materiale og det ble ikke samlet inn prøver fra dette lag.

9.10.3 TOLKNING

Den stratigrafiske lagdelingen antyder at stien er av eldre dato. I tillegg kan den ha vært markert med et gjerde, slik som 2AS 5599 antyder. Beliggenheten av denne stien antyder at dagens moderne sti er del av en mye eldre veg til gården, som kanskje ble brukt til å lede dyrene til elven, som den blir brukt til i dag.

Figur 19: Oversiktstegning og bilder av stiområdet.

9.11. ANDRE STRUKTURER

Under denne rubrikken samles en mengde forskjellige strukturer som ikke ble undersøkt, men som ble forsøkt tolket.

Strukturer som kan være knyttet til hus I

Det var flere stolpehull som ut i fra deres plassering kan ha vært knyttet til denne hustomt.

A) Mulige stolpehull til vegg:

Beliggenheten av noen av disse anleggene samsvarer med det som var ventet av mulige veggstolper både for husets nordre og søndre vegg. Tre av disse (2AS 4240, 2AS 425 og sannsynligvis 2AS 393) var på nordre side og langs linjen til D1. Langs den søndre vegg, og i linje med D2, ble det dokumentert to mulige stolpehull 2AS 2046 and 2AS 2058, hvorav den siste kunne vært en hjørnestolpe.

B) Samling av stolpehull og andre anlegg langs husets nordvestre side (gjerdestolper?)

I dette området var det en ansamling av stolpehull, noen av ganske liten størrelse som kan ha vært levningene etter en sekundær struktur tilknyttet Hus I. Disse stolpehullene var anlagt i to parallelle rekker orientert mot nordvest og som ledet mot husets vestre side. Ansamlingen besto av totalt tretten stolpehull, med seks i rad 1 og syv i rad 2 (se tegning). De stolpehullene som utgjør denne mulige strukturen er 2AS 1340, 2AS 1345, 2AS 1308, 2AS 3864, 2AS 4253, 2AS 801, 2AS 814, 2AS 824, 2AS 825, 2AS 3723, 2AS 3119, 2AS 1355 og 2AS 3839. I tillegg så var det fem andre anlegg og et stolpehull som lå mellom de to radene. Disse var en kokegrop (2AK 1406), en rektangulær konsentrasjon av små- og middels store steiner (2AG 3735), og tre små stolpehull (2AS 835, 2AS 3839 og 2AS1370).

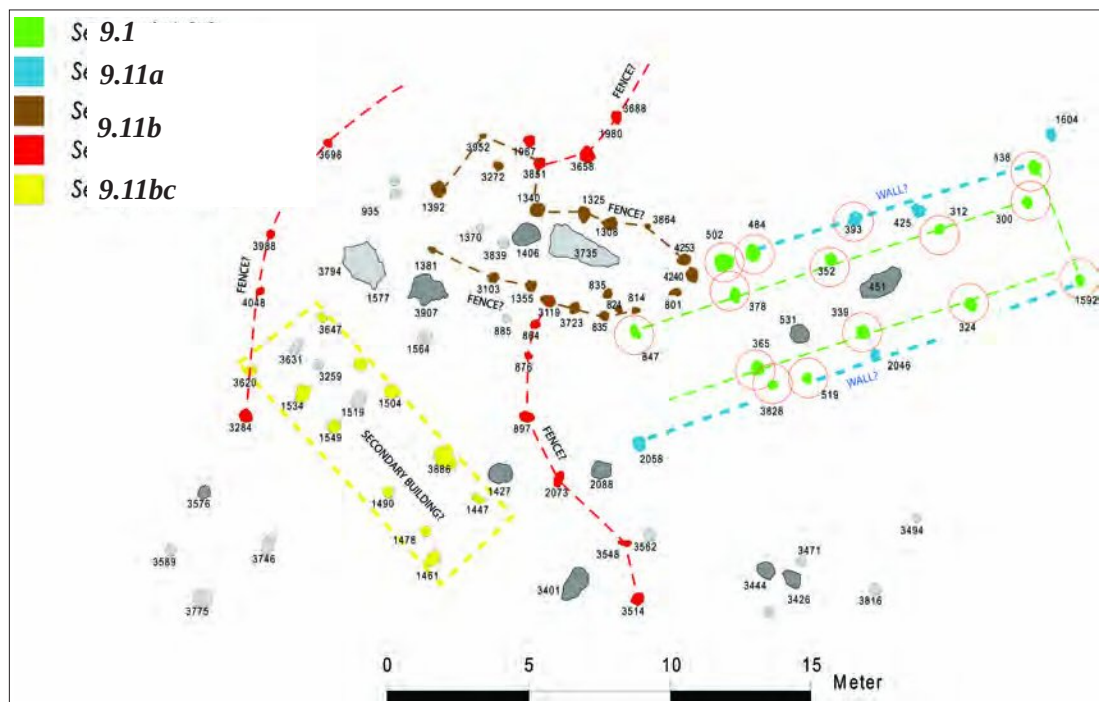
C) I den vestlige del av hus I ble det funnet spor etter en mulig sekundær bygning orientert NV-SØ. Bygninger besto av fem par stolpehull i to parallelle rekker. Denne bygningen ble ikke prioritert og ikke gravd. (se figur 20)

Strukturer i nordlige del av feltet

Lengst N på feltet ble de påvist spor etter en mulig treskipet bygning i form av ti takbærende stolpehull (jf figur 7b). Atte stolper danner fire par, i tillegg til to takbærende i N rekke. Fire av stolpene ble gravd siste dag, og de viste seg å være svært grunne. Hvis de påviste strukturene skal kunne tolkes som spor etter en bygning, må det i så tilfelle tas høyde for sterk grad av nedpløying av området.

9.12. SAMMENFATNING.

Innenfor utgravningsområdet ble det påvist syv bygninger, hvorav seks er antatt å være forhistoriske. Sporene representerer et gårdsanlegg antakelig med to samtidige bygninger som har ligget på det samme sted i perioden 0 – 400 e.Kr (romertid til folkevandringstid) og med tydelige spor etter reparasjoner/gjenoppbygging etc. I tillegg var det to områder med anlegg knyttet til jernproduksjon, og ett område med spor etter en sti/tråkk ned til elven som kan ha vært tilknyttet den forhistoriske gården. Bevaringsgraden varierer sterkt med hus V som den dårligst bevarte.

Figur 20: Oversiktstegning av anlegg N og V fra hus I

10 NATURVITENSKAPELIG MATERIALE

10.1 PRØVEMATERIALE TIL C14 DATERINGER

Det ble samlet inn trekullprøver fra anlegg tilhørende hus I, hus IV, hus V, hus VI, Jernproduksjonsområde I og stiområdet. Vi prøvde å få en prøve fra Jernproduksjonsområde II, men det lot seg ikke gjøre ettersom det var for lite trekull i fyllmassen.

Totalt ble det samlet inn ti prøver for C-14-datering for å kunne datere bosettingen/husene og bruken av området. Prøvene vil kunne gi en absolutt eller relativ datering av anleggene/husene. I det følgende vurderes de enkelte prøvene:

A) Absolutt datering (prøven indikerer perioden da huset var i bruk).

Prøvene tatt fra hus I (prøve nr 26) og hus IV (prøver nr 19, 46 og 80).

B) Relativ datering (prøven er fra et anlegg som ikke kan være samtidig med anlegg tilknyttet hustomt).

Før (*Post quem datering*): I dette tilfellet så er anlegget yngre enn anlegg knyttet til hustomt. Dette er tilfellet for prøven tatt i hus VI (-69).

Etter (*Ante quem datering*): I dette tilfellet er anlegget eldre enn anlegg knyttet til hustomt.. Dette er tilfellet for prøve nr 1 (hus V), prøve nr 4 (Jernproduksjonsområde I) og prøve nr 86 (stiområdet).

Prøve nr 2 fra hus V bør ikke dateres da konteksten er uklar.

10.2 POLLEN OG MAKROFOSSIL PRØVER

Makrofossilprøver ble samlet inn og såldet fra alle de utgravde strukturene. I tillegg ble en pollenprøve tatt fra profilen av stiområdet. Denne prøven ble merket med lab. jnr. 2007/17-87.

11. TOLKNING AV LOKALITETEN I LYS AV STRUKTURER OG FUNN

11.1 HUSTOMTER

Det ble dokumentert sporene etter seks forhistoriske bygninger som stammer fra et gårdsanlegg. Alle disse var øst - vest orienterte, og de fleste lå i åkerens nordre halvdel. Kun husene II og III lå i den søndre halvdel om lag 13m fra terrassekanten. Disse bygningene kan deles inn i tre hovedkategorier: hovedbygning, verksted og sekundære bygg.

Hovedbygninger:

Husene I, V og VI er tolket som spor etter hovedbygning. Disse lå i åkerens nordre halvdel og

var øst - vest orienterte. I hus I fantes ildstedet i østenden som kan ha vært husets boligdel. Hus V var så dårlig bevart at vi ikke kan uttale os noe mer om rominndelingen. Hus VI var relativt godt bevart, men huset ble ikke fullstendig utgravd ettersom huset fortsatte inn på naboeiendommen.

Verkstedsbygninger:

Hus IV antas å representere sporene etter en verkstedsbygning på grunn av dens mange ildsteder og likheten med andrehus undersøkt på Forsandmoen (eksempelvis hus CCL). Dets beliggenhet på den vestre siden av åkeren, mellom hus V og I, kan antyde at den har vært tilknyttet en av disse hovedbygningene. Hus IV har spor etter flere faser og kan ha vært i bruk over et lengre tidsrom.

Sekundære bygg:

Hus II og III ble tolket som sekundære bygginger. Disse lå på åkerens søndre halvdel, langt fra de andre byggene. Byggene var orientert øst - vest, og at det ble funnet ett dekorert skår av leirkar i et av stolpehullene. Husene synes å overlape hverandre og kan derfor ikke være samtidige.

11.2 AKTIVITETER TILKNYTTET JERNPRODUKSJON?

Det er to områder som har spor etter jernproduksjon. Disse områdene ble definert som jernproduksjonsområde I, ved utgravningsområdets nordøstre grense, og jernproduksjonsområde II, ved den sørøstre grensa. I begge er det funnet slagg i ildstedene/gropene.

12. FORMIDLING OG PUBLIKUMSKONTAKT

Den 14. september 2007 ble det publisert en artikkel i lokalavisen "Strandbuen" som omtalte undersøkelsen. Artikkelen hadde blitt skrevet dagen før, da journalisten besøkte feltet sammens med Olle H. Hemdorff.

13. LITTERATUR

Forsandboka, band III.

14. VEDLEGG

(See attached file)

14. VEDLEGG

1. FOTOLISTE
2. LISTE OVER ANLEGG / STRUKTURER
3. LISTE OVER TEGNINGER
4. FUNNLISTE
5. KATALOG
6. LISTE OVER VITENSKAPELIGE PRØVER
7. DATERINGSSKJEMAER OG –RESULTATER
8. OVERSIKTSKART OVER OMRÅDET
9. OVERSIKTSKART OVER LOKALITET
10. DETALJKART OVER LOKALITET
- 11.. LISTE OVER INNMÅLTE PUNKTER
12. PLAN OG PROFILTEGNINGER AV UTVALGTE STRUKTURER
13. AVISUTKLIPP ETC.

Liste 1. Oversikts bilder.

Oppdrag: Utgravning i Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr: 12361	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: I (001-036)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av	Retn. mot	Motiv
73382	1	14.8.	TGB	V	Utgravningsområde før avdekking.
73383	2	14.8.	TGB	V	Utgravningsområde før avdekking 1(3)
73384	3	14.8.	TGB	V	Utgravningsområde før avdekking 2 (3)
73385	4	14.8.	TGB	V	Utgravningsområde før avdekking 3 (3)
73386	5	14.8.	TGB	S	Utgravningsområde før avdekking 1(3)
73387	6	14.8.	TGB	S	Utgravningsområde før avdekking 2 (3)
73388	7	14.8.	TGB	S	Utgravningsområde før avdekking 2 (3)
73389	8	14.8.	TGB	S	Oversikt av gjæra mellom eiendom 1 (til venstre) og eiendom 2 (til høyre)
73390	9	13.9.	TGB	S	Utsyn mot elva fra Løland 1(3)
73391	10	13.9.	TGB	S	Utsyn mot elva fra Løland 2(3)
73392	11	13.9.	TGB	S	Utsyn mot elva fra Løland 3(3)
73393	12	15.8.	TGB	S	Oversikt etter to dagers avdekking.
73394	13	15.8.	TGB	S	Oversikt etter to dagers avdekking.
73395	14	4.9.	TGB	S	Oversikt over feltet
73396	15	4.9.	TGB	S	Oversikt over feltet
73397	16	28.8.	TGB	S	Oversikt over feltet 1(4)
73398	17	28.8.	TGB	S	Oversikt over feltet 2(4)
73399	18	28.8.	TGB	S	Oversikt over feltet 3(4)
73400	19	28.8.	TGB	S	Oversikt over feltet 4(4)
73401	20	5.9.	TGB	S	Oversikt over feltet 1(2)
73402	21	5.9.	TGB	S	Oversikt over feltet 2(2)
73403	22	13.9.	TGB	S	Oversikt over feltet 1(2)
73404	23	13.9.	TGB	S	Oversikt over feltet 2(2)
73405	24	5.9.	TGB	V	Oversikt over feltet 1(2)
73406	25	5.9.	TGB	V	Oversikt over feltet 2(2)
73407	26	14.9.	TGB	V	Oversikt over sørlige del av feltet 1(2)
73408	27	14.9.	TGB	V	Oversikt over sørlige del av feltet 2(2)
73409	28	14.9.	TGB	NV	Oversikt over avdekket flate ved Hus I .
73410	29	14.9.	TGB	NV	Oversikt over avdekket flate, (området nedenfor Hus IV)
73411	30	14.9.	TGB	S	Oversikt over avdekket flate mellom Hus I, Hus II og Hus III
73412	31	13.9.	TGB	Ø	Oversikt over avdekket flate mellom Hus I, Hus II og Hus III 1(3)
73413	32	13.9.	TGB	Ø	Oversikt over avdekket flate mellom Hus I, Hus II og Hus III 2(3)
73414	33	13.9.	TGB	Ø	Oversikt over avdekket flate mellom Hus I, Hus II og Hus III 3(3)
73415	34	13.9.	TGB	SØ	Oversikt over avdekket flate mellom Hus V og Hus VI
73416	35	14.9.	TGB	SØ	Oversikt over avdekket flate SØ del av feltet
73417	36	14.9.	TGB	SØ	Oversikt over avdekket flate mellom Hus I og Hus IV.

Liste 2. Hus I

Oppdrag: Utgraving på Løland	Fornminnr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: II (037-083)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73418	37	4.9.	TGB	SSV	Oversikt Hus I.
73419	38	13.9.	TGB	SSV	Oversikt Hus I.
73420	39	29.8.	TGB	Ø	Oversikt Hus I.
73421	40	29.8.	TGB	Ø	Oversikt Hus I.
73422	41	29.8.	TGB	Ø	Oversikt Hus I.
73423	42	29.8.	TGB	Ø	Oversikt Hus I.
73424	43	29.8.	TGB	V	Oversikt Hus I.
73425	44	29.8.	TGB	V	Oversikt Hus I.
73426	45	6.9.	A.D	V	2AS 847, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 1), Plan.
73427	46	6.9.	A.D	V	2AS 847, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 1), Profil.
73428	47	5.9.	K.L	SV	2AS 378, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 2), Plan
73429	48	5.9.	K.L	V	2AS 378, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 2), Profil
73430	49	5.9.	K.L	SV	2AS 365, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 2), Plan
73431	50	5.9.	K.L	SV	2AS 365, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 2), Profil
73432	51	5.9.	A.D	V	2AS 352, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 3), Plan
73433	52	5.9.	A.D	V	2AS 352, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 3), Profil
73434	53	5.9.	A.D	V	2AS 339, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 3), Plan
73435	54	5.9.	A.D	V	2AS 339, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 3), Profil
73436	55	5.9.	A.D	V	2AS 312, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 4), Plan
73437	56	5.9.	AD	V	2AS 312, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 4), Profil
73438	57	5.9.	AD	V	2AS 324, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 4), Plan
73439	58	5.9.	AD	V	2AS 324, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 4), Profil
73440	59	14.9.	KL	V	2AS 438, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 5), Plan
73441	60	14.9.	KL	V	2AS 438, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 5), Profil
73442	61	14.9.	EB	V	2AS 1592, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 5), Plan
73443	62	14.9.	EB	V	2AS 1592, Takb. Stolpehull Hus I. (Par 5), Profil
73444	63	5.9.	KL	S	2AS 484 and 2AS 502 Dørstolpe par D1, Hus I, Plan
73445	64	5.9.	KL	S	2AS 502, dørstolpe Hus I, D1, Plan
73446	65	5.9.	KL	V	2AS 502, dørstolpe Hus I, D1, Profil
73447	66	5.9.	KL	S	2AS 484, dørstolpe Hus I, D1, Plan
73448	67	5.9.	KL	V	2AS 484, dørstolpe Hus I, D1, Profil
73449	68	10.9.	AD	N	2AS 3828, dørstolpe Hus I, D2, Plan
73450	69	10.9.	AD	N	2AS 3828, dørstolpe Hus I, D2, Profil
73451	70	6.9.	KL	NVN	2AS 519, dørstolpe Hus I, D2, Plan
73452	71	6.9.	KL	N	2AS 519, dørstolpe Hus I, D2, Profil
73453	72	13.9.	TGB	N	2AS 3828, 2AS 519, Hus I, D2, Profil
73454	73	5.9.	AD	S	2AS 409, dørstolpe Hus I, D3, Plan
73455	74	5.9.	AD	S	2AS 409, dørstolpe Hus I, D3, Profil
73456	75	5.9.	AD	S	2AS 393, dørstolpe Hus I, D3, Plan
73457	76	5.9.	AD	S	2AS 393, dørstolpe Hus I, D3, Profil
73458	77	7.9.	AD	N	2AI 451, Fireplace Hus I, Plan
73459	78	7.9.	AD	S	2AI 451, Fireplace House I, Plan
73460	79	7.9.	AD	N	2AI 451, Fireplace House I, Profil
73462	81	5.9.	KL	SV	2AS 300, Hus I, plan

AmS arkivnr	Bildernr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73463	82	14.9.	TGB	SV	Oversikt Hus I etter utgraving.
73464	83	14.9.	TGB	NV	Oversikt Hus I etter utgraving.

Liste 3. Hus II

Oppdrag: Utgraving på Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: III (084-110)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildernr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73465	84	30.8.	TGB	SØ	Oversikt hus II og III. Plan
73466	85	30.8.	TGB	ØSØ	Oversikt hus II og III. Plan
73467	86	30.8.	TGB	Ø	Oversikt hus II og mulig hus struktur Ø fra hus II. Plan
73468	87	30.8.	TGB	Ø	oversikt over stolpehuller fra en mulig hus struktur Ø fra hus II. Plan
73469	88	30.8.	TGB	Ø	Oversikt over stolpehuller fra en mulig hus struktur Ø fra hus II. Plan
73470	89	30.8.	TGB	N	Hus II, D1. Plan
73471	90	30.8.	TGB	N	Hu II, D1. Plan
73472	91	30.8.	TGB	S	Ø del av Hus II
73473	92	30.8.	TGB	Ø	V del av Hus II
73474	93	3.9.	AD	V	2AS 706, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan (Par 1). Plan
73475	94	3.9.	AD	V	2AS 706, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan. (Par 1) Profil
73476	95	3.9.	AD	V	2AS 742, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, Plan
73477	96	3.9.	AD	V	2AS 742, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, Profil
73478	97	3.9.	AD	V	2AS 742, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, (par 1). Plan
73479	98	3.9.	AD	V	2AS 742, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, (par 1). Profil
73480	99	30.8.	TGB	V	2AS 604, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, (par 2). Plan
73481	100	14.9.	TGB	V	2AS 604, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, (par 2). Profil
73482	101	30.8.	TGB	V	2AS 586, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, (par 2). Plan
73483	102	30.8.	TGB	V	2AS 562, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, (par 3). Plan
73484	103	30.8.	TGB	V	2AS 562, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, (par 3). Profil
73485	104	30.8.	TGB	N	2AS 573, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, (par 3). Plan
73486	105	30.8.	AD	V	2AS 573, Tkb. Stolpehull, Hus II, plan, (par 3). Profil
73487	106	30.8.	AD	V	2AS 634, Dørstolpe, Hus II, plan, (D 1). Plan
73488	107	31.8.	AD	N	2AS 634, Dørstolpe, Hus II, plan, (D 1). Profil
73489	108	30.8.	AD	V	2AS 618, Dørstolpe, Hus II, plan, (D 1). Plan
73490	109	30.8.	AD	N	2AS 618, Dørstolpe, Hus II, plan, (D 1). Profil
73491	110	14.9.	TGB	NV	2AS 655 etter utgraving, avskrevet som en steinopptrekk.

Liste4. Hus III

Oppdrag: Utgraving på Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: IV (111-121)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73492	111	13.8.	TGB	Ø	Oversikt Hus III
73493	112	13.8.	TGB	Ø	Oversikt Hus III
73494	113	13.9.	TGB	Ø	Oversikt Hus III (Grønne plater markerer strukturene)
73495	114	31.8.	AD	V	2AS 719, Plan
73496	115	31.8.	AD	V	2AS 719, Profil
73497	116	31.8.	AD	V	2AS 730, Plan
73498	117	31.8.	AD	N-NV	2AS 730, Profil
73499	118	3.9.	AD	V	2AS 684, Plan
73500	119	3.9.	AD	V	2AS 684, Profil
73501	120	3.9.	AD	V	2AS 696, Plan
73502	121	3.9.	AD	V	2AS 696, Profil

Liste5. Hus IV

Oppdrag: Archaeological excavation in Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: V (122-190)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73503	122	10.9.	EB	SV	Oversikt Hus IV
73504	123	10.9.	EB	Ø-NØ	Oversikt Hus IV
73505	124	10.9.	EB	N-NØ	Oversikt Hus IV
73506	125	14.9.	TGB	Ø	Oversikt Hus IV etter graving, Detalj av steinlegging strukturer 2AG 4776 og 2AG 4851
73507	126	14.9.	TGB	Ø	Oversikt Hus IV etter graving.
73508	127	14.9.	TGB	V	2AS 4026, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 1), Plan
73509	128	14.9.	TGB	V	2AS 4026, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 1), Profil
73510	129	14.9.	EB	SV	2AS 4291, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 2), Plan
73511	130	14.9.	EB	S	2AS 4291, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 2), Plan
73512	131	14.9.	EB	SV	2AS 4291, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 2), Profil
73513	132	14.9.	EB	SV	2AS 4291, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 2), Profil
73514	133	11.9.	AD	V	2AS 4015, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 3), Plan
73515	134	11.9.	AD	V	2AS 4015, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 3), Profil
73516	135	11.9.	EB	SV	2AS 1123, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 4), Plan
73517	136	11.9.	EB	V	2AS 1123, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 4), Profil
73518	137	11.9.	AD	V	2AS 1135, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 4), Plan
73519	138	11.9.	AD	V	2AS 1135, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 4), Profil
73520	139	11.9.	EB	V-SV	2AS 1101, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 5), Plan
73521	140	11.9.	EB	V	2AS 1101, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 5), Profil
73522	141	11.9.	EB	V	2AS 1101, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 5), Profil
73523	142	11.9.	AD	V	2AS 1072, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 5), Plan
73524	143	11.9.	AD	V	2AS 1072, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 5), Profil
73525	144	11.9.	EB	V	2AS 1082, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 6), Plan
73526	145	11.9.	EB	V	2AS 1082, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 6), Profil

VEDLEGG 1 Foteliste og fotokatalog

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73527	146	11.9.	AD	V	2AS 1057, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 6), Plan
73528	147	11.9.	AD	V	2AS 1057, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 6), Profil
73529	148	12.9.	KL	V	2AS 4081, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 6-7), Plan
73530	149	12.9.	KL	V	2AS 4081, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 6-7), Profil
73531	150	12.9.	KL	S	2AS 4127, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 6-7), Plan
73532	151	12.9.	KL	S	2AS 4127, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 6-7), Profil
73533	152	10.9.	KL	V	2AS 1021, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 7), Plan
73534	153	11.9.	KL	V	2AS 1021, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 7), Profil
73535	154	10.9.	AD	V	2AS 1037, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 7), Plan
73536	155	11.9.	AD	V	2AS 1037, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 7), Profil
73537	156	11.9.	KL	SV	2AS 977, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 8), Plan
73538	157	11.9.	KL	V	2AS 977, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 8), Profil
73539	158	11.9.	KL	V-SV	2AS 964, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 8), Plan
73540	159	11.9.	KL	SV	2AS 964, Tkb. Stolpehull, Hus IV (Par 8), Profil
73541	160	11.9.	KL	SV	2AS 3709, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 9), Plan.
73542	161	12.9.	KL	SV	2AS 3709, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 9), Profil.
73543	162	11.9.	KL	V	2AS 950, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 9), Plan.
73544	163	11.9.	KL	SV	2AS 950, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 9), Profil.
73545	164	11.9.	KL	SV	2AS 3698, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 9), Plan.
73546	165	11.9.	KL	NV	2AS 3698, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 9), Profil.
73547	166	11.9.	EB	V	2AS 4317 and 2AS 4328 , Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 10), Plan.
73548	167	12.9.	EB	V	2AS 4317 and 2AS 4328, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 10), Profil.
73549	168	12.9.	EB	V	2AS 4317 and 2AS 4328 , Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 10), Profil.
73550	169	12.9.	EB	V	2AS 4328, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 10), Profil.
73551	170	12.9.	EB	V	2AS 922, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 11), Plan.
73552	171	12.9.	EB	V	2AS 922, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 11), Profil.
73553	172	12.9.	AD	V	2AS 1392, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 11), Plan.
73554	173	12.9.	AD	V	2AS 1392, Tkb. Stolpehull Hus IV, (par 11), Profil.
73555	174	12.9.	AD	S	2AS 994, Dørstolper, Hus IV, (D 1), Plan.
73556	175	12.9.	AD	S	2AS 994, Dørstolper, Hus IV, (D 1), Profil.
73557	176	12.9.	KL	V	2AS 3988, Dørstolpe, Hus IV, (D 2), Plan.
73558	177	12.9.	KL	NV	2AS 3988, Dørstolpe, Hus IV, (D 2), Profil.
73559	178	12.9.	AD	N	2AI 1145, ildsted 1, Hus IV, Plan
73560	179	13.9.	AD	N	2AI 1145, ildsted 1, Hus IV, Profil
73561	180	13.9.	KL	N	2AI 1188, ildsted 2, Hus IV, Plan
73562	181	13.9.	KL	SV	2AI 1188, ildsted 2, Hus IV, Profil
73563	182	12.9.	KL	V	2AI 1170, ildsted 3, Hus IV, Plan
73564	183	12.9.	KL	N	2AI 1170, ildsted 3, Hus IV, Profil
73565	184	12.9.	KL	N	2AS 4379, 2AI 1170, 2AI1170B, ildsted 3, Hus IV, Profil
73566	185	12.9.	KL	N	2AI1170B, ildsted 3, hus IV, Profil
73567	186	12.9.	KL	N	2AS 4379, Stolpehull under ildsted 2AI 1170
73568	187	14.9.	TGB	NV	Oversikt Hus IV etter utgraving.
73569	188	14.9.	TGB	N	Oversikt Hus IV etter utgraving.
73570	189	14.9.	TGB	NØ	Oversikt Hus IV etter utgraving.
73571	190	14.9.	TGB	Ø	Oversikt Hus IV etter utgraving.

Liste6. Hus V

Oppdrag: Utgraving på Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: VI (191-268)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73572	191	13.9.	TGB	S	Oversikt Hus V, 1(3)
73573	192	13.9.	TGB	S	Oversikt Hus V, 2(3)
73574	193	13.9.	TGB	S	Oversikt Hus V, 3(3)
73575	194	3.9.	TGB	SV	Oversikt Hus V, 1(2)
73576	195	3.9.	TGB	SV	Oversikt Hus V, 2(2)
73577	196	3.9.	TGB	SV	Oversikt V del av Hus V,
73578	197	4.9.	TGB	SØ	Oversikt Hus V,
73579	198	12.9.	TGB	Ø	Oversikt Hus V med Hus VII i forgrunn.
73580	199	12.9.	TGB	Ø	Oversikt Hus V med Hus VII i forgrunn.
73581	200	11.9.	TGB	N	Oversikt Ø del av Hus V med kokegroper.
73582	201	11.9.	TGB	Ø	Oversikt Ø del av Hus V med kokegroper.
73583	202	4.9.	TGB	NV	Oversikt Hus V
73584	203	12.9.	TGB	S	7AD 4671, mulig østlig ende av Hus V, plan.
73585	204	12.9.	TGB	Ø	7AD 4671, mulig østlig ende av Hus V, plan. (strukturen er forstyrret av Hus VII)
73586	205	12.9.	TGB	Ø	7AD 4671, mulig østlig ende av Hus V, plan. (strukturen er forstyrret av Hus VII)
73587	206	13.9.	EB	N	7AD 4671, mulig østlig ende av Hus V, plan.
73588	207	13.9.	EB	N	7AD 4671, mulig østlig ende av Hus V, plan, under utgraving.
73589	208	13.9.	EB	NV	7AD 4671, mulig østlig ende av Hus V, plan, under utgraving.
73590	209	13.9.	EB	N	7AD 4671, mulig østlig ende av Hus V, plan, under utgraving.
73591	210	13.9.	EB	Ø	7AD 4671, mulig østlig ende av Hus V, profil
73592	211	13.9.	EB	NØ	7AD 4671, mulig østlig ende av Hus V, profil.
73593	212	13.9.	EB	NØ	7AD 4671, mulig østlig ende av Hus V, profil.
73594	213	14.9.	AD	SV	2AS 4219, tkb. Stolpehull, (par 2) Hus V. Plan
73595	214	14.9.	AD	V	2AS 4219, tkb. Stolpehull, (par 2) Hus V. Profil
73596	215	14.9.	AD	V	2AS 4229, tkb. Stolpehull, (par 2) Hus V. Plan
73597	216	14.9.	AD	V	2AS 4229, tkb. Stolpehull, (par 2) Hus V. Profil
73598	217	13.9.	KL	V	2AS 2871, tkb. Stolpehull, (par 3) Hus V. Plan
73599	218	13.9.	KL	SV	2AS 2871, tkb. Stolpehull, (par 3) Hus V. Profil
73600	219	13.9.	AD	SV	2AS 1650, tkb. Stolpehull, (par 4) Hus V. Plan
73601	220	13.9.	AD	SV	2AS 1650, tkb. Stolpehull, (par 4) Hus V. Profil
73602	221	13.9.	AD	V	2AS 2884, tkb. Stolpehull, (par 4) Hus V. Plan
73603	222	13.9.	AD	V	2AS 2884, tkb. Stolpehull, (par 4) Hus V. Profil
73604	223	13.9.	KL	V	2AS 1664, tkb. Stolpehull, (par 5) Hus V. Plan
73605	224	13.9.	KL	V	2AS 1664, tkb. Stolpehull, (par 5) Hus V. Profil
73606	225	13.9.	KL	V	2AS 1679, Tkb. Stolpehull, (par 6) Hus V, profil.
73607	226	13.9.	KL	V	2AS 2911, tkb. Stolpehull, (par 6) Hus V. Plan
73608	227	13.9.	AD	V	2AS 2911, tkb. Stolpehull, (par 6) Hus V. Profil
73609	228	13.9.	KL	V	2AS 1691, Tkb. Stolpehull, (Par 7), Hus V, Plan
73610	229	13.9.	KL	SV	2AS 1691, Tkb. Stolpehull, (Par 7), Hus V, Profil
73611	230	13.9.	KL	V	2AS 1834, Tkb. Stolpehull, (Par 8), Hus V, Plan
73612	231	13.9.	KL	SV	2AS 1834, Tkb. Stolpehull, (Par 8), Hus V, Profil

VEDLEGG 1 Fotoliste og fotokatalog

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73614	233	13.9.	KL	SV	2AS 1701, Tkb. Stolpehull, (Par 9), Hus V, Profil
73615	234	13.9.	AD	V	2AS 2948, Tkb. Stolpehull, (Par 9), Hus V, Plan
73616	235	13.9.	AD	V	2AS 2948, Tkb. Stolpehull, (Par 9), Hus V, Profil
73617	236	14.9.	EB	V	2AS 1955, Tkb. Stolpehull, (Par 10), Hus V, Plan
73618	237	14.9.	EB	V	2AS 1955, Tkb. Stolpehull, (Par 10), Hus V, Profil
73619	238	13.9.	AD	V	2AS 1717, Tkb. Stolpehull, (Par 11), Hus V, Plan
73620	239	13.9.	AD	V	2AS 1717, Tkb. Stolpehull, (Par 11), Hus V, Profil
73621	240	13.9.	AD	V	2AS 1782, Tkb. Stolpehull, (Par 11), Hus V, Plan
73622	241	14.9.	AD	V	2AS 1782, Tkb. Stolpehull, (Par 11), Hus V, Plan
73623	242	14.9.	AD	V	2AS 1782, Tkb. Stolpehull, (Par 11), Hus V, Profil
73624	243	11.9.	TGB	V	2AS 2140, Tkb. Stolpehull, (Par 12), Hus V, Plan
73625	244	11.9.	TGB	V	2AS 2140, Tkb. Stolpehull, (Par 12), Hus V, Profil
73626	245	11.9.	TGB	V	2AS 2990 – 2AQ 3005 , Tkb. Stolpehull med kullkonsentrasjon oppå, (Par 12), Hus V, Plan
73627	246	11.9.	TGB	N	2AS 2990 – 2AQ 3005 , Tkb. Stolpehull med kullkonsentrasjon oppå, (Par 12), Hus V, Plan
73628	247	11.9.	TGB	V	2AS 2990 under 2AQ 3005 , uttak av C14 prøve, (Par 12), Hus V, Profil
73629	248	11.9.	TGB	V	2AS 2990 – 2AQ 3005 , Tkb. Stolpehull med kullkonsentrasjon oppå, (Par 12), Hus V, Profil
73630	249	11.9.	TGB	V	2AS 3031, Tkb. Stolpehull, (Par 13), Hus V, Plan
73631	250	14.9.	TGB	V	2AS 3031, Tkb. Stolpehull, (Par 13), Hus V, Profil
73632	251	11.9.	TGB	V	2AS 3020, Tkb. Stolpehull, (Par 13), Hus V, Plan
73633	252	14.9.	TGB	V	2AS 3020, Tkb. Stolpehull, (Par 13), Hus V, Profil
73634	253	12.9.	EB	SSØ	2AK 2215, kokegrop, Plan
73635	254	12.9.	EB	V	2AK 2215, kokegrop, Plan
73636	255	13.9.	EB	SSØ	2AK 2215, kokegrop, Profil
73637	256	13.9.	EB	SSØ	2AK 2215, kokegrop, Hus V, Profil (legg merke til stolpehull 2AS 5325 under)
73638	257	13.9.	EB	SSØ	2AK 2215, kokegrop, Hus V, Profil (legg merke til stolpehull 2AS 5325 under)
73639	258	13.9.	EB	Ø	2AK 2215, kokegrop, Hus V, Profil (legg merke til stolpehull 2AS 5325 under)
73640	259	13.9.	EB	Ø	2AK 2215, kokegrop, Hus V, Profil (legg merke til stolpehull 2AS 5325 under)
73641	260	13.9.	EB	Ø	snitting av 2AS 5325
73642	261	13.9.	EB	SØ	snitting av 2AS 5325, Profil
73643	262	13.9.	EB	Ø	snitting av 2AS 5325, Profil
73644	263	13.9.	EB	Ø	snitting av 2AS 5325, Profil
73645	264	14.9.	KL	N	2AI 2960, Hus V, Plan
73646	265	14.9.	TGB	NØ	Oversikt av Hus V etter utgraving
73647	266	14.9.	TGB	Ø	Oversikt av Hus V etter utgraving
73648	267	14.9.	TGB	V	Oversikt av Hus V etter utgraving
73649	268	14.9.	TGB	V	Oversikt av Hus V etter utgraving

Liste 7. Hus VI

Oppdrag: Utgravning i Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: VII (269-287)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73650	269	4.9.	TGB	S	Overflate oversikt av hus VI.
73651	270	7.9.	TGB	S	Overflate oversikt av hus VI.
73652	271	7.9.	TGB	SV	Overflate oversikt av hus VI.
73653	272	7.9.	TGB	N-NØ	Overflate oversikt av hus VI.
73654	273	7.9.	TGB	NØ	Overflate oversikt av hus VI.
73655	274	7.9.	TGB	SØ	Overflate oversikt av hus VI.
73656	275	10.9.	KL	N-NV	2AS 3075, Tkb. Stolpehull, (Par 1) Hus VI, Plan.
73657	276	10.9.	KL	NV	2AS 3075, Tkb. Stolpehull, (Par 1) Hus VI, Profil.
73658	277	7.9.	AD	V	2AG2463, Tkb. Stolpehull, (Par 2) Hus VI, Plan.
73659	278	10.9.	AD	V	2AG 2463, Tkb. Stolpehull, (Par 2) Hus VI, Profil.
73660	279	7.9.	KL	V	2AG 2442, Tkb. Stolpehull, (Par 2) Hus VI, Plan.
73661	280	10.9.	KL	V	2AG 2442, Tkb. Stolpehull, (Par 2) Hus VI, Profil.
73662	281	7.9.	TGB	NØ	2AK 2794 (venstre) – 2AS 2432 (høyre), kokegrop struktur med Tkb. Stolpehull, (Par 3), Hus VI, Plan
73663	282	7.9.	KL	NØ	2AK 2794 (venstre) – 2AS 2432 (høyre), kopkegrop struktur med Tkb. Stolpehull, (Par 3), Hus VI, Profil
73664	283	7.9.	KL	NØ	2AK 2794 (høyre) kokegrop struktur med Tkb. Stolpehull, (Par 3), Hus VI, Detail Profil
73665	284	7.9.	KL	NØ	2AK 2794 (venstre) - 2AS 2432 (høyre), kokegrop med Tkb. Stolpehull, (Par 3), Hus VI, Detailje av profil
73666	285	7.9.	KL	NØ	2AS 2432, Tkb. Stolpehull, (Par 3), Hus VI, Detail Profil
73667	286	13.9.	TGB	NV	2AG 2442 – 2AG 2463 Hus VI, etter graving
73668	287	13.9.	TGB	SØ	Overflate oversikt av hus VI etter graving

Liste 8. Hus VII

Oppdrag: Utgravning i Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: VIII (288-292)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73669	288	28.8.	TGB	SV	Oversikt av HusVIII
73670	289	12.9.	TGB	Ø	Oversikt av HusVIII
73671	290	12.9.	TGB	Ø-NØ	Oversikt av HusVIII
73672	291	4.9.	TGB	N-NØ	Oversikt av HusVIII
73673	292	13.9.	TGB	V	Oversikt av HusVIII

Liste 9. Jern produksjonsområde I

Oppdrag: Utgraving i Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: IX (293-300)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73674	293	13.9.	TGB	N	Jern produksjons område I, NØ del av feltet
73675	294	13.9.	TGB	V	Jern produksjons område I, NØ del av feltet, 1 (2)
73676	295	13.9.	TGB	V	Jern produksjons område I, NØ del av feltet, 1 (2)
73677	296	13.9.	TGB	N	Jern produksjons område I, NØ del av feltet, Detalj av overflate med kull, slagg og keramikk of the surface, with charcoal, iron waste and ceramic.
73678	297	11.9.	TGB	N	2AK 2272, kokegrop SØ fra Jern produksjons område I. Plan
73679	298	11.9.	TGB	N	2AK 2272, kokegrop SØ fra Jern produksjons område I. Profil.
73680	299	11.9.	TGB	N	2AK 2272, kokegrop SØ fra Jern produksjons område I.. Profil. Detalj av en jernslag in situ Detail of iron waste fragment within.
73681	300	11.9.	TGB	V	2AK 2272 (venstre) med jernproduksjons område I (høyre) Hus V lengst til venstre.

Liste 10. Jern produksjonsområde II

Oppdrag: Utgraving i Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: X (301-314)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73682	301	4.9.	EB	Ø	Jernproduksjonsområde II, 2AG 3299 i forgrunnen.
73683	302	4.9.	EB	Ø	Jernproduksjonsområde II, 2AG 3299 i forgrunnen.
73684	303	4.9.	EB	SV	Jernproduksjonsområde II, 2AK 3165 i forgrunnen.
73685	304	4.9.	EB	V	Jernproduksjonsområde II, 2AK 3165 i forgrunnen.
73686	305	4.9.	EB	S	Jernproduksjonsområde II
73687	306	4.9.	EB	S	2AK 3135, Plan.
73688	307	4.9.	EB	S	2AK 3165, muligens to suksessive kokegroper Ø fra jernproduksjonsområde
73689	308	4.9.	EB	S	2AG 3195, Plan.
73690	309	4.9.	EB	S	2AG 3299, Plan.
73691	310	10.9.	EB	Ø	I Jernproduksjonsområde II, 2AG 3299 i forgrunnen. 2AG 3195 ferdig gravd
73692	311	10.9.	EB	Ø	2AG 3195 etter utgraving
73693	312	10.9.	EB	SV	2AG 3195 etter utgraving
73694	313	10.9.	EB	S	2AG 3195 etter utgraving
73695	314	10.9.	EB	S	2AG 3195 etter utgraving. Profil

List 11. Sti område

Oppdrag: Archaeological excavation in Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: XI (315-329)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73696	315	13.9.	TGB	Ø-SØ	Oversikt over forholdet mellom moderne og gammel sti (til venstre)
73697	316	13.9.	TGB	Ø	Oversikt over forholdet mellom moderne og gammel sti (til venstre)
73698	317	13.9.	TGB	NØ	Oversikt over området med gammel sti.
73699	318	13.9.	TGB	NØ	Oversikt over området med gammel sti etter utgraving.
73700	319	13.9.	TGB	N	Profil av torvdekke over gammel sti område.
73701	320	13.9.	TGB	S	Profil av torvdekke over gammel sti område.
73702	321	13.9.	TGB	NV	Oversikt over området med gammel sti etter utgraving.
73703	322	13.9.	TGB	S	Oversikt over området med gammel sti etter utgraving. Moderne steingjerde kutter stien.
73704	323	13.9.	TGB	S	Oversikt over området med gammel sti etter utgraving. Moderne steingjerde kutter stien.
73705	324	13.9.	TGB	S	Detalj oversikt av moderne steingjerde over stien 1(2)
73706	325	13.9.	TGB	S	Detalj oversikt av moderne steingjerde over stien 1(2)
73707	326	13.9.	TGB	NØ	2AS 5559. mulig stolpehull i nærheten av gammel sti, plan.
73708	327	13.9.	TGB	NØ	2AS 5559. mulig stolpehull i nærheten av gammel sti, etter utgraving, plan.
73709	328	13.9.	TGB	NØ	2AS 5559. mulig stolpehull i nærheten av gammel sti, etter utgraving, profil
73710	329	13.9.	TGB	NØ	2AS 5559. mulig stolpehull i nærheten av gammel sti, etter utgraving. En stor stein dukket opp kun 4cm under overflata.

List 12. Other areas.

Oppdrag: Utgraving i Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: XII (330-338)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73711	330	5.9.	EB	Ø	Oversikt 2AS 1577, Plan
73712	331	5.9.	EB	Ø	Oversikt 2AS 1577, Plan
73713	332	5.9.	EB	S	2AS 1577, Etter gravning
73714	333	5.9.	EB	S	2AS 1577, etter gravning
73715	334	13.9.	TGB	N	2AG 4729, stein konsentrasjon mellom Hus I and Hus IV. Oversikt i plan
73716	335	13.9.	TGB	S	2AG 4729, stein konsentrasjon mellom Hus I and Hus IV. Oversikt i plan
73717	336	13.9.	TGB	N	Område med stolpehuller SØ fra hus V
73718	337	13.9.	TGB	N	kokegroper SØ fra hus V
73719	338	13.9.	TGB	N	Ildsted struktur under hus VI.

List 13. Arkeologene på arbeid.

Oppdrag: Utgraving i Løland	Fornminnenr.:	Aks.nr.: 53/2007	Musnr.: 12361
FU-saknr.:	Gard: Løland	Gnr: 47	Bnr: 1
AmS ansv: Olle H. Hemdorff	Film: XIII (339-354)	Format: Digital	Kommune: Forsand Kommune

AmS arkivnr	Bildnr	Dato	Tatt av:	Retn. mot	Motiv
73720	339	24.8.	TGB	V	Arbeidsbilde, avdekking.
73721	340	24.8.	TGB	V	Arbeidsbilde, avdekking.
73722	341	4.9.	EB	N	Arbeidsbilde, utgraving.
73723	342	13.9.	TGB	SV	Arbeidsbilde, utgraving i Hus IV.
73724	343	13.9.	TGB	Ø	Arbeidsbilde, utgraving i Hus V.
73725	344	4.9.	EB	SØ	Innmåling av Hus V
73726	345	14.9.	EB	NV	Oversikts av feltet under utgraving.
73727	346	4.9.	EB	N	Arbeidsbilde
73728	347	14.9.	EB	SØ	Arbeidsbilde Hus V
73729	348	11.9.	EB	SØ	Arbeidsbilde, dokumentasjon av en stolpehull i Hus IV
73730	349	10.9.	EB	SØ	Arbeidsbilde Hus VI
73731	350	11.9.	EB	SØ	Arbeidsbilde Hus V
73732	351	4.9.	EB	N	Innmåling av en kokegrop i Hus V
73733	352	11.9.	AD	NV	Arbeidsbilde
73734	353	14.9.	KL	NØ	Arbeidsbilde
73735	354	14.9.	EB	Ø	Arbeidsbilde

Anlegg	Form i overflate	Struktur	Trekull	Tolkning:	Status	Funn	Gravd	Prøve nr
2AS 300	Oval	Hus I		stolpehull	sikkert		X	
2AS 312	Oval	Hus I		stolpehull	sikkert		X	
2AS 324	oval	Hus I	x	stolpehull	usikkert		X	
2AS 339	oval	Hus I		stolpehull	sikkert		X	
2AS 352	sirkulær	Hus I		stolpehull	sikkert		X	
2AS 365	sirkulær	Hus I		stolpehull	sikkert		X	
2AS 378	Oval	Hus I		stolpehull	sikkert		X	
2AS 393	Oval	Hus I ?		stolpehull	sikkert			
2AS 425	sirkulær	Hus I ?		stolpehull	sikkert			
2AS 438	sirkulær	Hus I		stolpehull	sikkert	keramikk	X	
2AI 451	rektangulær	Hus I		ildsted	sikkert		X	
2AS 484	Oval	Hus I	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 502	Oval	Hus I		stolpehull	sikkert		X	
2AS 519	Oval	Hus I		stolpehull	sikkert		X	
2AS 531	Oval	?	x	kokegrop	sikkert			
2AS 548	Oval		x	stolpehull	sikkert			
2AS 562	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 573	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 586	Oval	hus II		stolpehull	sikkert		X	51
2AS 604	Oval	Hus II		stolpehull	sikkert		X	73
2AS 618	Oval	Hus II		stolpehull	sikkert		X	52
2AS 634	Oval	Hus II		stolpehull	sikkert		X	53
2AS 655	Oval			stein avtrikk	sikkert		X	
2AS 670	Oval		x	stolpehull	sikkert			
2AS 684	Oval	Hus 3		stolpehull	sikkert		X	61
2AS 696	Oval	Hus 3		stolpehull	sikkert		X	56
2AS 706	Oval	Hus 2		stolpehull	sikkert		X	60
2AS 719	Oval	Hus 3		stolpehull	sikkert		X	59
2AS 730	Oval	Hus 3		stolpehull	sikkert	keramikk	X	57
2AS 742	sirkulær	Hus 2		stolpehull	sikkert		X	
2AS 753	Oval	Hus 2		stolpehull	sikkert		x	54
2AS 801	uregelmessig			stolpehull	usikkert			
2AS 814	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 824	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 835	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 847	Oval	Hus I		stolpehull	usikkert		X	
2AS 864	uregelmessig			stolpehull	sikkert			
2AS 876	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 885	Oval			stolpehull	sikkert			
2AS 897	Oval		x	stolpehull	usikkert			
2AS 910	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 922	Oval	HUS IV		stolpehull	sikkert		X	
2AS 935	uregelmessig			stolpehull	sikkert			
2AS 950	Oval	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 964	uregelmessig	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 977	uregelmessig	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 994	Oval	HUS IV		stolpehull	sikkert		X	
2AS 1021	Oval	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	

Anlegg	Form i overflate	Struktur	Trekull	Tolkning:	Status	Funn	Gravd	Prøve nr
2AS 1037	Oval	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 1057	Oval	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 1072	sirkulær	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 1082	oval	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 1101	Oval	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 1112	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 1123	sirkulær	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 1135	sirkulær	Hus IV	x	stolpehull	sikkert		X	12
2AI 1145	Oval	HUS IV	x	ildsted	sikkert	BEIN	X	
2AI 1170	Oval	HUS IV	x	ildsted	sikkert		X	
2AI 1118	Oval	HUS IV	x	ildsted	sikkert		X	
2AS 1211	circular			stolpehull	usikkert			
2AS 1221	circular			stolpehull	usikkert			
2AS 1231	circular			stolpehull	usikkert			
2AS 1242	circular			stolpehull	usikkert			
2AS 1255	circular			stolpehull	usikkert			
2AS 1267	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 1281	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 1297	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 1308	uregelmessig			stolpehull	sikkert			
2AS 1325	circular			stolpehull	sikkert			
2AS 1340	Oval			stolpehull	sikkert			
2AS 1355	uregelmessig			stolpehull	sikkert			
2AS 1370	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 1381	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 1392	circular	HUS IV		stolpehull	sikkert		X	
2AK 1406	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 1427	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AS 1447	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 1461	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 1478	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 1490	sirkulær		x	stolpehull	usikkert			
2AS 1504	uregelmessig		x	stolpehull	usikkert			
2AS 1519	uregelmessig		x	stolpehull	sikkert			
2AS 1534	uregelmessig			stolpehull	usikkert			
2AS 1549	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 1564	Oval			stolpehull	sikkert			
2AS 1577	Oval		x	stolpehull	sikkert			
2AS 1592	Oval	Hus I	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 1604	Oval	Hus I?	x	stolpehull	sikkert			
2AK 1617	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 1617	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 1635	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AS 1650	Oval	HUS V	x	kokegrop	sikkert		X	
2AS 1664	Oval	HUS V		stolpehull	sikkert		X	
2AS 1679	Oval	HUS V		stolpehull	usikkert		X	
2AS 1691	Oval	HUS V	x	stolpehull	usikkert		X	
2AS 1701	Oval		x	stolpehull	usikkert			

Anlegg	Form i overflate	Struktur	Trekull	Tolkning	Status	Funn	Gravd	Prøve nr.
2AS 1717	sirkulær	HUS V	x	stolpehull	usikkert		X	
2AK 1730	sirkulærr		x	kokegrop	sikkert			
2AS 1749	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AK 1766	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AS1782	oval	HUS V	x	stolpehull	sikkert		X	
2AK 1797	oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 1814	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AS 1834	uregelmessig	HUS V?		stolpehull	usikkert			
2AI 1844	oval		x	ildsted	usikkert			
2AS 1866	sirkulær	HUS V?		stolpehull	usikkert			
2AS 1877	Oval	HUS V?		stolpehull	usikkert			
2AS 1889	sirkulær	HUS V?		stolpehull	sikkert			
2AS 1902	Oval	HUS V?		stolpehull	usikkert			
2AS 1912	sirkulær	HUS V?		stolpehull	usikkert			
2AS 1923	sirkulær	HUS V?		stolpehull	sikkert			
2AS 1936	Oval	HUS V?		stolpehull	sikkert			
2AS 1955	sirkulær	HUS V		stolpehull	sikkert		X	
2AS 1967	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 1980	uregelmessig			stolpehull	usikkert			
2AI 1992	Oval		x	ildsted	sikkert			
2AS 2033	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 2046	Oval		x	stolpehull	sikkert			
2AS 2058	Oval		x	stolpehull	sikkert			
2AS 2073	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 2088	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AQ 2106	Oval		x	trekull konsen- trasjon / kokegrop	sikkert			
2AK 2119	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AS 2140	Oval	HUS V		stolpehull	sikkert		X	
2AK 2161	sirkulær		x	kokegrop	sikkert			
2AS 2183	sirkulær	HUS V?		stolpehull	sikkert			
2AS 2193	sirkulær	HUS V?		stolpehull	sikkert			
2AS 2205	sirkulær	HUS V?		stolpehull	sikkert			
2AK 2215	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 2257	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 2272	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 2290	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 2342	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 2358	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK2373	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 2386	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AS 2432	sirkulær	Hus VI		stolpehull	sikkert		X	
2As 2442	uregelmessig	Hus VI	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 2463	Oval	Hus VI		grop	sikkert		X	
2AK 2483	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AG 2499	Oval		x	grop	sikkert			
2AK 2522	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AS	Oval	HUS V?		stolpehull				
2AS 2761	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 2773	sirkulær			stolpehull	sikkert			

Anlegg	Form i overflate	Struktur	Trekull	Tolkning	Status	Funn	Gravd	Prøve nr.
2AS 2781	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AK 2794	Oval		x	kokegrop	sikkert		X	
2AK 2818	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AK 2845	uregelmessig		x	kokegrop	sikkert			
2AS 2871	Oval	HUS V		stolpehull	sikkert		X	
2AS 2884	uregelmessig	HUS V		stolpehull	usikkert		X	
2AS 2897	uregelmessig	HUS V?		stolpehull	sikkert			
2AS 2911	sirkulær	HUS V		stolpehull	usikkert		X	
2AD 2922	rectangular	HUS V?		grøft?	usikkert			
2AS 2948	uregelmessig	HUS V		stolpehull	usikkert		X	
2AI 2960	uregelmessig	HUS V?	x	ildsted	sikkert			
2AS 2990	Oval	HUS V		stolpehull	sikkert		X	
2AK 3005	uregelmessig		x	bunn av kokegrop?	sikkert			
2AS 3020	sirkulær	HUS V		stolpehull	sikkert		X	
2AS 3031	sirkulær	HUS V		stolpehull	sikkert		X	
2AS 3043	sirkulær	HUS V?		stolpehull	sikkert			
2AS 3052	sirkulær	HUS V?		stolpehull	sikkert			
2AS 3064	Oval	HUS V?		stolpehull	usikkert			
2AS 3075	Oval	Hus VI		stolpehull	sikkert			
2AS 3087	sirkulær	Hus VI		stolpehull	usikkert			
2AS3103	Oval		x	stolpehull	sikkert			
2AS 3119	Oval		x	stolpehull	sikkert			
2AK 3135	Oval		x	kokegrop	sikkert	Keramikk		
2AK 3165	uregelmessig		x	kokegrop	sikkert			
2AG 3195	Oval	IP AREA 2		grop	sikkert		X	
2AS 3259	Oval			stolpehull	sikkert			
2AS 3272	uregelmessig			stolpehull	usikkert			
2AS 3284	uregelmessig			stolpehull	sikkert			
2AG 3299	uregelmessig	IP AREA 2	x	grop	sikkert			
2AK 3337	uregelmessig		x	kokegrop	sikkert			
2AK 3358	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AI 3377	Oval		x	ildsted	sikkert			
2AK 3401	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AI 3426	uregelmessig		x	ildsted	sikkert			
2AK 3444	uregelmessig		x	kokegrop	sikkert			
2AS 3460	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 3471	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 3494	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 3504	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 3514	Oval			stolpehull	usikkert			
2AG 3529	Oval			grop	sikkert			
2AS 3548	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 3562	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AQ 3576	Oval			trekull konsentrasjon / kokegrop	sikkert			
2AS 3589	uregelmessig			stolpehull	sikkert			
2AS 3600	uregelmessig			stolpehull	usikkert			
2AS 3611	sirkulær		x	stolpehull	sikkert			
2AS 3620	Oval		x	stolpehull	sikkert			

Anlegg	form i overflate	Struktur	Trekull	Tolkning	Status	Funn	Gravd	Prøve nr
2AS 3631	Oval			stolpehull	sikkert			
2AS 3647	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 3658	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 3673	uregelmessig			stolpehull	usikkert			
2AS 3688	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 3698	sirkulær	HUSIV?		stolpehull	sikkert			
2AS 3701	sirkulær		x	stolpehull	sikkert			
2AS 3709	sirkulær	HUS IV	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 3723	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 3735	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 3746	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 3765	Oval			stolpehull	usikkert			
2AG 3775	Oval			grop	usikkert			
2AD 3794	uregelmessig			grøft?	sikkert			
2AS 3816	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 3828	sirkulær	Hus I		stolpehull	sikkert		X	
2AS 3839	sirkulær		x	stolpehull	usikkert			
2AS 3851	uregelmessig			stolpehull	usikkert			
2AS 3864	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 3886	Oval			stolpehull	sikkert			
2AG 3907	uregelmessig		x	ildsted?	usikkert			
2AS 3952	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 3963	Oval	HUS IV?		stolpehull	sikkert			
2AS 3976	Oval	HUS IV?	x	stolpehull	usikkert			
2AS 3988	sirkulær	HUS IV		stolpehull	sikkert		X	
2AS 4015	uregelmessig	Hus IV		stolpehull	sikkert		X	13
2AS 4026	sirkulær	Hus IV		stolpehull	usikkert		x	71
2AS 4038	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 4048	sirkulær		x	stolpehull	sikkert			
2AS 4059	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 4070	sirkulær			stolpehull	usikkert			
2AS 4081	sirkulær	HUS IV?		stolpehull	usikkert			
2AS 4093	sirkulær	HUS V?		stolpehull	usikkert			
2AS 4104	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 4114	uregelmessig	HUS IV		stolpehull	sikkert		X	
2AS 4127	sirkulær	HUS IV?		stolpehull	sikkert			
2AS 4138	sirkulær	HUS V?	x	stolpehull	usikkert			
2AS 4151	Oval	HUS V?		stolpehull	usikkert			
2AS 4172	sirkulær	HUS V?	x	stolpehull	usikkert			
2AS 4180	sirkulær	HUS V?	x	stolpehull	usikkert			
2AS 4188	sirkulær	HUS V?	x	stolpehull	usikkert			
2AS 4198	sirkulær	HUS V?	x	stolpehull	usikkert			
2AS 4207	Oval	HUS V?		stolpehull	usikkert			
2AS 4219	sirkulær	HUS V	x	stolpehull	sikkert		X	
2AS 4229	uregelmessig	HUS V		stolpehull	sikkert		X	
2AS 4240	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AK 4253	Oval		x	kokegrop	sikkert			
2AS 4265	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 4279	Oval			stolpehull	sikkert			

Anlegg	Form i overflate	Struktur	Trekull	Tolkning	Status	Funn	Gravd	Prøve nr.
2AS 4291	circular	Hus IV		stolpehull	sikkert		X	66
2AS 4307	circular	Hus IV		stolpehull	sikkert			
2AS 4317	uregelmessig	Hus IV		stolpehull	sikkert		X	
2AS 4328	Oval	Hus IV		stolpehull	sikkert		X	
2AS 4342	uregelmessig	HUS IV?		stolpehull	usikkert			
2AS 4355	uregelmessig			stolpehull	usikkert			
2AS 4368	uregelmessig			stolpehull	usikkert			
2AS 4379	sirkulær	HUS IV?		stolpehull	sikkert			
2AS 4389	sirkulær			stolpehull	sikkert			
2AS 4401	uregelmessig			stolpehull	usikkert			
2AQ 4411	uregelmessig		x	trekull konsen- trasjon	sikkert			
2AV 4425	rektangulær			vegg	sikkert			
2AV 4502	rektangulær			vegg	sikkert			
2AV 4582	rektangulær			vegg	sikkert			
7AD 4671	rektangulær	HUS V		grøft / 2 stolpe- huller?	sikkert		X	
2AG 4692	triangular			?	sikkert			
2AG 4729	rektangulær			?	sikkert			
2AG 4776	uregelmessig	HUS IV?		?	sikkert			
2AG 4851	rektangulær	HUS IV?		?	sikkert			
2AG 4903	uregelmessig		x	grøft? Steina- vtrikk?	usikkert			
2AG 4914	uregelmessig		x	grøft? Steina- vtrikk?	usikkert			
2AG 4927	uregelmessig		x	grøft? Steina- vtrikk?	usikkert			
2AG 4941	uregelmessig		x	grøft? Steina- vtrikk?	usikkert			
2AS 5006	Oval		x	stolpehull	sikkert			
2AS 5017	Oval		x	stolpehull	sikkert			
2AS 5026	Oval			stolpehull	usikkert			
2AS 5037	Oval		x	stolpehull	usikkert			
2AG 5048	uregelmessig		x	grøft / 2 stolpe- huller?	sikkert	Keramikk		
2AG 5325	Oval	HUS V?		stolpehull	sikkert		X	

VEDLEGG 3. Liste over tegninger

Tegning	Struktur	Målestokk	Dato	sign
T1	2AS 634, 730, 710, 684	1:20 1:10	3.9.07	AD
T2	2AS 753, 742, 696, 706	1:20 1:10	3.09.07	AD
T3	2AS 393, 409, 312, 324	1:20 1:10	5.09.07	AD
T4	2AI 451, 2AG 2463	1:20 1:10	7.09.07	AD
T5	2AS 964, 950, 3698, 3988, 3709, 4127, 4081	1:10	11.09.07	KL
T6	2AS 2442, 3075, 1021, 977	1:10	11.09.07	KL
T7	2AS 1082, 1101	1:10	11.09.07	EB
T8	2AS 1123, 4317, 4328, 922, 2215	1:10	11.09.07	EB
T9	2AS 365, 378, 502, 484, 300	1:10	6.09.07	KL
T10	2AS 3828, 1057, 1037, 1072	1:20 1:10	10.09.07	AD
T11	2AI 1170, 2AS 4379, 2AI 1188	1:10	12.09.07	KL
T12	2AS 994, 2AI 1145	1:10	12.09.07	AD
T13	2AS 5325, 1955, 2AD 4671	1:10	13.09.07	EB
T14	2AS 3020, 604, 2AI 2960	1:10	14.09.07	KL, TGB
T15	2AS 4291, 1592	1:10	14.09.07	EB
T16	2AS 4229, 4219, 4026	1:10	14.09.07	AD
T17	Profil sti område, 2AS 5559	1:10	14.09.07	TGB
T18	2AS 2432, 2AK 2794	1:10	14.09.07	KL

Katalog for S12361, Løland gnr. 47 bnr. 1, Forsand k.

KATALOGISERING TIL HOVEDKATALOGEN

Museumsnr: 12361
 Aks. nr: 2007/53
 WEBSaksnr: 03/94

Lokalitetsnavn: Løland
 Gårdsnavn: Løland
 Bruksnavn:
 Gnr: 47
 Bnr: 1
 Kommune: Forsand

Intrasnr: AmS_2007_002
 Flyfoto/regnr:
 ØK kartblad:
 M711Kart: 1312IV
 UTMKoord: 401318 1312IV
 H.o.h.: 124
 Askeladden ID: 95308

Funnkategori_1 Gårdsanlegg

Funnkategori_2 Gård

Funnmiljø: Dyrka mark

Terreng og lokalisering: Lokalisert på en smal og lang terrasse som løper langs en naturlig morenerygg mellom Espedalsvatn og Nedre Espedal. Terrassen er orientert mot sørvest med utsyn over elvebredden som løper 35 meter nedenfor.

Funnomstendigheter: Faglig utgravning

Undersøkelse ved: Theo Gil Bell

Funnet av: Theo Gil Bell, Katharina Lorvik, Even Bjørdal, Anne Drageset

Funnet år: 2007

Gave fra:

Innlevert av:

Andre funn:

Ark. datering: E.JA; Y.ROM, FVT

Katalogisert av: Theo Gil Bell

Dato: 12.02.08

Revidert av: Kristine Orestad Sørgaard

Dato: 13.02.08

Klassifikasjonssystem: Ballin, T. B. 1996, Klassifikasjonssystem for steinartefakter. *Varia 36*, Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996. Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976, Morfologisk klassifisering av slätte steinartefakter. *Særtrykk fra Universitetets Oldsaksamling årbok 1972-1974*. Indrelid, S. 1990, *Katalogiseringsnøkkel for steinartefakter fra steinalder og bronsealder*. Foreløpig utkast til første del.

Nat. vit. analyser: 2007/17

Systematisering/

ordning for mag.:

Opplysninger i top.ark.: Innberetning, liste over tegninger, fotolister, felttegninger, liste over naturvitenskapelige prøver, innmålingsbøker, feltdagbok.

Litteratur:

KATALOGEN MED SLUTTOPPLYSNINGER I FRITEKST:

S12361

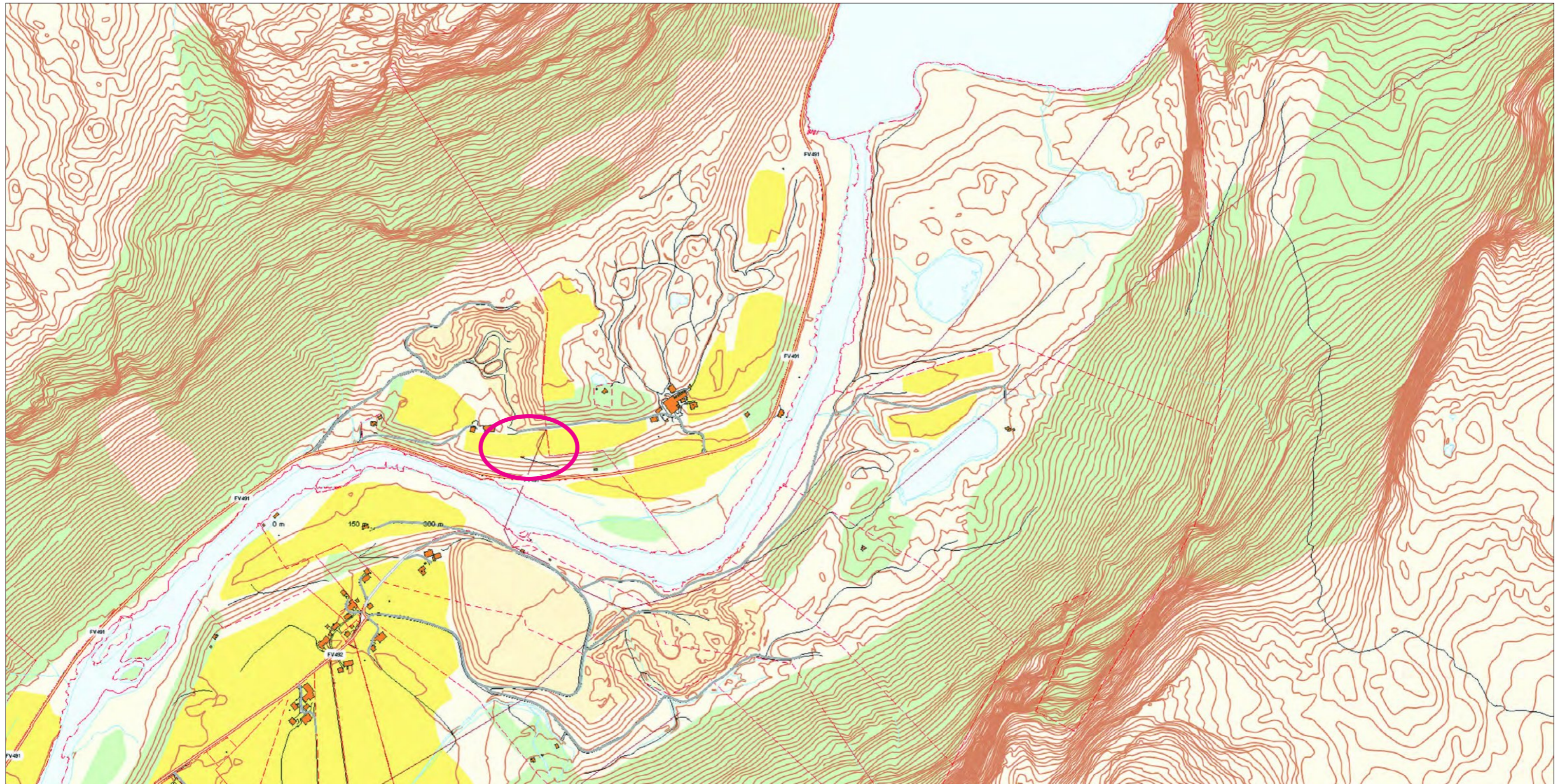
Utgraving av boplass fra eldre jernalder på Løland gnr. 47, bnr. 1, Forsand k.

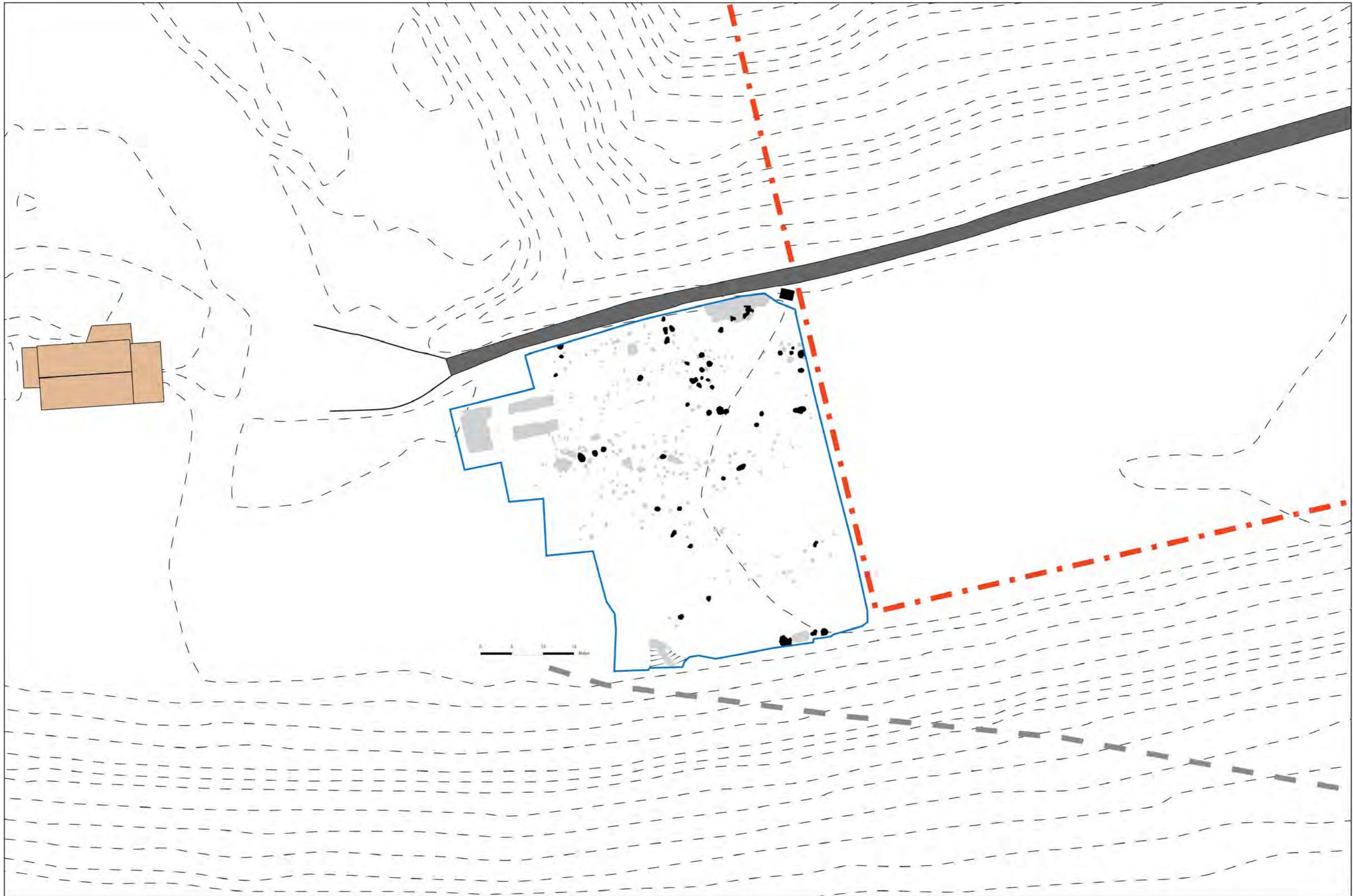
- a) Fire *dekorerte leirkarskår*. Et randskår med horisontal linjedekor, et skår med fire horisontale linjer. Begge sorte med børstet utside, trolig fra samme kar (fnr. 6). Et skår med to parallelle, horisontale linjer og rødbrun farge (fnr. 4). Et skår med tre linjer, sort utside og mørkebrun innside (fnr. 5). St. t. 5-7 mm.
- b) Sytten udekorerte *leirkarskår*. Et sort skår med børstet utside, et med børstet, rødbrun utside og sort innside. To skår med sort utside og lysebrun innside. Et brunt og et rødbrunt skår. Fem små, rødbrune fragment ser ut til å være brent. Tre små fragment med rød utside og rødbrun innside. St. t. 6-10 mm. (Fnr. 1-3, 7, 8, 12-15, 18, 19.)
- c) *Skjergjenstand*. Rundt tverrsnitt. Tilspisset i ene enden, brukket i den andre. St. t. 7 mm. (Fnr. 10).
- d) Fem fragment fra mulig *ovnsvegg*. Brent leire med rester av slagg på innsida. Leiren er oransj med mørkebrun innside. (Fnr. 15).
- e) Elleve biter *jernslag*. Iblandet noe sand. (Fnr. 11, 16, 17).
- f) Brent *beinfragment*. (Fnr. 20).
- g) Elleve *trekullprøver*. Nat.vit.journ.nr. 2007/17-1, 4, 19, 26, 43, 46, 65, 69, 72, 80, 86.
- h) *Pollenprøve*. Nat.vit.journ.nr. 2007/17-87.
- i) Syttifem *makrofossilprøver*. Nat.vit.journ.nr. 2007/17-2, 3, 5-18, 20-25, 27-42, 44, 45, 47-64, 66-68, 70, 71, 73-79, 81-85.

Funnet i 2007 ved Theo Gils utgraving av et gårdsanlegg fra eldre jernalder i forbindelse med masseuttak på Løland gnr. 47, bnr. 1 i Forsand kommune. 270 strukturer ble dokumentert. Av disse ble rundt 100 utgravd. De undersøkte anleggssporene omfatter stolpehull, kokegroper, kullkonsentrasjoner, steinkonsentrasjoner og nedgravinger fra ulike bruksfaser. Ved undersøkelsen ble det tatt ut syttifem makrofossilprøver, elleve kullprøver og én pollenprøve (nat.vit.journ.nr. 2007/17-1-87). Vedartsbestemmelse av trekull er utført av Jon Amundsen ved AmS. Innberetning, felttegninger, liste over tegninger, fotolister, lister over naturvitenskapelige prøver, innmålingsbok og feltdagbok i Top.ark.

Fnr	Nr	Prøvens Art	Struktur	Område.	Tatt av.	Dato	Sediment /materiale	Anl. Dato
19	1	Trekull	2AQ 3005	Hus 5	TGB	11/9	Trekull	
20	2	Makrofossil	2AS 2990	Hus 5	TGB	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
21	3	Makrofossil	2AS 2140	Hus 5	TGB	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
22	4	Trekull	2Ak 2272	iron prod I	TGB	11/9	Trekull	
23	5	Makrofossil	2AS 1101	Hus 4	EB	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
24	6	Makrofossil	2AS 1082	Hus 4	EB	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
25	7	Makrofossil	2AS 1123	Hus 4	EB	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
26	8	Makrofossil	2AS 3075	Hus 6	KL	10/9	Tørv blandet med gruss/sand	
27	9	Makrofossil	2AS 1037	Hus 4	AD	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
28	10	Makrofossil	2AS 1057	Hus 4	AD	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
29	11	Makrofossil	2AS 1072	Hus 4	AD	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
30	12	Makrofossil	2AS 1135	Hus 4	AD	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
31	13	Makrofossil	2AS 4015	Hus 4	AD	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
32	14	Makrofossil	2AS 573	Hus 2	AD	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
33	15	Makrofossil	2AS 3828	Hus 1	AD	10/9	Tørv blandet med gruss/sand	
34	16	Makrofossil	2AS 922	Hus 4	EB	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
35	17	Makrofossil	2AS 4317	Hus 4	EB	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
36	18	Makrofossil	2AS 4328	Hus 4	EB	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
37	19	Trekull	2AI 1145	Hus 4	AD	12/9	Trekull	
38	20	Makrofossil	2AS 994a	Hus 4	AD	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
39	21	Makrofossil	2AS 994b	Hus 4	AD	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
40	22	Makrofossil	2AS 1392	Hus 4	AD	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
41	23	Makrofossil	2AS 300	Hus 1	TGB	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
42	24	Makrofossil	2AS 312	Hus 1	TGB	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
43	25	Makrofossil	2AS 324	Hus 1	TGB	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
44	26	Trekull	2AI 451	Hus 1	TGB	12/9	Trekull	
45	27	Makrofossil	2AS 352	Hus 1	TGB	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
46	28	Makrofossil	2AS 339	Hus 1	TGB	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
47	29	Makrofossil	2AS 519	Hus 1	TGB	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
48	30	Makrofossil	2AS 365	Hus 1	TGB	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
49	31	Makrofossil	2AS 378	Hus 1	TGB	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
50	32	Makrofossil	2AS 484	Hus 1	TGB	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
51	33	Makrofossil	2AS 502	Hus 1	TGB	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
52	34	Makrofossil	2AS 847	Hus 1	TGB	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
53	35	Makrofossil	2AS 2871	Hus 5	KL	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
54	36	Makrofossil	2AS 1664	Hus 5	KL	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
55	37	Makrofossil	2AS 1834	Hus 5	KL	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
56	38	Makrofossil	2AS 1701	Hus 5	KL	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
57	39	Makrofossil	2AS 1691	Hus 5	KL	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
58	40	Makrofossil	2AS 1679	Hus 5	KL	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
59	41	Makrofossil	2AD 4671	Hus 5	EB	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
60	42	Makrofossil	2AS 5325	Hus 5	EB	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
61	43	Trekull	2AK 2215	Hus 5	EB	13/9	Trekull	
62	44	Makrofossil	2AS 2911	Hus 5	AD	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
63	45	Makrofossil	2AS 1955	Hus 5	EB	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
64	46	Trekull	2Ai 1188	Hus 4	EB	13/9	Trekull	
65	47	Makrofossil	2AS 1717	Hus 5	AD	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
66	48	Makrofossil	2AS 1650	Hus 5	AD	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
67	49	Makrofossil	2AS 2948	Hus 5	AD	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	

Fnr	Nr	Prøvens Art	Struktur	Område.	Tatt av.	Dato	Sediment /materiale	Anl. Dato
68	50	Makrofossil	2AS 4229	Hus 5	AD	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
69	51	Makrofossil	2AS 586	Hus 2	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
70	52	Makrofossil	2AS 618	Hus 2	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
71	53	Makrofossil	2AS 634	Hus 2	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
72	54	Makrofossil	2AS 753	Hus 2	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
73	55	Makrofossil	2AS 1782	Hus 5	KL	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
74	56	Makrofossil	2AS 696	Hus 3	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
75	57	Makrofossil	2AS 706	Hus 2	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
76	58	Makrofossil	2AS 5559	Sti.	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
77	59	Makrofossil	2AS 719	Hus 3	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
78	60	Makrofossil	2AS 730	Hus 3	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
79	61	Makrofossil	2AS 684	Hus 3	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
80	62	Makrofossil	2AS 2442	Hus 6	AD	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
81	63	Makrofossil	2AS 3020	Hus 5	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
82	64	Makrofossil	2AS 3031	Hus 5	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
83	65	Trekull	2AI 2960	Hus 5	TGB	14/9	Trekull	
84	66	Makrofossil	2AS 4291	Hus 4	TGB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
85	67	Makrofossil	2AS 2463	Hus 6	AD	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
86	68	Makrofossil	2AS 2432	Hus 6	AD	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
87	69	Trekull	2AK 2794	Hus 6	AD	14/9	Trekull	
88	70	Makrofossil	2AS 4219	Hus 5	AD	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
89	71	Makrofossil	2AS 4026	Hus 4	AD	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
90	72	Trekull ?	2AG 3195	Iron prod. II	AD	14/9	tørv/ fin sand med noen trekull	
91	73	Makrofossil	2AS 604	Hus 2	AD	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
92	74	Makrofossil	2AS 438	Hus 1	AD	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
93	75	Makrofossil	2AS 3988	Hus 4	KL	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
94	76	Makrofossil	2AS 950	Hus 4	KL	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
95	77	Makrofossil	2AS 4127	Hus 4	KL	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
96	78	Makrofossil	2AS 977	Hus 4	KL	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
97	79	Makrofossil	2AS 3709	Hus 4	KL	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
98	80	Trekull	2AI 1170	Hus 4	KL	12/9	Trekull	
99	81	Makrofossil	2AS 1021	Hus 4	KL	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
100	82	Makrofossil	2AS 4081	Hus 4	KL	12/9	Tørv blandet med gruss/sand	
101	83	Makrofossil	2AS 964	Hus 4	KL	11/9	Tørv blandet med gruss/sand	
102	84	Makrofossil	2AS 1592	Hus 1	EB	14/9	Tørv blandet med gruss/sand	
103	85	Makrofossil	2AS 2884	Hus 5	AD	13/9	Tørv blandet med gruss/sand	
104	86	Trekull	Profil 1	Sti område	TGB	14/9	Thin turf layer with charcoal	
105	87	Pollen	Profil 1	Sti område	TGB	14/9	Thin turf layer with charcoal	

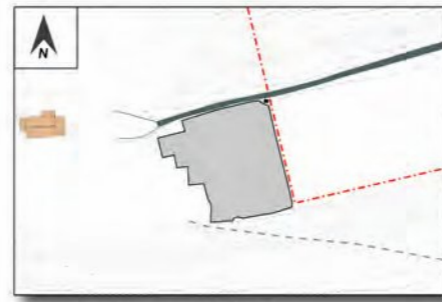

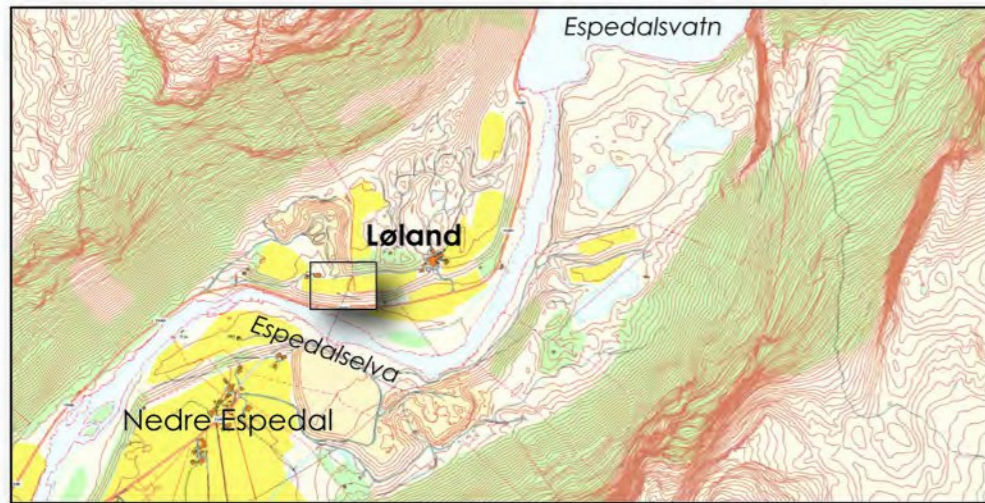
LØLAND

Oversikt av Lysefjord området.

Utgravingsfeltet

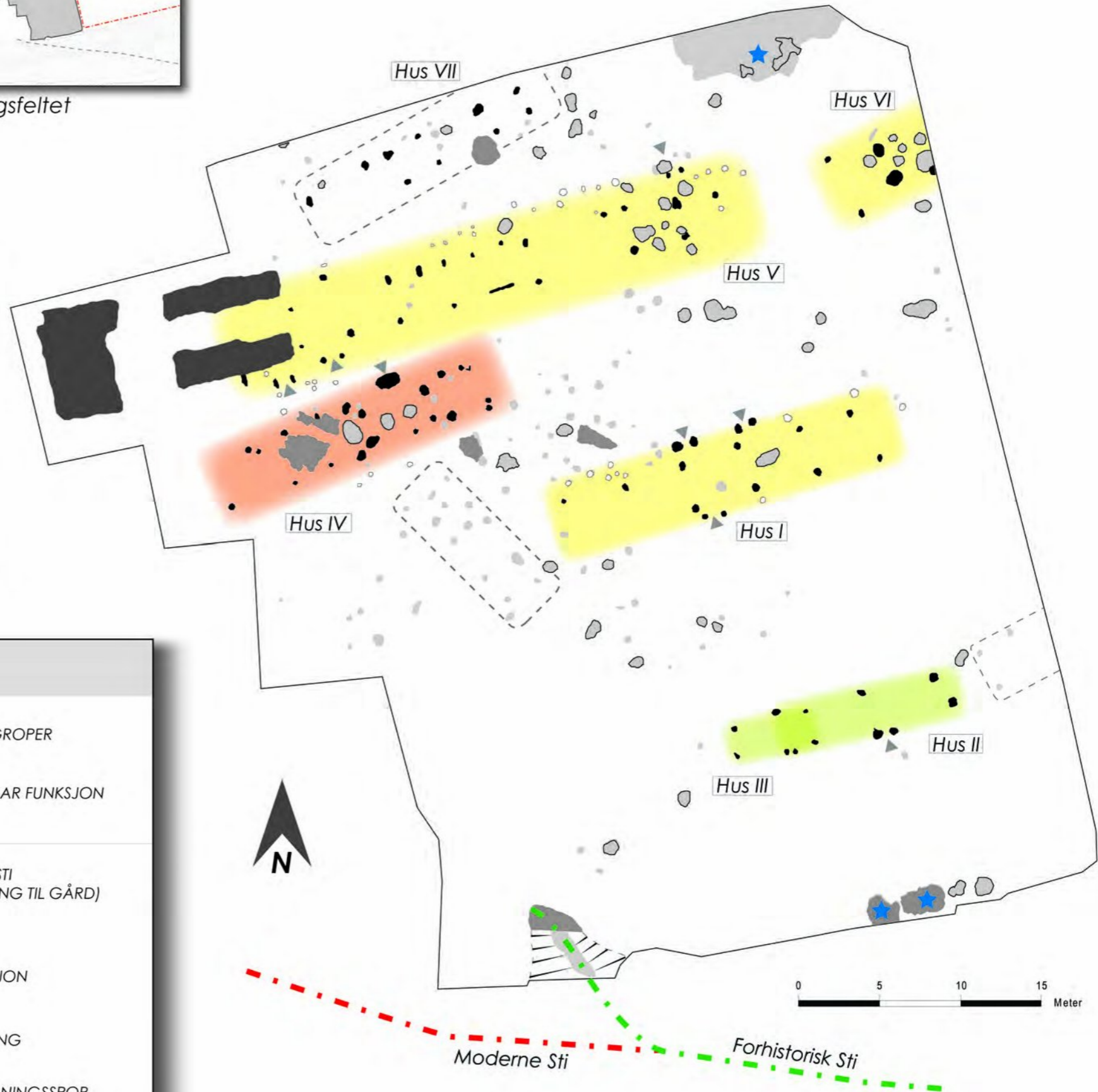
Løland gård

AMS ARKEOLOGISK UTGRAVING LØLAND 2007.
LØLAND GNR. 47 , BNR 1. FORSAND KOMMUNE.

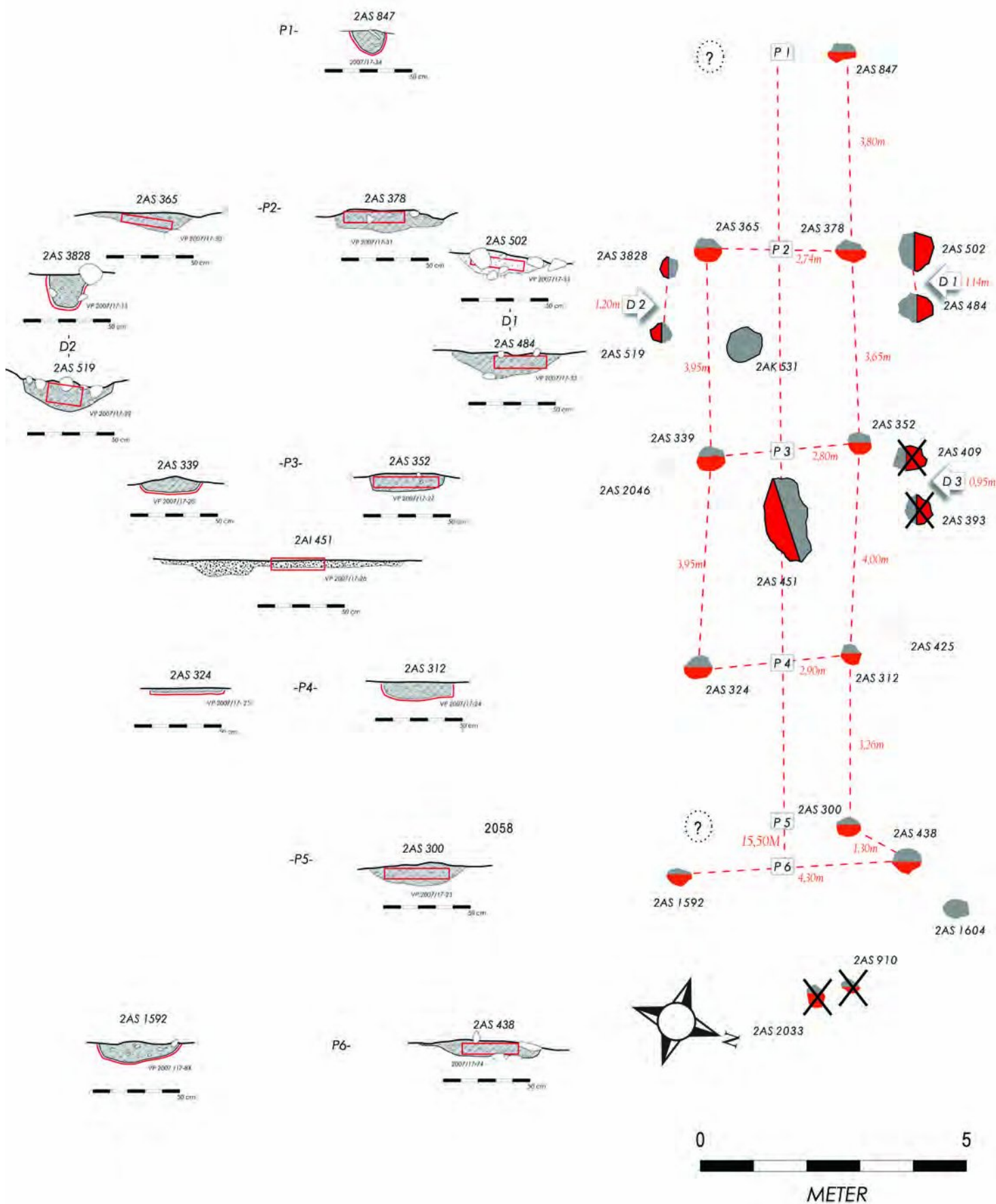
	KOKEGROPER, ILDSTEDER OG OMRÅDER MED KONSENTRASJON AV TREKULL		STEINANLEGG OG GROPER
	STOLPEHULL MED KLAR FUNKSJON		STOLPEHULL UTEN KLAR FUNKSJON

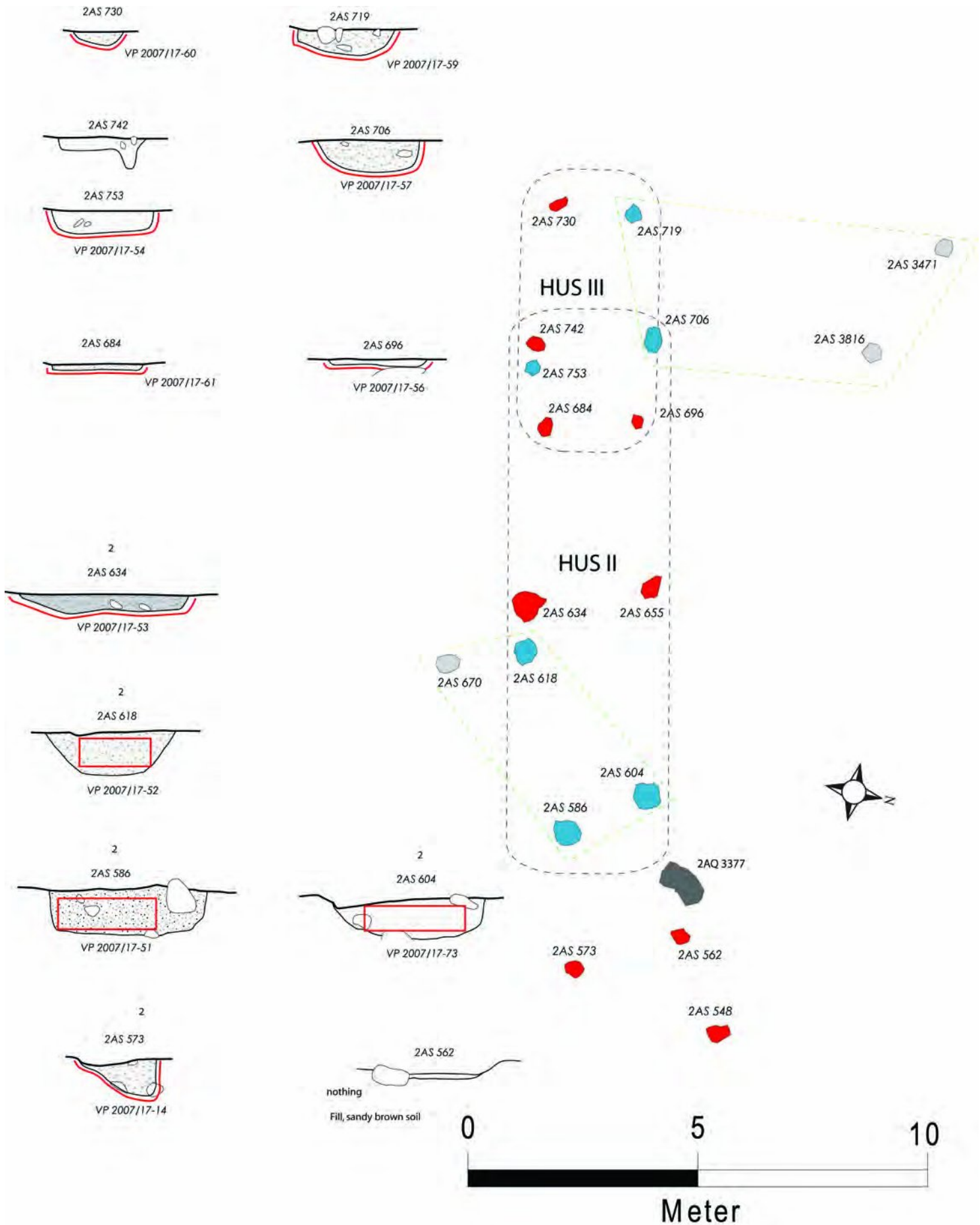
TOLKNING

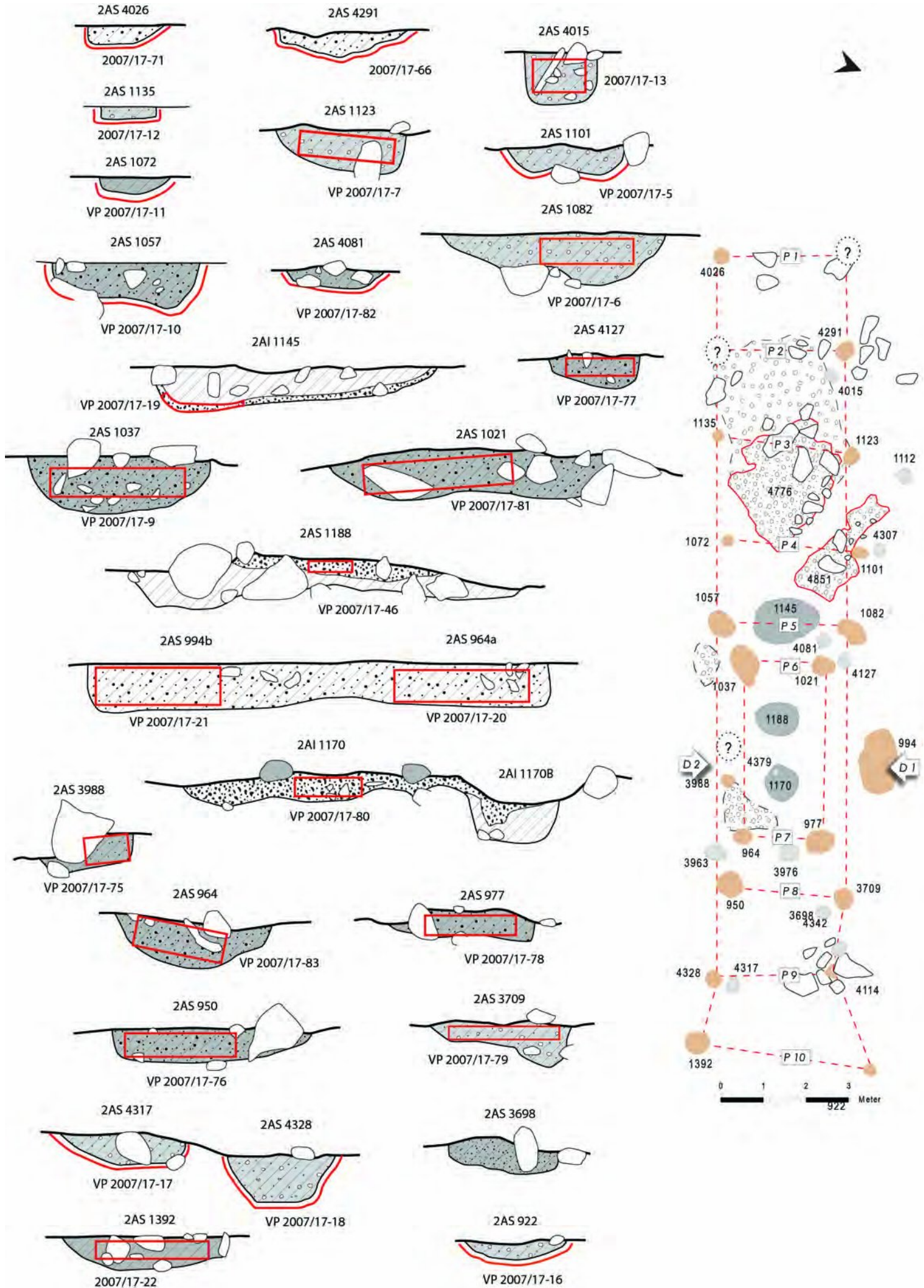
	HUS V	HOVEDBYGNING		FORHISTORISK STI (MULIG INNGANG TIL GÅRD)
	HUS IV	VERKSTED		INNGANG
	HUS II	MINDRE BYGNING		JERNPRODUKSJON OMRÅDER
				USIKKER BYGNING
				MODERNE BYGNINGSSPOR

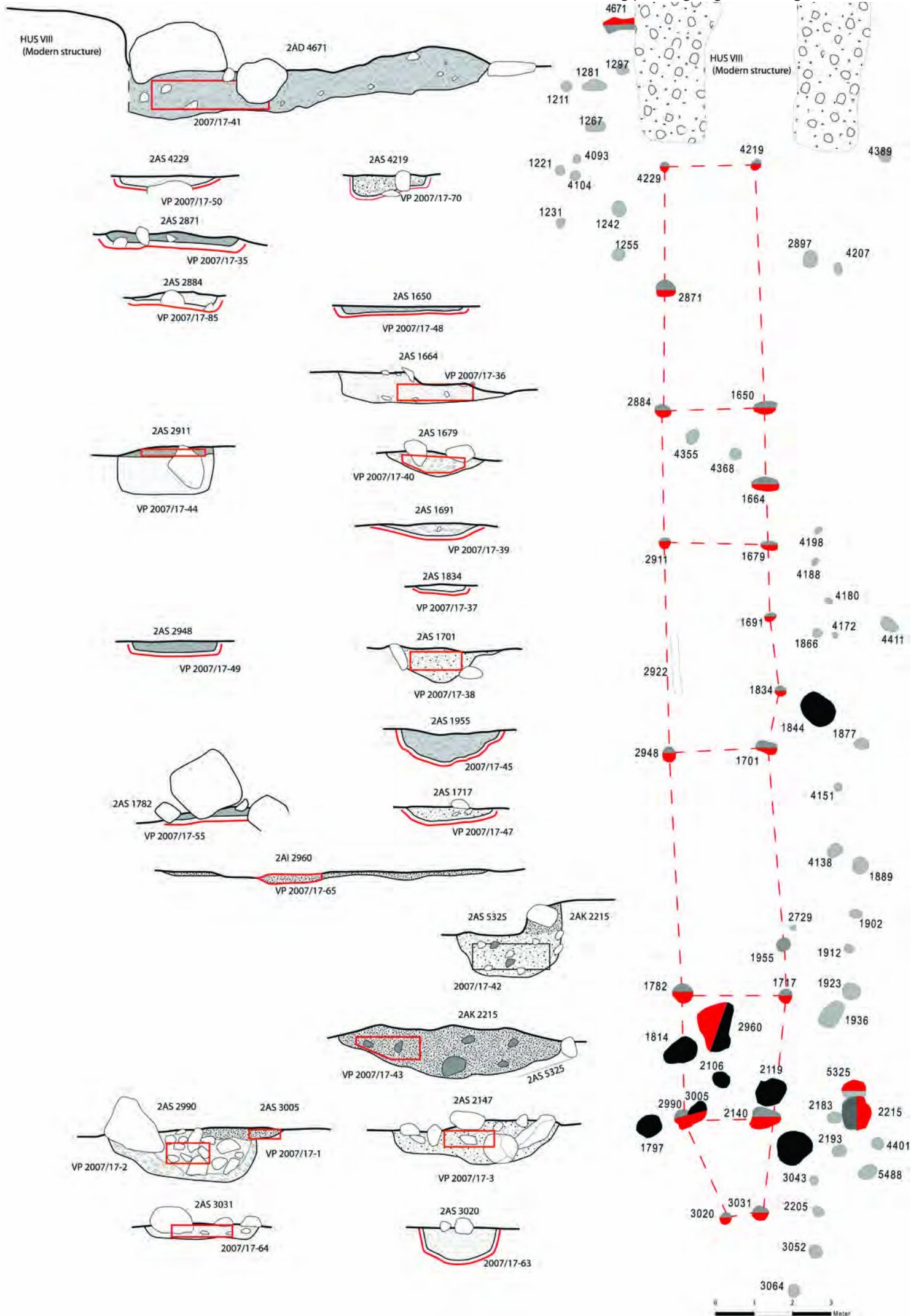

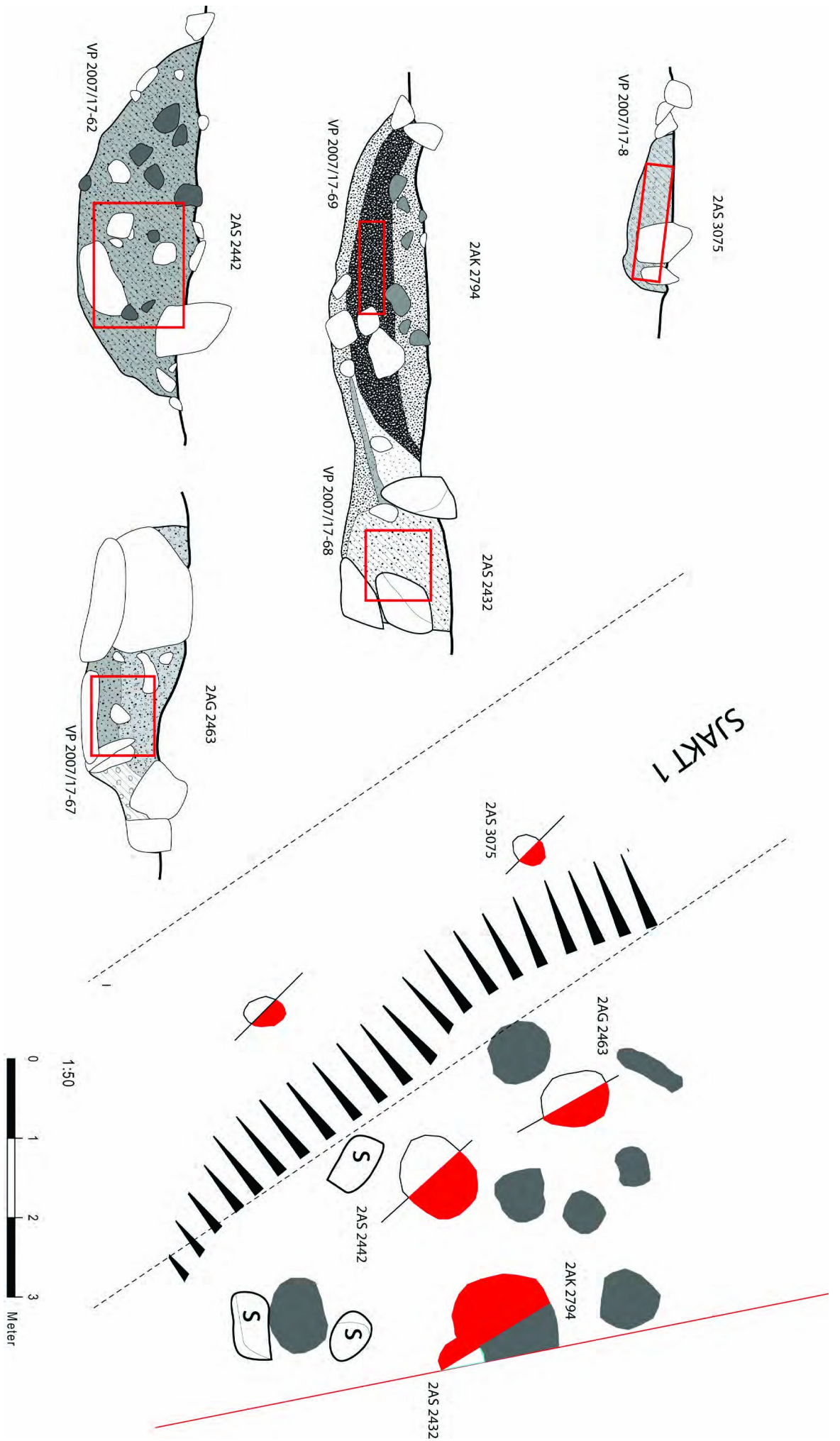
Prosjektnr.295-07					
PunktID	Tema	N-koord.	Ø-koord.	Høyde	Forklaring
BASE55		98717,900	8855,000	85,100	Basestasjon
PP2202J	1000	98648,929	8827,558	83,390	Justeringspunkt
PP2102K	1000	98038,831	8132,387	109,314	kontrollpunkt
1	1000	99663,284	9944,282	126,250	Innmålt punkt, bruk
1U	1000	99663,245	9944,265	126,278	kontrollpunkt
2	1000	99669,448	9958,548	128,227	Innmålt punkt, bruk
2U	1000	99669,448	9958,549	128,209	kontrollpunkt
3	1000	99644,800	9968,001	125,119	Innmålt punkt, bruk
3U	1000	99644,808	9968,000	125,114	kontrollpunkt
4	1000	99614,442	9973,762	124,965	Innmålt punkt, bruk
4U	1000	99614,439	9973,757	124,964	kontrollpunkt
5	1000	99604,272	9965,693	124,778	Innmålt punkt, bruk
5U	1000	99604,277	9965,690	124,762	kontrollpunkt

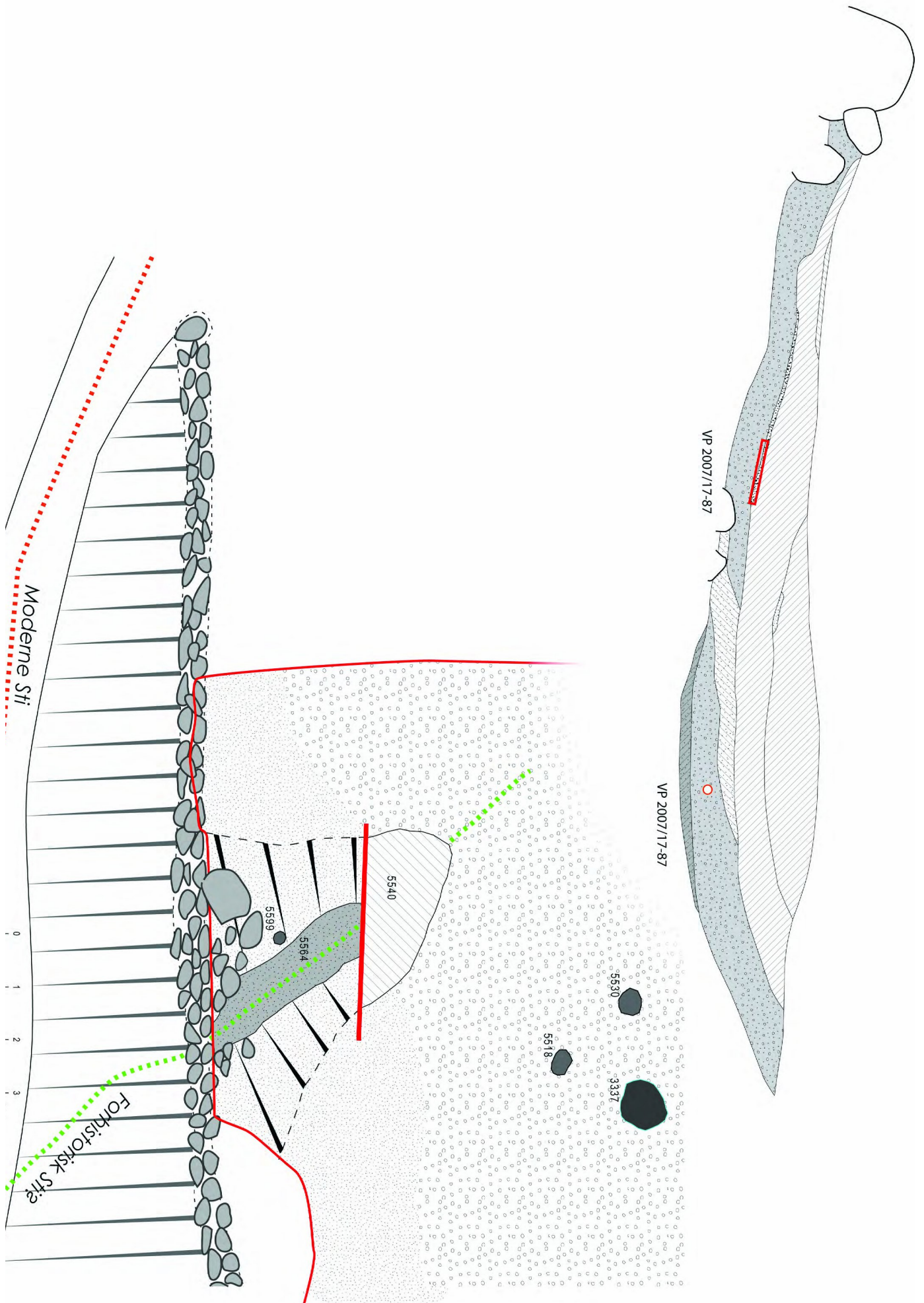

LOKALAVIS FOR YTRE RYFYLKE • TLF. 51 74 47 50

Strandbuen

Nr. 67 • Fredag 14. september 2007 • 44. årgang • Løssalg kr. 15,-

63 uten bilbelte

Blant 405 kontrollerte biler ble hele 63 personer bøtelagt for manglende bilbelte-bruk. Kontrollen på Jørpeland blir beskrevet som nedslående.

Side 4

Veibråk i vente

Folk i Fulshammervegen på Jørpeland krever at den planlagte ringveien bygges ut i sin fulle bredde. De vil ikke ha trafikken fra nye boligfelt forbi stuevinduene sine.

Side 3

Ingen kvinnesuksess

Strand kommunes deltakelse i det nasjonale prosjektet «Utstillingsvindu for kvinner i politikken» ble ingen suksess under høstens valg. Valgresultatet viser at flere kvinner ble skjøvet ut av listene til fordel for menn.

Side 8

SPOR: Felteiar Theo Gil undersøker eit av dei mange spora i bakken på Løland i Espedalen. (Foto: Roar Larsen)

Unike funn i Espedalen

Arkeologisk museum Stavanger (AmS) har grove fram ein storgard i Espedalen i Forsand. Truleg har det vore mange storgardar her dei første hundreåra

etter Kristi fødsel. Dette er første gong AmS har gjort så omfattande utgravingar i det som blir karakterisert som dalstroka innafør.

Side 5

I anledning Høstmarken

Bli avisen distribuert til alle husstandene i Hjelmeland, Ombo og Jøsenfjord onsdag
19. september

Annonsefrist mandag 17. september kl. 10.00

Strandbuen
Lokalavis for Ytre Ryfylke

Trenger du elektriker?

Vi er nå etablert i Strand kommune!

Ring 922 48 927
www.siemens.no/elektriker
SIEMENS

- Regnskap
- Firmaregistrering
- Årsoppgjør
- Datatilkobling
- Scanning av bilag

**PARTNER
REGNSKAP A.S**

din økonomipartner

Jørpeland 51 74 14 00
Hjelmeland 51 75 45 00
Årdal 51 75 42 50

Kafeen I LABYRINTEN

har søndagsåpent
kl 12.00-17.00

VELKOMMEN!

Søndagshaugen
HJEMMEBAKERI

Kafé tlf 51 74 18 20
Bakeri tlf 51 74 70 10

FEM HUS: Arkeologane har kartlagt eit langhus på Løland. Førstekonservator Olle Hemdorff i AmS fortel at det har vore krevjande å undersøka området, på grunn av mykje stein i grunnen.

Storgard i Espedal

På Løland i Forsand er det avdekkja unike spor etter ein storgard frå eldre jernalder. Det er funne spor etter minst fem store hus.

Roar Larsen

Espedalen var ikkje plassen for husmenn i eldre jernalder for snart 2000 år sidan. Her var det truleg mange storgardar på lik line med Forsand.

– Me har funne spor etter minst fem hus frå dei tre første århundra etter Kristus på Løland i Forsand. Dei har ikkje stått der samtidig. Men dei har alle stått i same retning og på tilnærma same stad som det gamle tunet på Løland, som er vist i Forsand-bøkene. Dette viser at det i ein lang periode

var storgard på Løland, seier førstekonservator Olle Hemdorff i Arkeologisk museum Stavanger (AmS).

Arkeologane har funne spor som tyder på at det har vore smie på garden. Kanskje laga dei på denne garden utstyr i jern til dei andre gardane i området. Det kan ha vore mange gardar i området. Men smiegardane er sjeldne. På Forsand er det bare funne ei handfull gardar kor det er funne jernslagge etter smiedrift.

– Mykje tydar på at det i dei første århundra etter Kristi fødsel har vore minst like mange storgardar i Espedalen, som det er i dag. Dette er første gong me har fått undersøkt dei indre dalstrøka, og funna her på Løland er unike. Me har funne eldstader og stolpehol som viser at bygningane har stått parallelt og to her på Løland som på storgar-

dane ute på Forsand, seier Hemdorff.

Arkeologane hadde ikkje venta å finna storgardar i Espedalen, men såg heller for seg mindre husmannsplassar. Men utgravingane viser at gardane i Espedalen ikkje har låge tilbake for gardane på Fossanmoen.

Det er funne fleire storgardar meir sentralt i Forsand. Mest kjent er busettinga på Fossanmoen. Men også på Berge og ut mot Øyren er det funne spor etter storgardar frå den tida.

Botnforholda er ikkje dei beste på Løland. Dermed er det godt gjort å finna så mange spor. Arkeologane har funne fine leirskår på Løland, slike som ein elles stort sett bare finn i gravhaugar.

– Dei som har drive med utgravingane på Løland har hatt

ein tøff jobb. Det er mange år sidan me har hatt så vanskelege utgravingforhold. Mykje stor stein har gjort det vanskeleg å avdekkja området. Det har vore mykje fysisk arbeid for å få vekk molda etter at gravemaskinen har tatt vekk mesteparten. Etterpå har det vore krevjande å finna stolpehol i marka mellom steinane. Og på toppen av det heile har det vore mykje dårleg vær dei fire vekene me har grave her, seier Hemdorff.

Men sjølv om det har vore tøft å undersøka dei tre måla på Løland, har det vore verdt det, når ein gjer så omfattande funn. Mellom anna har dei her funne ferdelsåra inn til garden frå den gamle veggen som går like ved.

I dag avsluttar dei utgravingane på Løland. Undersøkingane er gjort for å gjera området klart for sanduttak.

Måtte ha hjelp i Kjerag

To finske klatrere fikk onsdag problemer med taucene mens de klatret i Kjerag. De to kom seg inn på en fjellhulle hvor de ble sittende inn til et redningshelikopter fikk hentet dem.

Ingen ble skadet og selve redningsaksjonen gikk greit.

Kompetanse på menyen

Nå er det klart for kafedrift i Sande Næringsbygg på Hjelmeland. Ikkje tradisjonell kafé, men «kompetanssekafé», kor menyen består av ulike rettar av foredrag og kurs. Bak «kafeen» står Ryfylke Kompetansesenter AS og Ryfylke IKS.

Rogaland Kurs- og kompetansesenter i Stavanger er også med på prosjektet.

– Tilbodet retter seg mot dei som har sitt virke i små og mellomstore verksemdar, men ein del tema er og passande for tilsette i kommunane. Ein god kafé må sjølv sagt metta magen, så det er lagt inn ei sosial økt med litt servering. Dette er eit forsøksprosjekt denne hausten, og resultatet vil då vera avgjerande for om ein skal utvikla dette vidare, heiter det i ei pressemelding.

Foredraga blir også servert til Dalane-regionen via bilde- og lydkommunikasjon. Fyrste kompetanssekafé startar mandag 24. september, med informasjon om programmet for hausten, og med «internasjonalisering» som tema.

Prosjektet for hausten er delvis finansiert av Rogaland Fylkeskommune med midlar frå «Regionalt Utviklingsprogram 2007».

VEG: Her har veggen gått inn til storgarden, fortel førstekonservator Olle Hemdorff. Det er sjeldan arkeologane finn vegfarene inn til storgardane.

-Allt du vil ha det!

Vi søker...

epilegalomt flak tomt utsiktstomt
liten tomt innmarkstomt blomstereing
stor tomt **tomter** stor tomt
utmarkstomt kjøkkenbøge strandtomt

Ta kontakt, så tar vi en prat om hva du kan få ut av tomten din. Vi tar oss selvfølgelig av alt i forbindelse med fradeling og utvikling av tomten!

www.fjogstad-hus.no

SANDNES: Strandgt. 21, tlf. 51 97 17 00
 BRYNE: Morenefaret 1, tlf. 51 77 76 69
 JORPELAND: N. Barkved, 4, tlf. 51 74 00 40